

a **440** m

SOBRE EL NIVELL DEL MAR

(LA REVISTA D'OLOT)

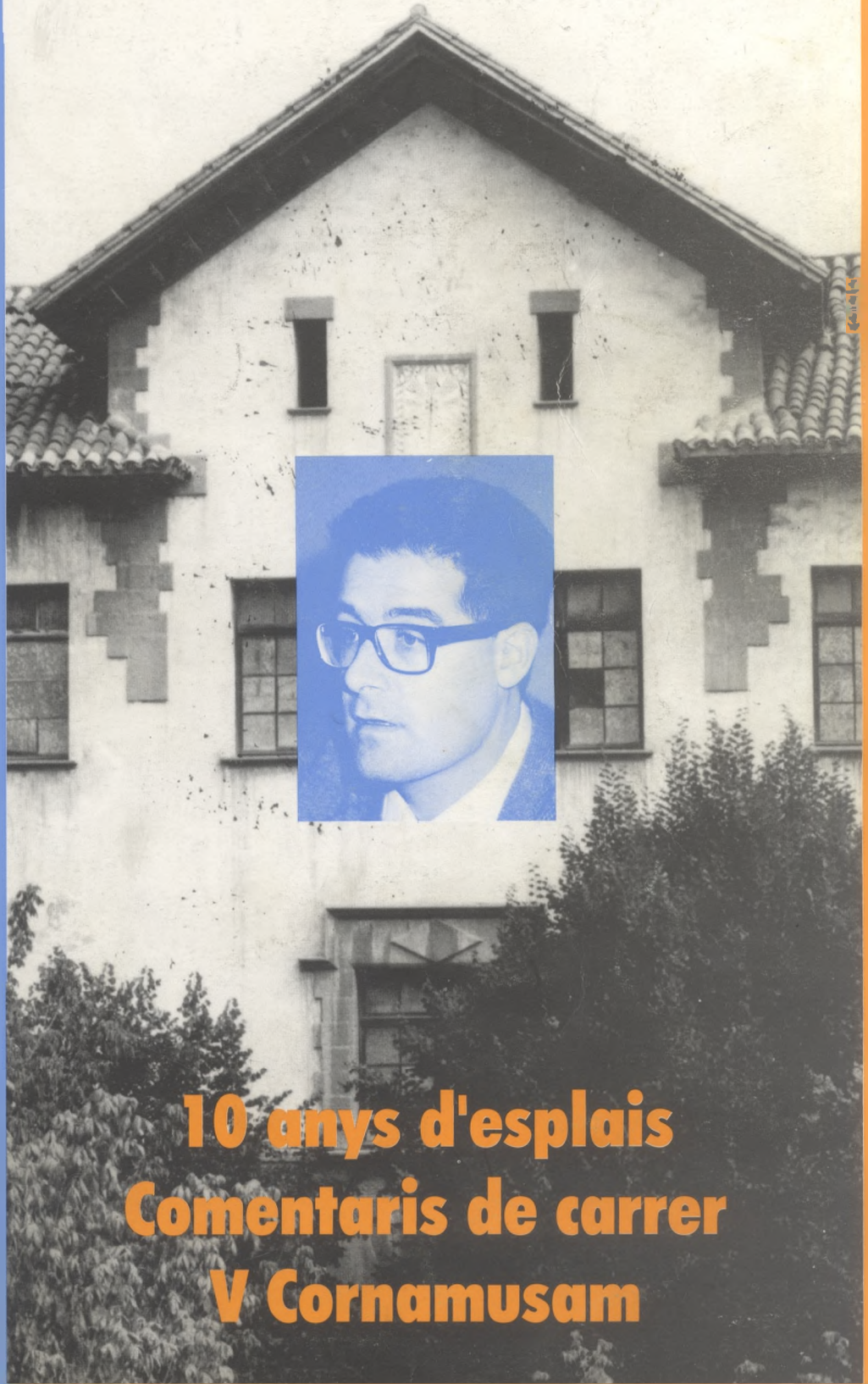
**Entrevista a
Ramon Sala**

13

JULIOL- AGOST 1996

PREU: 500 PTES.

L'era Macias

**10 anys d'esplais
Comentaris de carrer
V Cornamusam**

LA CUA DEL DRAC ' 96

DILLUNS/JARDINS DE LA BIBLIOTECA MARIÀ VAYREDA

Audicions musicals, des de dos quarts d'onze de la nit, mentre et prens una copa.

DIMARTS 9 DE JULIOL

Itinerari per l'Olot Modernista, amb Llorenç Panella. Sortirem a dos quarts de vuit del vespre del Museu Comarcal.

DIMECRES/PLAÇA DE BRAUS

Espai d'estiu, des de les 9 del vespre. Durant tot el juliol, podreu veure màgia, i per l'agost, combats i lluites d'època.

DIJOUS/PLAÇA DE BRAUS

La Roda d'Estiu: música en viu a partir de les onze de la nit. Bar obert des de les 9 del vespre.

I PEL SETEMBRE..... FESTES DEL TURA!

DIVENDRES 6

PEL DAVANT... I PEL DARRERA de M. Frayn.

Versió de Paco Mir. Direcció d'Alexander Herold

Amb: Abel Folk, Mercè Comes, Josep M⁸ Peñalver, Maria Lanau, Joan Crosas, Roser Batalla, Joan Cusó, Marta Calvó i Jaume Mallofré.

DISSABTE 7

BUSCO AL SR. FERRAN, de J.C. Carrière

Traducció de Sergi Belbel. Direcció de Pere Planella.

Amb Ferran Rañé i Emma Vilaresau.

DIUMENGE 8

TUXEDO BIG BAND

Direcció: Paul Cheron

El millor jazz de l'era del swing

DIMARTS 10

TEATRE HUMIL presenta LA CANTANT CALBA, d'E. Ionescu

Direcció: Joan Fluvià

Amb: Rosa Vilanova, Dolors Picazo, Josep Jou, Jaume Busquet, Enric Masó i Arianna Martínez

VENDA ANTICIPADA DE LOCALITATS: a partir del 18 d'agost

RECORDEU QUE PODEU FER-VOSSOCIS ANUALS DEL TEATRE PRINCIPAL, ESTALVIANT MÉS DEL 50% DEL PREU A TAQUILLA DELS ESPECTACLES DE TEATRE, DANSA, MÚSICA I CINEMA DE TOTA LA TEMPORADA 96/97, A MÉS DELS ESPECTACLES DE LES FESTES DEL TURA, PER NOMÉS 32.500 PESSETES EL PRIMER ABONAT I 22.500 A PARTIR DEL SEGON. DES DEL 15 DE JULIOL AL 18 D'AGOST

I TAMBÉ PODEU FER-VOS SOCIS DE:

* CINE-CLUB OLOT: 6.600 PESSETES L'ANY

* ASSOCIACIÓ DE MÚSICA OLOT: 6.500 PESSETES L'ANY

* ESPECTADORS DE TEATRE I DANSA: 22.500 PESSETES/TEMPORADA
(inclou Festes del Tura i tots els espectacles de teatre i dansa de la temporada)

Consell de redacció:

Lluís Bagué, Meius Ferrés,
Àngel Parada, Xavier
Planagumà, Jordi Rovira,
Albert Rubirola, Xavier
Ruscalleda, Rosa Sans,
Ricard Sargatal, Joan Serra,
Jordi Serrat.

Edició: Associació L'Au
cal.ligràfica

Maquetació: Teia Boada

Fotografia: Elies Plana

Impressió: Impremta Aubert

Col.laboradors:

OPINIÓ:

Albert Bramon, Joan
Capdevila, Juli Clavijo, Antoni
Mayans, Jordi Pujiula, Àngel
Parada, Esteve Corominas,
Miquel Macias, Pere Masmitjà,
Domènec Moli, Lluís Sacrest

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep
Fargas, Tena Busquests

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés,
Carme Ortiz, Jordi Rovira,
Albert Ruscalleda, Joan
Vilallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti,
Imma Merino, Manel Mitjà,
Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro
Carrizosa, Margarida
Casacuberta, M. A. Gardella,
Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal,
Francesc Canalies, Josep
Codony, Josep Guix, Joan
Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

13

JULIOL
1 9 9 6

4

El Pentàgon

Joan Barnadas, Albert Bramon, Pilar Solà, Joaquim de Trincheria

10

D'un temps, d'un país

Albert Rubirola, Xavier Planagumà, Pep Fargas

14

10 anys d'Esplai: moment de reflexió

Pere Soler

19

Entrevista: Ramon Sala i Canadell

Xavier Ruscalleda

23

Tema: L'Era Macias

Extracte del debat celebrat el dia 21 de juny
Joan Capdevila, Santi Vilanova, Jeroni Jurado, Àngel Parada

29

Una vida dolcíssima (Literatura)

Pedro Carrizosa

39

El Fluvià industrial

Jordi Pujiula

40

Sobre l'aprenentatge de segones llengües

Xavier Teixidor

42

Associació astronòmica de la Garrotxa:

10 anys mirant al cel

Francesc Arbós

48

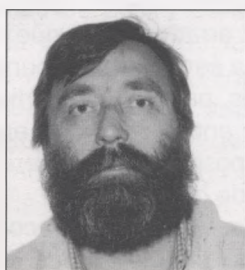
V Cornamusam

Pep Berga

50

L'estiu a Olot: guia alternativa

Pep Fargas

Contraportada

Fotografia d'Àlvar Farré i Serradell (23 de març de 1949)
Es dedica a la fotografia de reportatge, retrat, industrial
i publicitària, esports...

La botiga que té a la plaça Major d'Olot és una botiga
fotogràfica des l'any 1931.

L'hexàgon triangular del mes de maig

Què és el tíó? I els carlins? I en carnestoltes?

En el darrer Ple Municipal el nostre grup va presentar una moció que aprofitava la reacció negativa que la nova distribució escolar ha generat en una part de la comunitat educativa, per posar novament sobre la taula els problemes que provoca concentrar els escolars d'altres cultures i els de famílies que tenen problemes socioeconòmics en uns centres públics determinats. Molt a pesar nostre, però, el tema no va poder ser debatut a fons perquè el responsable municipal d'ensenyament no estava per la labor. Com és costum en ell, es va negar a entrar en cap mena de diàleg i es va limitar a repetir sense vehemència la seva particular anàlisi cartesiana de la realitat i a tergiversar les nostres intencions. Avui, amb espai suficient miraré de tornar a emmarcar el tema perquè crec que és important pel nostre futur col·lectiu i pel de l'ensenyament públic.

La distribució geogràfica de les escoles i les decisions dels responsables d'ensenyament (transport escolar, línies per escola, distribució de nens, barems) han determinat que en dues escoles (ara Sant Roc i el Malagrida, en el futur Sant Roc i el

Bisaroques) hi hagi una proporció important de nois que són d'altres cultures i també de nois de famílies amb problemes socioeconòmics. Molts pares i mares pensen que aquesta excessiva concentració complica tan els processos d'aprenentatge com les possibilitats d'integració cultural i social dels nens. És un fet que una part de les famílies que els tocava portar els fills a aquestes escoles opten per l'escola privada si se la poden pagar o per reempadronar-se tècnicament a altres barris de la ciutat i així poder entrar a altres escoles públiques; retroalimentant la concentració. Atès que el problema no rau en l'existència de la població d'altres cultures sinó en l'excessiva concentració en només dos centres, hem proposat fer una nova redistribució que inclogui totes les escoles que s'aprofiten dels beneficis col·lectius, les públiques i les concertades.

Per acabar, és indignant que el regidor d'ensenyament ens acusi de no haver-nos preocupat d'aquest problema fins que ha afectat a una determinada escola de la ciutat que té fama de funcionar bé i de tenir un tarannà progressista. Ell sap que menteix i espero una rectificació. Vegin sinó: 1) quan es va parlar de reduir a una línia l'escola Malagrida, l'Esquerra va advertir que si no es canviava el siste-

ma d'admissió de nens que donava prioritat als criteris socioeconòmics, aquesta escola acumularia la majoria dels problemes de la ciutat. 2) El nostre grup va ser el primer a proposar que les línies que determinen l'escola pública on anirà cada nen siguin mòbils, en veure que molts nois de classe mitjana quedaven exclosos de la matriculació al Malagrida. 3) Quan es va demostrar que faltaven places escolars públiques, ens vàrem manifestar contraris a desdoblir alguna de les escoles existents i partidaris de construir una nova escola en uns terrenys de la Carretera del Morrot prop del cementiri, precisament per poder repartir el centre d'Olot. Afegíem que si el Departament d'Ensenyament es negava a construir un nou edifici, es desdoblés l'escola del Pla de Dalt que és el districte que té un nombre inferior de casos conflictius i que podria assumir, posant un transport, els excedents del centre sense cap conflicte. Però finalment es va doblar l'escola de Sant Roc. El nostre grup n'era contrari perquè el barri no té prou alumnat per dues línies i perquè ja té prou problemes propis com per recollir tots els excedents i tots els desplaçats.

Joan Barnadas i Puigferrer

Olot, maig de 1996

Temps del temps, bon temps

Ningú no pot dir que la calor sigui millor que el fred, ni que el sol sigui més important que la pluja, ni que la neu sigui més benefi-

ciosa que el vent. La dita popular, sempre sàvia, ho defineix d'una manera brillant: "temps del temps, bon temps". L'argument d'aquesta dita podríem aplicar-lo políticament al relleu de l'alcalde de la nostra ciutat. Les comparances sempre són odioses -diuen-; particularment crec que és cert, però encara n'estic més convençut si l'apliquem als comentaris que se senten respecte al relleu de l'alcalde d'Olot. Ningú no pot negar que en Pere Maci-

as tenia unes qualitats excepcionals, cosa que el feien en teoria un alcalde ideal, jove, intel·ligent i amb una carrera tècnica de les de més prestigi, però d'aquí a pensar que després d'ell s'esdevindrà el diluvi, n'hi va un bon tros; tal i com vaig dir en la presa de possessió d'Isabel Brussosa crec que serà una gran alcaldessa.

P.M. ha estat un bon alcalde, malgrat que ha comès errades, cosa que fa tothom, i que la seva gestió té punts molt discutibles, però un cop garbellats i valorats encerts i errors, ens dona un saldo positiu que el fa mereixedor del títol de *bon alcalde*.

Isabel Brussosa té qualitats per aconseguir el mateix títol; té un bon co-

neixement de l'Administració, posseeix experiència de gestió, i li fa una gran il·lusió el càrrec, però a més de tot això, la tasca que li tocarà de fer en el seu mandat és la de contenció de la despesa per tal d'eixugar l'endeutament produït per excessos anteriors, i en aquesta tasca, per altra part del tot necessària, I.B. serà força millor del que hauria estat el seu antecessor.

Solament em resta desitjar a I.B. tota mena d'encerts en la seva gestió pel bé d'Olot i oferir-li la meua lleial oposició, també amb el mateix propòsit.

Joaquim de Trincheria.

El finançament municipal: un tema pendent

El govern central tenia l'opció de dur a terme una política econòmica centralista o de repartiment territorial. El govern socialista va escollir la primera, destinant els diners a fer obres a vegades de difícil justificació. La conseqüència ha estat una aportació ridícula del govern als municipis, demostrant la manca de sensibilitat envers aquest. Olot n'és un clar exemple. L'aportació de l'Estat ha estat d'uns 375 milions anuals de mitjana. Aquesta xifra representa el 22% del pressupost ordinari.

Contràriament, els ajuntaments vam constatar allò que el ciutadà volia; en un primer estadi li preocupava viure en uns carrers ben asfaltats i il·luminats i a un segon nivell, tenir infraestructures espor-

tives, culturals, etc.

El moment econòmic favorable va ajudar a tenir uns ingressos ràpids i l'administració local va abocar-se a la tasca de dotar la ciutat de totes aquelles infraestructures necessàries. Fixem-nos com ha canviat Olot en deu o dotze anys. Els cicles de l'economia han fet que s'entrés en un període de recessió econòmica. L'equip de govern de Convergència i unió va creure que, per responsabilitat, s'havia d'adaptar en aquest fet conjuntural; d'aquí va sorgir la necessitat de fer un pla econòmic i financer. El Pla preveu l'evolució de les despeses de personal, càrrega financera, béns i serveis, despesa voluntària i transferències corrents del 1996 al 1999, va acompanyat d'unes mesures de control en tots els capítols i una voluntat de seguiment del pressupost anual per

part de tots els partits polítics. Aquest és un pla fet amb la voluntat de ser seguit. La seva aprovació no ens va fer oblidar de les necessitats de la nostra ciutat, per tant, també conté un programa d'inversió i finançament. Les obres han estat pensades per cobrir les necessitats de totes les àrees: esportives, d'ensenyament, comercials, culturals, centres socials, reforma viària, medioambientals, etc. En definitiva, la ciutat continua millorant i adaptant-se a les necessitats de tots aquells que hi vivim, però lligant la inversió a la realitat econòmica.

Pilar Solà i nogué

Exregidora d'Hisenda de l'Ajuntament d'Olot

Clarà: final

Quan en Lolo Sainz era entrenador del Real Madrid va dir una frase genial just acabar una final de Copa que el seu equip va perdre a l'últim segon. Va dir: "el pitjor no és perdre el partit, el pitjor és comprovar la cara de babau que et queda".

En política, i en el món de l'art, no es té aquesta sort; dins una cosa que el temps demostra equivocada i, si el vent et bufa de cara, mai més ningú no la recorda. Ara que hem entrat a l'últim capítol del llegat Clarà, hauria de quedar a la memòria aquesta mena de carlins profunds que s'esquinçaven els vestits perquè Barcelona perdia un museu tot i que Olot, a quasi la mateixa distància temporal, en

guanyava un altre. Caldria recordar els raonaments integristes sobre les herències i sobre les últimes voluntats que s'havien de respectar en la forma i no en el fons. I acabar recordant finalment a tots els aprenents d'advocat que no distingien entre ser hereu universal i ser dipositari.

De tot això no en quedarà res, pitjor encara, quedarà per Olot allò que en Miquel Roca pronosticava dels artistes barcelonins. A partir d'ara, quin Ajuntament serà tan maco de deixar obres d'artistes a una ciutat més petita?

La veritat és que l'equip de govern d'Olot ha fet el paper d'aquells valents que gallegen tant i que, quan les coses van maldades, no se'ls veu més el pèl.

Qui li ha dit res a en Miquel Roca?

Qui ha estat capaç de promoure la Fundació que preveu el testament? Qui ha preparat una exposició que tapés la boca amb visitants a la birria que havia anat a la Torre Calatrava?

Per què passen els dies i encara no s'ha encarrilat que el Museu Comarcal sigui secció del MNAC? En fi, hem tingut la immensa sort que, tot i amagar-nos quan es reparteixen garrotades, Olot ha sortit beneficiada d'una involuntària campanya de promoció.

Que duri!

Albert Bramon.

Trànsit intens

“ Aquest receptari substitueix la columna editorial. A vegades serà un poti-poti de pensaments inconnexos, d'altres podria arribar a donar el to just del debat que internament escomet la redacció i, sovint, pot convertir-se en un foc d'encenalls sense cap ni peus.

Aquest mes passat, en què hi ha hagut trànsit intens a les carreteres municipals, ens ha donat per fer memòria... ”

"No tenim memòria: En Pere Macias havia arribat a dir que li agradaria ser regidor de l'Ajuntament de Barcelona."

"El primer objectiu d'un polític és perpetuar-se - diuen. Sí que anem bé, doncs!"

"A les eleccions municipals de 1995, Pere macias ja es va guanyar la Conselleria.

"A Convergència, la gent que ara hi vol entrar, és gent preparada"

"C i U no ha aconseguit crear el número 2"

"Apostar per la Pili és una aposta per la fidelitat"

"Després d'en Pere, el desert."

"Al llarg d'aquests anys hi ha hagut una relació subtil, no massa declarada, amb les classes dominants de la ciutat"

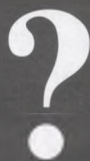
"En Pere Ajudarà molt més Olot des de la Conselleria de Medi Ambient que com a Alcalde - diuen-. Sí que anirem bé, doncs"

"Es podrien organitzar uns stages de formació de càrrecs de la Generalitat, una mena d'Universitat per a escaladors: d'alcalde a conseller!"

"L'any 87 va significar el linxament de la societat civil. A Olot això va ser bastant traumàtic. A partir d'un determinat moment, sota el seu mandat, es carreguen bona part del dinamisme de la societat civil."

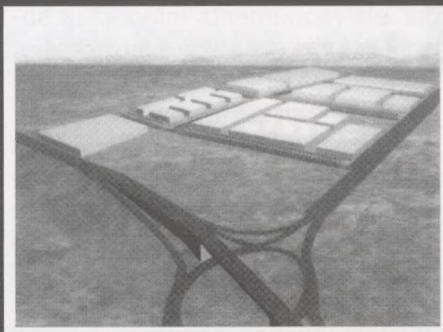

L'Olot del segle XXI

L'èxit extraordinari de la mostra fa pensar que realment tenim tot el futur per endavant (diu en Pere Macias al Butlletí de can Joanetes)... i pel endarrera.

L'Olot del futur

Serà real o virtual?

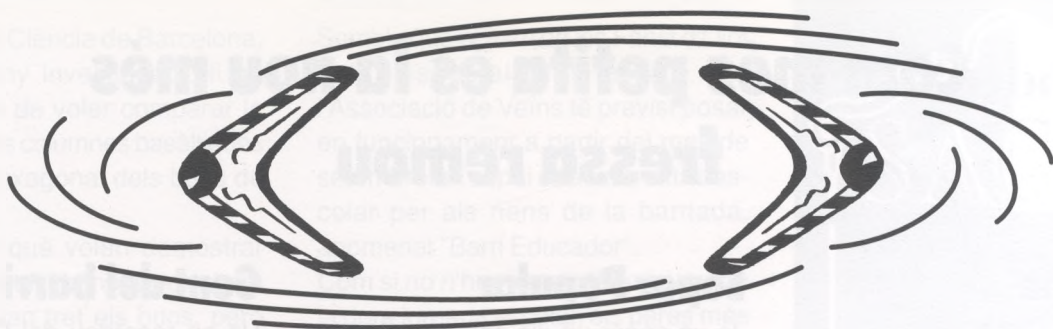
La Comarca d'Olot es passa a l'oposició

Fent gala d'una insídia poc habitual i també d'un mal gust tronat i poca-solta la redacció de la Comarca d'Olot sembla haver encaixat molt malament el nomenament de la nova alcaldessa d'Olot.

Deu ser la síndrome de l'orfandat..., podrits!

I.M.P.C.

L'Institut Morera, Plana, Cañada. Un trio que ara es trenca. Hi ha tríos amorosos, però els quartets recorden massa als quadrilàters.

Amic Joan,

Ja em perdonaràs que vagi directament al gra i que avui, sobretot avui, et parli amb franquesa. Fa molts anys que ens coneixem, divuit per ser exactes. Vas ser una de les primeres persones que vaig conèixer a Olot l'estiu del 78. Eres -i ets encara- una persona afabilíssima, dinàmica, curiosa, perspicaç i també, cosa estranya en aquest racó de món, amb sentit de l'humor. Han passat anys i han passat moltes coses, algunes duríssimes per a tu i els teus, d'altres penoses per a tots. La teva entrada a l'Ajuntament com a

“ Viure a Olot és dur. En aquest pot de confitura minúscul, bellíssim, el brunzir dels abellots acaba fent mal d'orella. Aquí no es perdona, aquí no han arribat les benaurances,... ”

regidor de l'EPP va ser discutida, la sortida, desdenyable. I després, el silenci, un silenci involuntari, forçat, un silenci que s'ha endut amics (?) i projectes. Tu ets un activista reconsegurat, ets filantròpic per naturalesa, com se suporta la vida a la caverna? Viure a Olot és dur. En aquest pot de confitura minúscul, bellíssim, el brunzir dels abellots acaba fent mal d'orella. Aquí no es perdona, aquí no han arribat les benaurances, es coven els ressentiments amb una premeditada i pertinaç devoció, una devoció gairebé malaltissa. Bandejat per uns i detestat pels altres (parlo per mi mateix) un s'acaba instal·lant en terra de ningú.

En aquest temps de judicis lleugers i encimbellats elogis, sovint en direccions errònies es fàcil sentir-se com un peix fora de l'aigua, agonitzant lentament davant de la ingràvida mirada de tot déu.

De capellans i capelletes tot Olot n'és ple i el més penjat gosa pujar a la trona per blasmar el pròxim o per adular-lo si convé. En l'ànima col·lectiva d'aquest poble hi deu haver encara alguna ferida oberta, si no no s'entén aquesta frisança per estigmatitzar el pròxim. Aquí tothom s'apunta al carro del vencedor, potser per això costa tant de canviar de líders. La democràcia, ves per on, ens ha escatimat el dret d'escollir els dos darrers adalids d'aquesta ciutat santa. No et sembla que tants esguerros dibuixen una mala premonició? Som cartesians, tu i jo, i tot plegat és ben poc païdor. Espero els teus efluis mentals en candelletes.

Xavier Rusalleda

Xevi,

Uf... T'has passat. És molta carta, la teva carta, amb massa temes, situacions i sensacions. Sóc home de poca memòria i suposo que aquest tret m'ha ajudat a sobreviure i a adaptar-me. També m'ha forçat a ser coherent o a intentar de ser-ho per no trobar-me en fals.

és molt curiós escoltar les opinions dels altres sobre un mateix perquè ens obliga a fer una pregunta clau: sóc jo aquest? També és intrigant sentir les versions i les opinions sobre fets, situacions i coses que conec personalment des d'altres cantons. Olot és realment així, com el sents tu? Malgrat que t'autoanomenis cartesià, crec que les teves raons de cor motiven la teva raó - dic conscientment motiven, no pas condicionen-.

Olot és molt més que no pas la imatge que transmetes. Jo diria que les trenta mil persones que fan viure bé o malament la ciutat no estan representades ni pels grups, grups o grupuscles en què tu i jo ens movem. El fet de no conèixer-los, que ignorem el que fan, a què aspiren i què volen, no vol pas dir que no existeixin. Que la majoria pas-

“ No crec que en altres llocs les coses siguin gaire diferents. També crec que podrien ser molt millors si la majoria renunciéssim a la comoditat de no voler complicar-se la vida ”

si de voler canviar la ciutat, que no participi en tot allò que se'ls ofereix (i ofereixes) no vol dir que visquin capats o sotmesos als dictats d'unes quantes capelletes.

De vegades tinc la impressió que hi ha molt savi en aquest forat que ha après a conèixer i a acceptar les seves pròpies limitacions i les de l'entorn, que senzillament es dedica a allò que li agrada, encara que això sigui només veure la tele, anar a la costa o a muntanya, segons la temporada i liquidar la feina de cada dia de la manera més correcta possible.

El que he après amb els anys és que les meves alternatives d'entendre la vida són totalment compatibles amb les dels altres i que és bo que hi hagi gent amb passions i projectes, estranys per mi i desconeguts, que no impedeixen els dels altres. Com més millor.

Fora les capelletes -em sona a exercici col·lectiu i sectari, això de mirar-se el melic- tothom té el seu tema, la seva conversa, el seu interès, i no és tan difícil d'entra-hi. només cal parlar i escoltar.

No crec que en altres llocs les coses siguin gaire diferents. També crec que podrien ser molt millors si la majoria renunciéssim a la comoditat de no voler-nos complicar la vida.

Joan Capdevila

Com més petita és la nou més fressa remou

Periodisme d'investigació

Amb tantes trames i corruptes que ens expliquen els mitjans de comunicació sobre els afers polítics de Madrid, des del modest "a 440 m" també tenim ganes de fer periodisme d'investigació, més que res perquè aquest tipus de periodisme sempre dóna prestigi al mitjà de comunicació que el practica. Això sí, nosaltres ho farem, per què no, des d'una perspectiva comarcal.

Ens centrarem en el fet que, des de fa alguns plens municipals, el grup opositor a l'Ajuntament de Sant Joan les Fonts, té el costum d'abandonar la sala de plens moments abans d'encetar el torn de precís i preguntes.

Encuriosits per trobar resposta a aquest estrany comportament, anotarem l'hora en què el grup opositor abandonà l'últim ple santjoanenc, el qual s'escaigué en dilluns: dos quarts de deu del vespre. Pensant que potser anaven més d'hora a casa seva perquè feien futbol, consultarem la programació de la TV. Quina va ser la nostra sorpresa en constatar que a dos quarts de deu en punt del vespre, a TV1 -la primera, que en diuen-, emetien el programa "Quién sabe dónde?".

Potser esperen que en Lobatón els trobi els diners que els falten per quadrar els números de l'última auditoria.

Això sí que és periodisme d'investigació i no el que fa El Mundo, eh?

Sopar Popular

Ja va sonar un xic estrany quan la premsa local va comunicar que s'estava preparant un sopar popular de comiat a l'ara honorable conseller Pere Macias, a cinc mil pessetes el cobert. El sopar, diuen que va ser el súmmun de l'exquisedesa: jabugo, filets amb compota de pomes, maduixetes del bosc amb xerés, pastís de xocolata... vaja, que si hi hagués anat a treure el nas en Pastallé, segur que hauria pixat colònia. A més, cambriers d'esmòquing i músics de jazz acabaren donant la

nota "popular" a la vetllada.

Si això és el que els de l'Ajuntament, que foren els qui organitzaren l'acte, creuen que és un sopar popular, ja podem dir adéu a l'arrossada i altres actes que per les Festes del Tura ens anuncien amb allò de "preus populars", perquè ja veieu que de cinc mil no baixarem pas.

Ara bé, consultant diccionaris, també podem comprovar que l'adjectiu popular també vol dir famós i conegut. Tal vegada els organitzadors del sopar volien donar-li aquest darrer significat, i nosaltres ho devíem entendre malament; perquè tenint en compte els tips de viatjar per Catalunya que es fan els consellers, a partir d'ara pla ho serà de famós i conegut en Macias.

Gent del barri

Us en recordeu del Cós Iris de les Festes del Tura de l'any passat? Eh que va ser poc lluït? És clar, em direu, com que molts varen fer carrosses de protesta, doncs vinga, fem-les de pressa i ben lletges per cridar més l'atenció, devien pensar.

Que l'any passat el Cós Iris toqués fons, va desconcertar l'organització, a la qual se li ha acudit la brillant idea de restringir la participació als barris d'Olot, fomentant un sa esperit de competició perquè així, cada districte olotí s'esforci a fer una carrossa més treballada que els altres. Tot i que aquesta fórmula fa temps que a les Planes d'Hostoles la fan servir, i a més amb èxit, a Olot el resultat pot ser ben diferent.

Aquesta manera de fer, aplicada a la capital garrotxina, pot esdevenir una competició entre els barris de Sant Miquel, Sant Roc, Bona Vista i les Fonts. No crec que hi hagin més barris amb una personalitat tan marcada com els esmentats. Si molt m'apureu, afegiu-hi Sant Pere Màrtir i el Pla de Dalt.

Tindrem doncs, sis carrosses: tot un rècord de participació !!!

O bé us penseu que el Morrot, el Puig del Roser, el Xiprer i les Planotes i algun altre són capaços de fer alguna cosa com a barri ?

Incongruències

El Museu de la Ciència de Barcelona, en el seu afany investigador, li ha agafat la dèria de voler comparar la geometria de les columnes basàltiques amb la forma exagonal dels bucs de les abelles.

Desconeixem què volen demostrar amb aquest treball, i tampoc no sabem de quin rusc han tret els bucs, però les columnes basàltiques ja us ho podeu imaginar d'on les han tretes. Segur que l'espoli se l'han pres més tranquil.lament els castelfollitencs que no pas les abelles.

Després, altres tècnics també vinguts de Barcelona, vénen per dir que la cinglera de Castelfollit no és gaire segura. Potser ara encara ho serà menys...

De totes maneres, sempre cal mirar el vessant positiu de les coses. En aquest cas, és un consol pensar que si mai la cinglera se'n va en orris pel no-se-què de la degradació, sempre podrem anar-ne a visitar una part al Museu de la Ciència de Barcelona.

Barri Perillós

Sembla que el barri de les Font d'Olot està especialment actiu. Ara l'Associació de Veïns té previst posar en funcionament a partir del mes de setembre un espai educatiu extra-escolar per als nens de la barriada, anomenat "Barri Educador".

Com si no n'haguessin tingut prou de la dura jornada escolar, els pares més desconsiderats podran privar els nens dels plaers de la vida, com són veure el Club Súper 3 o jugar amb el Nintendo. A canvi, els podran apuntar al "Barri Educador" perquè facin activitats de repàs, reforç psico-pedagògic, plàstica, jocs i llengua anglesa. Engrescador, oi?

El president de l'Associació de Veïns del barri de les Fonts, entre altres arguments, esgrimeix que la iniciativa pretén donar al nen una opció al carrer, "per evitar el risc de quedar atrapat en els paranys de la droga".

Si el president de l'A.V. exercís el seu càrrec en un altre barri, encara s'entendrien aquestes declaracions, però al de les Fonts... una de dues: o aquest senyor es pensa que viu al Bronx o bé té por que la mainada travessi sola el vial Sant Jordi.

Potser que es dediquin a fer una carrossa ben maca pel pobre Cós-Iris, i que sature la canalla amb més classes particulars.

Jordi Serrat

alberg
SACOT

Un allotjament al bell mig del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Entre les poblacions d'Olot i Santa Pau. L'alberg Sacot és una casa de colònies-alberg acollidor, on pots passar uns dies en companyia de la família o els amics.

Avda. d'Olot, s/n.
17811 SANTA PAU
(La Garrotxa)

68 03 79
26 62 54
68 00 85

D'un temps, d'un país

ls Estatuts de qualsevol associació obliguen a fer, com a mínim, una assemblea ordinària a l'any. Els membres del Consell de Redacció de «440» i alhora socis fundadors de l'Au Cal.ligràfica, associació editora de la revista, vàrem pensar de fer coincidir

aquesta assemblea amb un sopar-espectacle que ens servís de punt de partida per a la futura, i encara no sabem si possible, instauració dels premis « Ciutat a 440 metres sobre el nivell del mar» que tindrien, igual que l'assemblea, caràcter anual.

El sopar assembleari va començar, a la darrera hora del mes de maig, amb l'informe econòmic i amb una reflexió «profunda» de la Presidència sobre la validesa o no d'una revista com la nostra en una ciutat com la nostra, quasi a mig quilòmetre sobre el nivell del mar i quasi a cent cinquanta de la capital; va continuar amb la conferència del doctor Don Agustín Pueyo de la Universitat de Salamanca i va acabar amb «cançons d'ací i d'allà», un compendi d'acrobàcies musicals a càrrec dels cantautors locals.

Deixeu-me que us parli del tros final d'aquest acte perquè aquests són temps de poques alegries econòmiques i perquè el fet que ara estigui escrivint vol dir que la Presidència va decidir, el vi era de La Rioja, que Olot es mereixia de poder continuar fruit, amic lector, d'una revista com aquesta.

Així, doncs, diré que el recital va començar amb l'aparició dalt l'escenari de dues enormes trones, d'aquelles que fan servir «La Deu» per sentar-hi els nuvis, que intentaren de suplir, sense èxit, l'absència dels components de Déu n'hi Duo. Aquests, però, tingueren la deferència de gravar-nos «Postal 1a : Olot è molt verd» amb una estrofa especialment dedicada per a l'ocasió, que en garrotxí diu així . « Ahi han dos revistes a d'àmbit local, per la gent més carca ahi la Comarca i a un atre niveeeell, hi tenim el quatre-cents quaranta...» i , és clar, heu de fer l'esforç de posar-hi la música i de captar-ne la ironia. Tot seguit Rosset & Pam ens cantaren en » Pere Gallerí», que no havien tornat a cantar junts des que tenien catorze anys.

Va ser, però, en Miquel Riera qui va marcar el to de la nit. Amb un posat seriós i amb els nervis justos del qui està convençut que està a punt

de protagonitzar alguna cosa important, va cantar « Cançó del presentiment», escrita per Clementina Arderiu i musicada pel seu nét, Pau Riba. Amb el cafè servit, ningú no va gosar de fer ni el més mínim soroll

amb la cullereta, ja que ...» Si pressento la mudança

entremig del meu costum, és que alguna cosa hi dansa. Serà boira, serà llum?». I mentre bevíem ràpidament el cafè fred, aparegué Xavier Bulbena, amb una «xuleta» a les mans, per cantar-nos «Cançó de bressol». Por la mañana rocíooooo... amb tot el sentiment, sobretot a l'hora de pronunciar «mallarengues».

Així que era veritat! Que no era casual que Joan Manuel Serrat organitzés «lo» del Palau Sant Jordi. De vegades les coses succeïxen perquè sí, i d'altres sembla que ja estan encapsades, a punt perquè algú les desemboliqui. I vés a saber perquè, els seixanta sempre estan, amatents, en un racó de l'armari.

I arribat en aquest punt de la nit ja ningú no es podia enganyar. Posats a homenatjar i homenatjar-nos no podia faltar el pòstum. Xavier Ovidi Ruscalleda, sabates negres, pantaló negre i camisa negra, escenificà amb talent «Homenatge a Teresa». Els més progres, amb la pell de gallina i algun vidret als ulls. La presentadora, desbordada, se'n va anar sense saber si havia assistit a un sopar, a una assemblea, a un recital o a un retrobament. El més joves, es

preguntaven : com és que en aquells temps tothom sabia cantar i tocar la guitarra?, i sense temps per recuperar-se, Pep Fargas va agafar una guitarra abandonada i cantà «Indesinenter», o potser us pensàveu que la cosa podia quedar així, sense un Raimon?

La vetllada continuà amb l'actuació de les Jackson Sisters, Montse Batlle i Toia Russet, que cantaren

entre d'altres, amb veu de porcel.lana, i per no desentonar, cançons de Pau Riba i Janis Joplin, això sí, llegint-les d'un paper, en el cas de la Montse, perquè, va dir, « com que jo no sóc d'aquesta generació...».

La cloenda la va protagonitzar un pletòric Xavier Ruscalleda repassant, juntament amb Miquel Riera i Jordi Figueras a la guitarra els temes més celebrats de la mítica Fluvià River's Band. I ja posats a fer, entre els aplaudiments i la insistència de la gent, en Rusca, lluint la quarta camisa de la nit, va posar punt i final de l'única manera possible: cantant Bob Dylan, en aquest cas «La noia del país del nord». Que aquesta cançó serveixi de petit homenatge a tots aquells rebels que fracassaren, ara que tots plegats hem emprès viatge cap al Gran Nord glaçat.

Albert Rubirola

Serietat. És l'hora de l'informe. La revista segueix i s'embala.

La veu del lector. En Domènec Moli va deixar una pregunta sobre la taula en relació al ressó de la revista : O el missatge no interessa o no és el que ha de ser. Aquí queda.

La redacció en pes. D'esquerra a dreta : Ricard, Mita, Albert, Rosa, Xeixi, Meius, Rusca i Lluís. Absents : Els dos Jordis. Fixeu-vos com riuen. Quina una en portaran de cap?

Aspecte de la sala durant la intervenció del Dr. Agustín Pueyo

Text íntegre de la conferència del Dr. Agustín Pueyo.

Muy buenas noches, señoras y caballeros:

"plaume en cara parlar la yengua daquels sabis, que ompliren lunivers an yurs costums e yeis"

Ante todo, apelando a su benevolencia, les pido perdón por mi mas que deficiente pronunciación de la cita de Don Buenaventura Carlos Aribau.

Sírvame de atenuante la prescripción imperativa del paraninfo salmantino, que, como ustedes saben, obliga a cuantos le representamos, a principar cualesquiera intervención con una cita ajena, honorando la memoria de quien fuere nuestro mas ilustre predecesor Don. Miguel de Unamuno i Jugo, quién haciendo honor a su linaje materno sacó todo su jugo a una frase poco brillante: "como decíamos ayer"

Me cabe a mí el honor de dirigirles unas palabras, breves palabras digo, a la sazón de eso a lo que el vulgo mal llama revistas y a las que, en propiedad, debiéramos llamar periódicos, o mejor, en atención a la concordancia de género: periódicas.

Tal vez cabria aún considerar la frecuencia con la que acuden a la cita con el lector:

En muchos casos, y "a 440 m" no es una excepción, su periodicidad les acredita más como esporádicas. Fíjense ustedes que digo esporádicas, que no espontáneas y mucho menos espurias.

Porqué si hay algo que caracteriza a las "periódicas esporádicas" es justamente su dilatado proceso de gestación, lo cual desestima cualquier matiz espontáneo y su filiación reconocida con legítimo orgullo por sus progenitores, acabando así de un plumazo con cualquier duda razonable de espuriedad o bastardía.

Cabria también considerar otro factor referente a las "periódicas esporádicas" su duración o permanencia. Las hay que, cual Guadiana, se socavan y emergen para volver a socavar y emerger en un constante debate entre el ir y venir, entre el ser y no ser y que no ha sido.

Haylas incluso que como san Ramón Nonato, no llegan a alumbrar i perecen entre el vocerío vergonzante de algunos pocos y la algarabía abyecta de muchos otros.

Sin embargo, despejemos los negros nubarrones que podamos albirar en el horizonte, puesto que hoy nos hallamos en noche de albricias en razón del primer aniversario de "a440m". Permítanme pues los señores: Margarida Castañer, Meius Ferrés, Lluís Bagué, Xavier Planaguma, Josep M. Reixach, Jordi Rovira, Albert Rubirola, Xavier Rusalleda, Rosa Sans, Ricard Sargatal i Jordi Serrat, todos ellos miembros de la redacción que les exprese mi mas sincera enhorabuena con los versos que glosara el poeta para aconteceres como el que nos ocupa:

Feliz, feliz en tu día!
amiguito que Dios te bendiga
que seas feliz en tu día
y que cumplas muchos más.

* El Doctor Agustín Pueyo va ser interpretat per Pep Fargas

Ones de canvi a Ràdio Olot

“ Des que Pere Macias va deixar l'alcaldia, a la ciutat d'Olot s'han produït tot un seguit de canvis. Ràdio Olot, una emissora privada però amb una part de capital públic, no n'ha quedat al marge; s'ha canviat el consell d'administració, no només el president, que era Pere Macias i ara l'és Isabel Brussosa, sinó gairebé tot l'equip. Un dels canvis que més es notarà, però, serà el del director. ”

El passat 10 de juny, Joan Bril.li anunciava oficialment al personal i als col.laboradors de Ràdio Olot la seva dimissió. Era un anunci ja esperat des de feia temps, ja que fonts oficioses ho havien predit amb molta anticipació. Fins i tot el nom del seu successor, Francesc Rubió, havia sonat més d'una vegada. Ara, amb una nova persona al capdavant i canvis al consell d'administració, es preveuen ones de canvi a Ràdio Olot.

Quan el consell directiu de Ràdio Olot accepta la dimissió de Joan Bril.li vol tancar una etapa en aquesta emissora dirigida per la mateixa persona des de feia sis anys, però molt vinculada a la cúpula de la Ràdio des de 13 anys enrera. D'aquesta etapa cal destacar-ne el trasllat dels estudis centrals de la Plaça del carme a l'edifici de can Trincheria; també durant aquest temps en què Bril.li traçava les línies de la casa, la plantilla de treballadors i col.laboradors s'ha anat professionalitzant. La programació s'ha decantat molt per la música i els programes de contingut s'han anat retallant. Bril.li plega convençut que ha fet una bona feina, però conscient que qui ocupa un càrrec d'aquestes característiques no pot actuar de manera que agradi a tothom.

Pel que fa al nou director, no ho té gens fàcil. Per una banda ha d'assumir els deutes de la gestió anterior (bàsicament provocats pel trasllat dels estudis), ha de programar una nova temporada, ha d'estudiar l'entrada de Ràdio Olot en una cadena d'àmbit gironí i tot això en un moment

Francesc Rubió, nou director.

en què el mercat publicitari no te massa ganes d'invertir - una mica complicat si considerem que és la principal font d'ingressos de Ràdio Olot SA-. D'altra banda, el nou director compta amb els bons ànims de la plantilla de la casa, gent amb ganes de fer una ràdio participativa, que només saber l'efectivitat del canvi de direcció ja respirava diferent.

En Xesco, que és com el coneixen els amics i gairebé tothom -és una persona força popular-, vol fer una ràdio que impliqui tota la ciutat d'Olot, que sigui un punt de referència tant pel que fa a la informació com a l'opinió; pensa, a més, potenciar els programes de contingut, però això sí, el nou director demana temps. Temps, tant per aconseguir tot

això com per consolidar l'emissora a nivell empresarial, aconseguir una estructura ferma de col.laboradors, integra-hi més gent i enfortir les diverses seccions. I deixa la porta oberta per vincular la ràdio en un projecte més ampli de comunicació audiovisual, qui sap si la futura TV Olot. De fet, Rubió té clar que ha d'executar les directrius que li marqui el Consell d'Administració, ara presidit per Isabel Brussosa, on s'han incorporat Josep Puigbó com a vicepresident i Bartomeu Espadale com conseller delegat.

El futur de Ràdio Olot i el nou enfoc que se li vol donar depèn des d'aquest juliol de gent nova.

Esperem que funcioni!

Ricard Sargatal

Altres canvis

A un altre nivell, també hi ha hagut canvis a la casa. Són aquests:

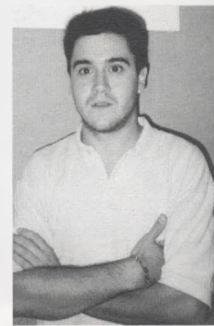

Ester Carreras
31 anys
Cap dels serveis informatius de Ràdio Olot des de l'any 1988, conductora del Magazine dels dissabtes. Deixa la Ràdio i s'incorpora a la Delegació comarcal del Diari de Girona.

Pep Pérez
26 anys
Fins ara, editor de l'informatiu migdia del cap de setmana; presentarà un Magazine els dissabtes al matí que es dirà *Cafè amb gel*.

Dúnia Colomer
24 anys
Llicenciada en filologia catalana. És la veu que fins ara ens despertava cada matí amb el programa *Cinc minuts més* i copresentava el *Fil cultural*. Passarà a fer continuïtat i musicals durant l'estiu.

Martí Gironell
24 anys
Llicenciat en Filologia anglesa, vinculat a Ràdio Olot des de 1990. Fins ara ha estat el presentador del programa *Tauleta de nit* i de *21 botons*. Deixa Ràdio Olot per incorporar-se a RAC 105 i a Catalunya Ràdio.

El liberalisme econòmic (1)

Estic convençut que la filosofia actual del liberalisme econòmic passarà a la història com un dels dogmes pseudocientífics més nefastos del nostre segle, molt pitjor que el propi marxisme-leninisme. És segurament el model econòmic que més acceptació universal ha trobat en la història, ja que ha travessat tota mena de barreres socials, geogràfiques, racials i culturals. La seva hegemonia és tan total que, per molta gent, és una cosa de simple sentit comú.

De fet, els punts bàsics del liberalisme són més vells que l'anar a peu molt i senzills. En primer lloc, hi ha el sagrament de la lliure competència que (teòricament) fa créixer l'efectivitat de les empreses i el benestar general. Per a tal fi, es recomana que l'estat intervingui el mínim possible en l'economia i que es creï un mercat lliure mundial, sense fronteres, ni aranzels, ni regulacions discriminadores. El segon sagrament és la reducció dels costos de producció a través de la congelació de salaris i l'abaixament dels impostos (que repercuteix en una retallada dels serveis públics i de l'estat del benestar).

Fins i tot molts polítics d'esquerres s'han deixat seduir per aquestes idees i es limiten a procurar que no es perjudiqui massa les classes més desfavorides. Però rarament se sent algú que critiqui els principis fonamentals d'aquesta nova religió antihumanista del nostre temps. De tota manera, aquest consens tan impressionant no demostra pas la veritat d'aquesta teoria, sinó simplement la tendència inherent del capitalisme a crear monopolis. En aquest cas, el monopoli afecta al món de les idees, és a dir, a la producció, distribució i consum de visions del món. Els grans grups econòmics han après a servir-se dels sistemes democràtics, i a través dels seus lobbys, de les agències de notícies i dels mitjans de comunicació poden donar credibilitat a unes idees i condemnar els dissidents al ridícul i a la marginalitat política o acadèmica.

El cert és que el liberalisme econòmic explica ben poca cosa del funcionament de l'economia, i el poc que explica és el que menys importa. Ningú no ens explicarà perquè una empresa alemanya treballa més efectivament que una de catalana. I és que l'economia és, primerament, un fet cultural que depèn sobretot de les relacions i la mentalitat de cada grup social. Tampoc ningú no ens explica el fracàs estrepitos del liberalisme imposat pel Fons Monetari Internacional a la majoria de països del tercer món i a l'antic bloc socialista, que han hagut de retornar a un model econòmic mixt. I ningú no s'explica perquè els països de l'àrea asiàtica que s'han industrialitzat recentment ho han fet gràcies a una intervenció molt directa de l'estat en els processos econòmics.

I és que, com deia un polític britànic, els dogmes no es deixen impressionar per coses tan banals com els fets.

Joan Pujolar

Preguntes

Ara mateix, quan les gavines novelles assagen vols incerts a la vora del mar, i l'estiu demana pas a sotregades de calor, aquesta revista comença una nova singladura en el paisatge

gris i opac de la ciutat. La pregunta que està en totes les ments des de fa temps, continua aquí, latent. Hi ha una incertesa envers el futur més proper quant al destí real que espera a la volta de qualsevol cantonada, a tota la nostra societat, a tots els nivells. Aquesta incertesa es pot llegir a diari en una premsa que ens arriba amb una constant de notícies contradictòries, esgarrifoses, moltes vegades inexplicables. Es veu en una televisió mancada d'idees, intrascendent i agònica. Les manifestacions artístiques romanen enmig d'un magma híbrid, sense aquelles puntes de xoc, aquells genis que eren capaços de marcar un rumb. Es replantegen problemes ja superats; ens revolquem en el dubte; la propera data de l'any 2000 és cada vegada més llunyana en l'enteniment i més propera en el temps. Tenim consciència que un cicle s'està tancant, però no som capaços de trobar la clau que obre el proper. Ni tan sols sabem què haurem de fer, com i quan. Ens entretenim en petites qüestions i deixem a l'aire la més important. Els nostres polítics estan massa preocupats amb el bosc i són incapaços de veure els arbres. És un moment molt delicat en què el que cal és preocupar-se pel paisatge humà més que per l'urbà. El fàcil és moure pedres, el difícil, entendre a la gent. Quin és el final d'aquesta història? No hi ha profetes ni visionaris. Estic absolutament convençut que hi ha gestos o senyals que ningú no sap interpretar. O potser és que no volen, preocupats com estan per la pròpia circumstància. A nivell d'Olot, s'ha demostrat abastament com moltes de les iniciatives preses per tal de pal·liar situacions concretes eren tapabruts, que no han servit per res. A hores d'ara qui creu en un futur turístic per a solucionar la manca de treball en la nostra ciutat? On és l'oferta artística i cultural de la qual tant ha parlat el fins ara alcalde d'Olot? Qui se'n recorda del Pla que havia de ser la solució de tots els nostres mals? Ni tan sols s'ha pogut posar el més mínim remei a la rodona de la Rodona, un ridícul vial circulatori únic al món... Tot plegat són només guspises del gran foc de la incertesa que està cremant arreu. Quan tot està canviant, què és el que cal fer? Quins són els principis ètics i estètics vàlids en aquesta situació? Aquest és el missatge que ens arriba per tots costats.

Moli

Comentaris de Carrer

“ Quan l'equip de redacció de la revista a 440 m em varen convidar a participar en el seu projecte editorial em vaig sentir molt feliç i il·lusionat de tornar a la meua tasca més arrelada: el periodisme de casa nostra. La meua corresponsalia taurina internacional per Europa i Amèrica, integrat en el grup de corresponsals de catalunya, no em dóna pas tantes satisfaccions com les que he rebut de la nostra gent. Després de tenir-me molts anys a la cuneta, ara em tornen a acceptar en els mitjans de comunicació comarcals. I la gent que no militem en cap organització política, sovint parlem de temes que no surten als papers amb les opinions i preguntes que nosaltres ens plantegem. Per això tinc la intenció de tocar-los - tot i que poden aixecar ampolles - en els meus futurs articles i dins d'aquest mateix espai. ”

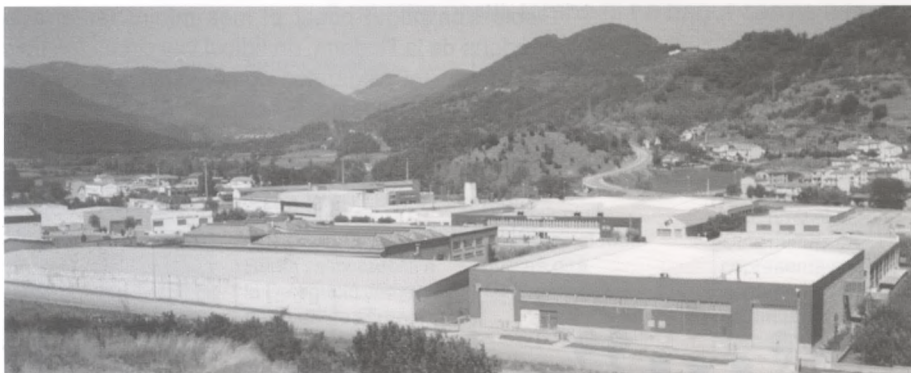

L'antiga fàbrica de "Can Pixola" un dels principis de la nostra tradició empresarial i seriositat obrera

- La nostra tradició industrial, té continuïtat avui?

Els nostres avantpassats varen començar a les vores del Fluvià les primitives indústries allà pel segle XVII, aprofitant la força de l'aigua per fer-les funcionar. Més endavant, el treball va entrar cap a l'interior de la ciutat amb les grans indústries tèxtils: La Cooperació, Can Joantes, Can Jombi, Ca l'Artigas, Can Sacrest, Can Brugada, etc. Els tallers de sants varen crear una especialitat única al món, ara malauradament en decadència. Per què? Quan el tèxtil va fallar, s'aixecaren les grans fàbriques de (llangonisses): Sala, Puigvert, Espuña, Noël, Oliveras, Curós, Turón... i les complementàries del gremi.

Els moderns polígons industrials de la Garrotxa, són la garantia del futur?

De temps molt reculats, els nostres empresaris varen superar amb imaginació i creativitat, les diverses èpoques de crisi i sense cap ajut oficial o forani creant noves especialitats de producció.

On som ara? On és el teixit industrial olotí?

- Les dones, manipulades i explotades avui?

Sentim parlar de queixes, angoixes i greus depressions. Moltes dones de 40 a 50 anys són despatxades i enviades a l'atur i quan se'ls acaba l'atur i el subsidi corresponent, tenen ofertes per treballar en l'economia "submergida" duent paquets de feina a casa, molt mal pagades, sense assegurar i explotades al màxim. Aguanten i callen perquè no tenen res més per viure. I com que això és una injustícia total, esbrinarem què passa al respecte.

- La variant de Castellfollit i la resta de comunicacions.

Els grans camions de transport internacional tenen problemes per arribar còmodament a Olot en perjudici del nostre desenvolupament industrial: Castellfollit és el coll d'ampolla i tot el tram Cornellà del Terri-Olot és intolerable en els temps actuals. La garrotxa és una de les comarques més riques de tot l'Estat i paga més impostos que ningú en relació al nombre d'habitants. Volem millors serveis perquè els paguem més que ningú!

L'any 1994 s'havien de licitar les obres del tram Olot- besalú amb quatre carrils i la variant de Castellfollit, dins del Programa d'Autovies TI-GE 2580, amb un pressupost de 10.000 milions de pessetes, segons les cartes de l'expresident Felipe González i de l'exministre Josep Borrell. On són

aquests diners, ara? CiU ha exigít ara la realització immediata d'aquestes obres -veient que havien estat aprovades anteriorment- en els seus pactes de govern amb el PP? Pujol no pot oblidar els vots que li dona la Garrotxa. D'altra banda, Macias i Calzada varen dir en un acte públic celebrat al Saló de Descans del Teatre que estaven apretant pel desdoblament a quatre carrils del tram Besalú- Cornellà a càrrec de la Generalitat i que el túnel de Bracons - a dues passes de l'eix Transversal- estaria enllestit l'any 2000. Serà així? Els ciutadans estan cansats de sentir bones paraules o de l'excusa de la crisi. Tot això s'havia d'haver fet en temps de vaques grasses i com que no fou així, un dels pocs milloraments a fer ha de ser aquí. Volem fets...ja!

- Olot-La Garrotxa: tenim un gran poder a l'ombra?

Aquesta eterna pregunta del milió de dòlars es va tornar a plantejar en el debat de L'Era Macias el passat 20 de juny al Saló de Descans del teatre. Els nostres empresaris i inversors importants que aporten la creació de nous llocs de treball, volen tenir una important parcel·la de poder en defensa molt legítima dels seus interessos i això ja ho sap tothom, de sempre. Tot i el risc que suposa - tant però bé com per mal- podríem afrontar l'assumpte amb rigorositat?

- Olot i les Fires: estan ben planificades i ben dirigides?

Sovint es diu que les nostres Fires han de ser el reflex del nostre estil i de la nostra personalitat ben definits. Caldria fer un estudi a fons per saber quina orientació tenen actualment o si cal un canvi de noranta graus.

- Els nostres mitjans de comunicació: tenen una trajectòria clara?

Els antics socis-amics de Ràdio Olot van fer possible la supervivència del mitjà en el difícil traspàs de l'onda mitjana a la FM. Recordem que va estar a punt de desaparèixer com tantes altres emissores. Arran de la seva dissolució, la Jefatura Local del Movimiento va traspasar el setmanari "La Garrotxa" a un grup de col·laboradors-periodistes independents. Preguntem: On és tot això ara? Haurem de fer un estudi de la seva evolució durant aquests darrers 20 anys i preguntar alhora a qui correspongui quin serà el nostre futur en el terreny de la premsa, la ràdio i la la televisió locals.

- La realitat de les víctimes del Triai i la repressió franquista.

En acabar la Guerra Civil, als anys 40, nosaltres érem jovenets i la gent gran ens explicava fets ocorreguts en camins i prats solitaris, i també ens parlaven de nombrosos afusellaments a les presons gironines. Per respecte a la memòria dels olotins que van ser víctimes dels greus errors d'una fraticida guerra civil, buscarem la realitat d'un i altre costat. Els fets reals, sense cap mena de manipulació ni tergiversació per conveniències intrigants, sense personalismes ni partidismes.

-El Museu d'animals dissecats d'en Bartomeu Peiró.

El President de la Generalitat de Catalunya i el Conseller de Cultura em varen dir per escrit que seria convenient parlar amb el senyor Peiró i catalogar seriosament aquest tresor naturalista de l'amic Bertomeu en benefici de tots els aimants del medi ambient. Alguns portem més de 30 anys insistint permanentment sobre la seva vàlua (Setmanari local Arriba España 5-3-1966) *

Un tema a tractar i a plantejar a l'Honorable Sr. pere Macias i Arau, flamant nou membre del govern català, en qualitat de conseller de Medi Ambient. Per cert, enhorabona, Pere!. Una gran part de la ciutadania se sent joiosa del teu nomenament i sabem que Olot hi sortirà guanyant.

Aquest i altres temes, sovint presents a les tertúlies, reunions o xerrades de grup tindran les respostes més justes i reals possibles. Són les converses que tenim la gent senzilla en els nostres corrents i habituals comentaris de carrer.

Jaume Tané

+Aquesta col·lecció conté els materials per fer un autèntic Museu de Ciències Naturals de la Garrotxa, que podria arribar a ser un dels millors d'Europa.

Ràdio Olot. Amb l'ajuda i participació dels ciutadans es va fer el primer auditori públic a l'antiga Sala Vayreda. (Programa: Radio-Comarca, anys 1966-78)

Fira de Sant Lluç de 1982. El primer i únic pavelló d'escultura i pintura olotina: 25 artistes de reconegut prestigi amb 800 m2 d'exposició

El Triai d'Olot o el cementiri de Girona, símbols tràgics d'uns afusellaments inútils d'unes i altres ideologies.

Deu anys d'esplai.

Un bon moment per a la celebració i la reflexió

Aquest curs 1995/96 que ara acabem ha fet 10 anys que a Olot va néixer Esplais de la garrotxa, un moviment infantil i juvenil d'educació en el lleure. El mes de maig passat s'han realitzat un seguit d'actes per tal de donar a conèixer i celebrar aquest aniversari. El meu propòsit és reconèixer la tasca que aquesta entitat ha portat a terme i que encara porta. Ho faré, però, a partir d'algunes reflexions personals sobre les entitats d'educació en el lleure perquè penso que aquest aniversari és un bon moment, no solament per a la celebració, sinó també per la revisió i a reflexió.

L'educació en el lleure s'hauria d'entendre com l'educació en el ple sentit de la paraula, realitzada en un àmbit o espai de temps que, per les seves característiques, gaudeix d'un conjunt de possibilitats que fan que la intervenció educativa en aquest marc tingui unes dimensions extraordinàries. Això vol dir que el temps lliure no té unes finalitats educatives específiques, però sí que té un context global i unes connotacions que el fan especial. Permet d'entrar en relació amb l'altre de manea "diferent" i experimentar i viure d'una forma intensa i volguda tot allò que un és i pot fer en relació als altres. L'exercici de la gratuïtat, la descoberta d'un mateix i dels seus límits, el valor de l'esforç, l'assumpció de responsabilitats davant del grup i la societat, el sentit del compromís, el sentiment

de grup..., tot això i una relació molt més àmplia de descobertes i possibilitats, tenen en el temps lliure un entorn privilegiat per desenvolupar-se i potenciar-se.

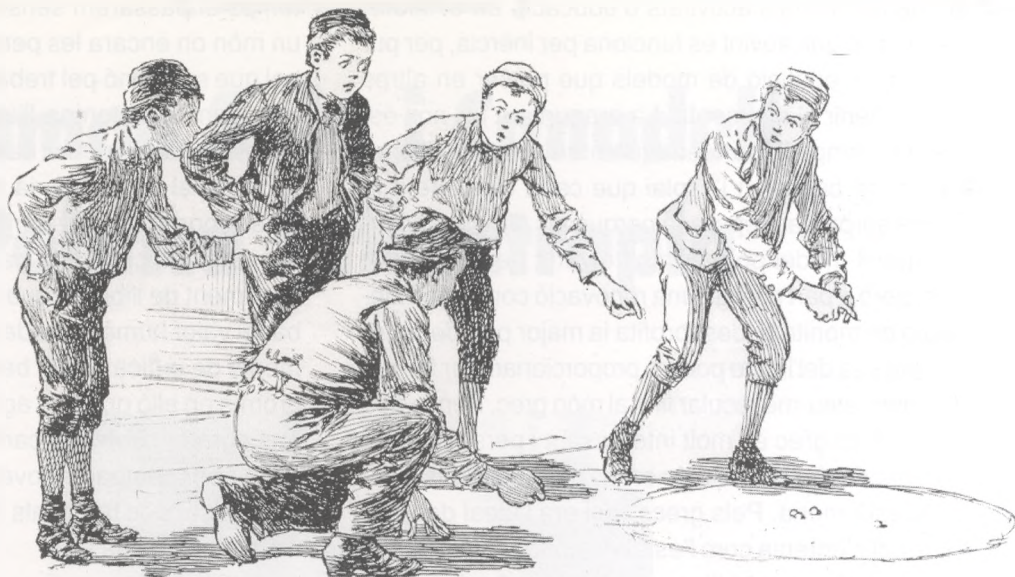
El concepte d'educació en el lleure i el sentit que la nostra societat li ha assignat no apareix fins a mitjan dels anys seixanta amb el desenvolupament de la sociologia de l'oci, l'aposta per un model d'estat del benestar amb tot el que això suposa d'ofertes de serveis per a la població i l'augment de les activitats de lleure per als infants i joves durant les vacances (casals, colònies, campaments, escoltisme, etc.). L'Església hi té un paper molt important. És precisament des d'aquesta instància des d'on es construeix bona part de la pedagogia del lleure actual i des d'on es reflexiona amb més profunditat durant molts anys. Aquesta potser seria encara avui una de les mancances més evidents. Em refereixo a la necessitat de construir altres models i metodologies d'intervenció educatives en el lleure infantil i juvenil al marge dels discursos vinculats a l'església.

Hem dit que el sentit actual de l'educació en el lleure es configura a partir dels anys seixanta, però les activitats que avui entenem com a pròpies d'aquest àmbit ja apareixen a final del segle XIX i inicis del XX amb els plantejaments renovadors de l'escola nova, el moviment a favor de l'higienisme escolar, els plantejaments d'apostolat de l'església o el mateix moviment excursionista que, més endavant, serà el que acollirà i donarà lloc a l'escoltisme català. Cal doncs, remuntar-nos a començaments de segle per tenir una trajectòria més o menys continuada d'activitats d'educació en el lleure, ja que la consciència educativa en aquestes obres i moviments sempre hi ha estat present. Només hem de veure com el paper dels mestres i seminaristes ha estat, fins fa ben poc, majoritari en aquestes activitats i com aprofitaven la seva formació i coneixements per intervenir millor i articular un discurs educatiu en aquest temps.

A la ciutat d'Olot també trobem moltes d'aquestes experiències educatives que neixen en la primera meitat de segle. Aquestes obres i moviments ens permeten entendre el sentit i la funció que avui, per exemple, fan l'escoltisme o els grups d'esplai, tan arrelats a la nostra ciutat. No hi ha un estudi fet sobre el recorregut i la implantació que aquestes obres tenen a Olot però podem afirmar que ja en la II República hi ha diferents iniciatives que avui s'entendrien com d'educació en el lleure.

sabem que des de l'Ajuntament d'Olot, l'any 1931, ja es promovien colònies escolars i és possible que abans també se'n fessin. també durant el període republicà és molt probable que s'implantessin casals d'estiu i sabem que als anys cinquanta ja n'hi torna a haver. Els mateixos anys trenta porten a Olot la implantació de grups de joves cristians i Avantguardistes de la FJC. Tot plegat fa que aquest període sigui un dels més intensos pel que fa a obres i experiències d'educació en el lleure. El franquisme trenca amb totes aquestes experiències i imposa la seva ideologia i l'estructura d'enquadrament obligatori per a tots els joves: el Frente de Juventudes. Només l'església pot promoure activitats al marge del règim i és així que sorgeixen grups de Joves d'Acció catòlica i més endavant les activitats de colònies de vacances i grups d'esplai vinculats a les parròquies. També l'escoltisme en aquest període s'empara en el marc de l'acció catòlica. De fet, l'escoltisme és el moviment infantil i juvenil que de manera més ininterrompuda ha treballat en aquest camp. pel que fa a la nostra ciutat, hi és present des de la primera meitat dels anys cinquanta i fins avui, tota una trajectòria que algun dia també caldrà estudiar amb detall.

A Olot, als anys seixanta, s'inicien les colònies de la Parròquia de Sant Cristòfol i més endavant, cal als setanta, els grups d'esplai i joves vinculats a la mateixa parròquia. Això significa l'estructuració d'un important moviment d'educació en el lleure. Els locals de la parròquia es fan petits i es veu la necessitat d'apropar-se als diferents barris de la ciutat i de trobar-se amb els infants cada cap de setmana. Neix així el moviment que a partir de l'any 1985 se separarà de la parròquia de Sant Cristòfol i iniciarà una trajectòria pròpia com a moviment infantil i juvenil d'educació en el lleure amb el nom de Centre d'esplai d'Olot. L'any 1993, el creixement dels grups d'esplai fora d'Olot fa replantejar l'àmbit territorial de l'entitat i porta alguns canvis,

entre ells, el propi nom. és així com finalment s'arriba a espais de la Garrotxa, tal com el coneixem en l'actualitat.

Quan l'entitat deixà la parròquia no tenia local propi i primer va fer servir els locals de les escoles velles de Sant Pere Màrtir on hi havia un dels grups d'esplai i també un dels grups de joves de l'entitat. Aviat però es traslladà al carrer de Sant Rafel número 21, 3er pis, on es va estar una bona colla d'anys, fins que les obres de l'Hospital Sant Jaume l'obligaren a abandonar aquestes dependències. Llavors la secretaria de l'entitat es va ubicar al carrer Pati, al costat de l'Ajuntament vell fins que l'enderroc d'aquest edifici també els obligà a marxar per acabar a la Plaça Mora, a sota de can Xalegre, segurament també de forma provisional.

Des que l'entitat va néixer el setembre de 1985 fins ara han canviat moltes coses. Quasi bé no queda cap de les persones que originàriament van fundar-la. Això és un bon indicador. Vol dir que el moviment ha sabut trobar continuïtat i traspasar l'entitat a altres generacions. Em preocupa però el fet que aquestes entitats no trobin la manera de vincular al moviment aquelles persones que deixen la tasca d'intervenció directa amb els infants. Aprofitar el potencial de gent que ha passat i creu en la funció educativa que es fa des d'aquestes entitats podria resoldre una gran part de les limitacions que actualment tenen els espais. Fins aquí doncs, algunes notes cronològiques bàsiques per entendre l'educació en el lleure i ubicar el que és *Esplais a la Garrotxa*. Ara permeteu-me canviar de discurs i centrar-me més en el contingut i la reflexió educativa pròpia d'aquestes intervencions. Us convido doncs, a debatre i a reflexionar sobre el sentit i la funció que l'educació en el lleure pot tenir a través dels espais.

Penso que ens hauríem de replantejar el sentit de

l'esplai i de les actuals activitats d'educació en el lleure. Tinc la sensació que sovint es funciona per inèrcia, per pur activisme i per repetició de models que potser en altres temps varen tenir el seu sentit. La pregunta a fer-nos és: gestionem el temps lliure o eduquem en el temps lliure? No hauríem de caure en l'esplai que cada dissabte a la tarda té una sorpresa preparada perquè els nens la consumeixin. Aquest model pot ser molt divertit i engrescador pels nens, però a part d'exigir una renovació constant d'idees a l'equip de monitors, desaprofita la major part del valor educatiu que des del lleure podem proporcionar. Per fer-me entendre, permeteu-me recular fins al món grec. Penso que el concepte d'oci grec és molt interessant i personalment crec que s'hauria de reflexar més en els plantejaments d'entitats d'aquesta mena. Pels grecs l'oci era l'ideal de vida; era un fi. L'oci s'entenia com l'estat de contemplació en el que l'home se sentia més lliure. Curiosament oci en grec era *skolé*, paraula que avui podem associar a escola. De fet, pels grecs l'*skolé* era per dedicar-se a la contemplació i a la recerca del coneixement i l'escola actual també tindria -o hauria de tenir des del meu parer- aquesta finalitat. La diferència més gran, però, és la manera de fer-ho ja que l'*eskolé* volia dir *aturar-se i gaudir de la pau i el repós* i l'escola actual ha perdut aquesta vivència ociosa i de llibertat. Díficilment en les aules actuals s'hi experimenta "l'estat de contemplació en el que l'home se sent més lliure". Si en canvi, ens situem en el marc del temps lliure, de l'esplai, aquesta vivència pot tenir-hi lloc amb facilitat. La realitat però és que la concepció d'oci i temps lliure que tenim és la del món romà. En aquest cas l'oci passa a ser majoritàriament un mitjà per aconseguir un altre fi que ara és el treball. L'oci s'entén doncs, com a descans i diversió per podertornar a treballar. El nostre món actual, fruit de la revolució industrial, continua partint i educant en base a aquest model, amb el treball com a fi. L'home com a treballador i productor.

La societat de consum sense aquestes bases no funcionaria. L'educació no s'hauria de justificar en la formació del treballador o del professional, almenys no exclusivament. Entre moltes altres raons, perquè en l'actualitat no hi ha treball per a tots i perquè bona part del nostre

temps el passarem sense treballar. Malgrat tot, vivim en un món on encara les persones es valoren socialment no pel que són, sinó pel treball que realitzen i el que produeixen. També el temps lliure és avui envaït pel consum i esdevé també un àmbit de marginació i jerarquitació. L'educació en el lleure hauria de trencar amb aquests esquemes i aportar altres valoritzacions. Penso que aquest àmbit, més que cap altre, ha de ser un espai que partint del sentiment de llibertat que li és propi ha d'ajudar-nos a trobar el valor humà de cada un, ha de proporcionar-nos elements de crítica social ben entesa, de participació i compromís en allò que ens agrada, però també en allò que no ens agrada per tal de canviar-ho. Ha de ser un espai per viure i per compartir noves experiències des de paràmetres potser poc habituals i des de la participació i implicació de tots i cada un.

Penso també que hauríem d'aconseguir introduir més en aquestes entitats d'infants i joves el debat, la reflexió i la discussió com a eines de relació social i de construcció d'idees que poden passar a projectes i d'aquest nivell a la realitat. En aquest sentit, l'àmbit del lleure des d'una perspectiva educativa pot ser també un bon marc per la transmissió i la creació cultural. Aquest model no és gens fàcil. Exigeix entendre l'esplai com un espai d'assaig de la pràctica social ciutadana i la pràctica cultural. Exigeix moltes habilitats que encara els infants i joves no dominen -i sovint hi ha adults que no acaben de dominar mai-. Em refereixo al fet d'aprendre a parlar i respectar els altres; a ser capaços d'expressar les nostres idees, defensar-les i si cal, rectificar-les. Em refereixo també a entendre i a respectar el valor de la democràcia, el consens, el pacte i el compromís. En definitiva, em refereixo a totes aquelles actituds, habilitats i destreses que massa sovint donem per suposades. Aquestes "petites" coses són les que poden fer "gran" el treball educatiu en les activitats i moviments d'educació en el lleure, i la manera desenfadada, divertida i engrescadora de fer-ho és el que permet que moviments com els actuals *Esplai de la Garrotxa* puguin ara celebrar deu anys i que tinguin feina per celebrar molts altres aniversaris més. Per molts anys!

Pere Soler

Dr. Vincenç Ballbona i Moré

Dr. Lídia Mañé i Ciprés

(HOMEOPATIA)

Sant Pere Màrtir, 50 . Tel. 27 18 94

(Hores a convenir)

Ramon Sala i Canadell

Política i filantropia

“ *La memòria col.lectiva és sovint plagada d'impertinències, fruit més de judicis precipitats i maldients i de rumors infundats que d'una justa i equànim visió dels fets.*

Ramon Sala i Canadell, botifarraire d'ofici -com ell mateix sol dir-, és d'una rara espècie de mortals que es mou a cavall de moltes i diverses activitats. En la vida d'una persona sempre hi ha coses que voldríem esborrar, petits pecats venials que enterboleixen la immaculada imatge que en el fons tots voldríem tenir.

Per què? Doncs en part perquè és un home de partit i també pel fet de ser empresari en un poble tan petit com Castellfollit. I hi ha l'enveja, és clar. En Ramon Sala és un home que s'ha fet a ell mateix, no li han regalat res per arribar on és ara. De família humil i sense estudis universitaris, s'ha forjat una posició en el món de l'empresa, en la política i en la cultura. Per dret propi, preguntaran alguns? En el terreny de l'empresa - malgrat haver passat per moments difícils- és innegable. ”

Començar una entrevista parlant de la sinceritat com a virtut no és gens habitual. Jo hi anava previngut a can Sala perquè m'he trobat amb gent que me n'ha parlat molt bé i d'altres, molt malament. Aquest encontre, doncs, podia dissipar els meus dubtes, i es per això que només d'entrar li vaig etzibar que volia ser sincer, és a dir, que hi anava amb la voluntat de no callar els temes que podríem considerar peluts.

La sinceritat és una virtut incòmoda - em diu. Dubto que sigui una virtut, però d'incòmoda segur que n'és.

Com s'explica aquesta enorme disparitat d'opinions encontrades que desvetlla una mateixa persona, sobretot quan és una persona pública?

Això és com una moneda. Hi ha cara i creu. Jo també a vegades he pogut fer un vaticini d'una persona i m'he equivocat. O al revés, te'n parla un tercer i segons el que et digui te'n fas una idea d'aquella persona. Jo he hagut de lamentar sovint d'haver sigut indiferent amb una persona i acabar descobrint que anaves errat.

Nissaga de cansaladers

En Ramon Sala ve d'una antiga nissaga de cansaladers que provenien de Sant Pere de Torelló. Primer s'instal·laren a Olot, després a Montagut i finalment a Castellfollit. El seu perfil respon a un prototipus clàssic a Catalunya. És la típica persona que s'ha fet a ella mateixa, en tots els sentits. D'origen menestral, no es pot dir que hagi aixecat un imperi -perquè no és veritat- però sí que s'ha fet un nom en el món de la indústria càrnia, malgrat que l'homologació amb Europa els hagi costat més d'un disgust.

Portem 150 anys documentats. El besavi havia nascut aquí a Olot i el seu pare també. Venien de Sant Pere de Torelló. Algun fadrister que es va independitzar de la casa pairal va muntar dues carnisseries a Olot i una altra a Montagut, al barri de les fàbriques. Quan va néixer el pare, ja començaven de matar. I el jovent, que solen ser sempre els innovadors van pensar d'enviar gènere a Barcelona i cap a Tortosa. Aquí hi compraven la cansalada, la ventresca, el fuet i la llançonissa. És el temps que va néixer en Descals, en Pau Canya, en Coderch, en Buc, nosaltres i en Casaponsa que érem els més vells que hi havia en això. Aquesta és la història càrnia de la família.

Per això és un accident que em dediqui a fer llançonisses, si haguessin fet galetes faria galetes.

Una de les coses que tothom li valora és el fet d'haver aixecat una empresa pràcticament del no-res. *Sort que vàrem saber evolucionar*

Treballs a l'església de Santa Maria de Longarriu, a la Vall del Bac.

en el seu moment com a empresa familiar, perquè ni el meu pare era un home que sapigués fer mai un duro, ni l'oncle Ramon i a nivell personal jo vaig fer comerç al Collell, igual que el pare. Una mena de formació primària, el sistema de comptabilitat i para de comptar.

D'on li ve l'afició per la cultura?

Jo he tingut una vocació pel món de la cultura que altra gent que sou llicenciats ja us ha vingut força canalitzada. El meu pare era un home autodidacta, com tota la família, però va ser amic d'en Clarà, havia anat a escola amb l'avi Devesa i havia llegit molt. Anava coix, el pare, de petit, havia anat amb crosses fins als tretze anys, això li va estructurar tot un caràcter de recolliment intel·lectual, en canvi els dos oncles, germans seus, eren absolutament primaris. El pare és el que a mi em va transmetre aquesta afició i aquesta admiració per la gent que feia

coses, la gent important, però sobretot la gent pròxima que són els que fan les petites coses per la comarca.

Abans a una persona que vivia a Castellfollit li costava molt anar-se'n cap a Olot. Primer, que no hi havia mitjans de transport i després que hi havia allò del complex de poble. Al seu oncle li deien l'oncle Iguales, portava tota la qüestió de les aigües d'Olot i com que no tenien fills li tenien molt d'afecte. Durant un temps va viure amb ells a Olot i va anar als escolapis on va conèixer tot aquest cercle d'amics. Però és clar, baixar cap a Castellfollit va comportar un cert aïllament.

Els amics li baixaven de tant en tant. Anaven a pescar, a parar xarxes, quan era temps de merles, plantaven una barraca per anar a tirar quatre trets, compagines aquelles coses primàries de poble, de divertiment, amb la part que portaven els que venien d'Olot, ja més intel·lectual.

Pedres

En el passat hi ha bona part de les nostres essències i els vestigis que en queden vénen a ser com un llibre inacabable que il·lumina el present. D'aquí que en Sala, tan aficionat a la pedra, acabés fundant l'Agrupació Arqueològica.

Jo tenia molta afició per l'Arqueologia i com que era amic d'en Pla vaig tenir facilitats per poder-la registrar. La gelosia que tenen els arqueòlegs és terrible, és una gent que ha estudiat una ciència i aquella ciència és impenetrable. És un pecat gros que una persona que no sigui un erudit pugui entrar en aquest camp.

Amb el General Manuel Gutiérrez Mellado i la seva filla.

El fet de conèixer la comarca li va permetre convertir-se en un col·laborador imprescindible pels estudiosos. Escoltant i observant es va anar fent una idea de com funcionava això que els savis converteixen en un enigma indesxifrable.

Aguditzes més els instints que ells.

M'hi vaig anar aficionant fins que el Dr. Pericot ens ho va fotre tot enlaire, amb raó perquè l'Arqueologia, la Prehistòria és un llibre que només es pot llegir una vegada, gires pàgina i ja mai més ningú podrà llegir-ho. És clar, són uns estrats que si comences a remenar, malament.

Llavors va ser quan vam decidir arranjar totes aquestes ermites abandonades; eren autèntiques àgores. Els pagesos s'hi trobaven pels fets més importants de la seva vida: quan neixien s'hi anaven a batejar, els diumenges a missa parlaven de les seves coses, la mainada s'hi coneixia, i les festes i els aplecs; després s'hi casaven i finalment els hi enterraven.

Vam començar amb una mainada que encara continuen sent joves, el cas de l'Albesa i aquests. Aprofitant que era conseller de la Caixa, sempre demanava subvencions per tirar endavant les obres.

Se li ha donat molta importància en això perquè era una novetat, mai ningú no se n'havia preocupat; el govern d'en Franco no havia fet mai res per recuperar tot això.

S'ha personalitzat molt en mi, però en realitat hi ha centenars de persones que hi han col.laborat.

La nostra tasca a l'Alta Garrotxa ha servit per mentalitzar moltes altres comarques de la necessitat de preservar el patrimoni i de retruc l'hem donat a conèixer.

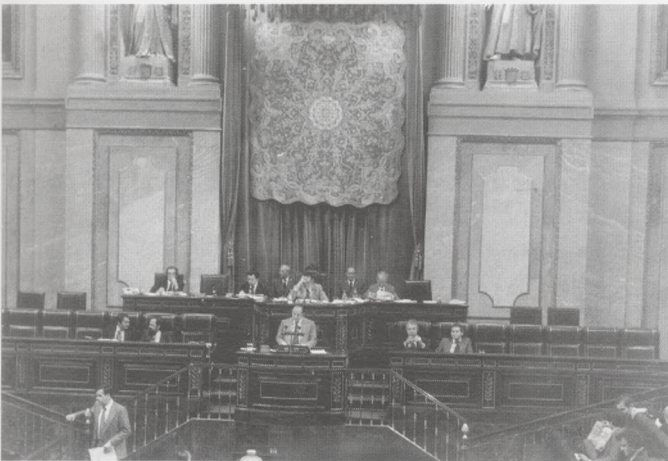
Els amics d'en Sala

En Ramon Sala és un home franc i obert, tothom ho sap. Amb un caràcter així i aquesta mena de curiositat insaciable, no és estrany que hagi pogut ficar el nas en tantes coses i que un xic com a recompensa hagi fet bons -i il.lustres- amics.

N'hi ha dos de qui guarda molt especial record: en Walter Kaler-Lang i en Josep Pla. La tria la faig jo, amb risc de simplificar l'abast real del seu cercle d'amistats.

En Walter era un home excepcional, un bohemí extraordinàriament cult que treballava per la National Geography; ell em va acabar d'exaltar la meua afició per l'arqueologia.

El vaig conèixer arran d'un viatge que vaig fer a Alemanya, jo tenia 22 anys. Hi vam anar pel tema dels additius, concretament feien el caseïnat, una proteïna que és un

Legislatura constitucional 1977. Congrés de Diputats.

Amb el pintor de les Preses Sr. Miquel Duran a Santa Bàrbara de Pruneres (1979).

subproducte de la llet que absorbeix la humitat. Va donar-se la casualitat que ell ens feia de traductor. En aquells moments es guanyava la vida fent conferències sobre malalties tropicals a les Universitats. Era un home erudit en tot. Va acompanyar en Miquel de la Quadra Salcedo a l'Amazonia.

Ell em va deixar un llegat de tot allò que havia anat recollint en els seus viatges; per fer un museu ho tinc difícil, he d'esperar si mai la Generalitat s'anima a fer un Museu Antropològic d'abast universal. El vam fer el primer president honorífic dels Amics de l'Alta Garrotxa. Tothom se l'estimava molt.

En Walter va ser l'instigador d'un dels viatges més inesborrables que ha fet en Sala, amb en Mel i en Salvador Espigulé a l'Àfrica sahariana. Era el març de l'any 77, just el moment en què en Pujol el va anar a buscar per formar part de les llistes de Convergència. Segons em confessa ell mateix, no confiava pas de sortir elegit. Així comença la seva carrera política, que ha durat pràcticament vint anys. *Buscaven gent que hagués fet una mica de soroll...*

Va conèixer en Pla a través d'en Pujol pintor. L'interès d'en Pla pel carlisme i pel Pirineu -estava escrivint El petit món del Pirineu, Caps i puntes, etc.- van convertir en Sala en un íntim col.laborador seu.

S'estava tres o quatre dies a la setmana a casa i quan arribava el divendres, com que en Pla era molt avar, havia de tornar al mas a cobrar. Era el dia que el masover, que tenia 60 vaques, cobrava la llet.

D'aquesta amistat, què n'ha après?

La ironia. Ell la sabia utilitzar com un antídot, moltes vegades per fugir d'estudi, per evadir-se.

El que admirava més d'en Pla era la memòria. En Pla tenia tan amagat l'estima que tenia a Catalunya, que ha passat per ser un anticatalà, ho sabia i ho forçava fins al punt que preferia que el prenguessin per cínic que no pas per sensible. No volia ser manipulat ni es volia deixar portar per la sensibleria, era un home que guitava. Se'n fotia del catalanet d'espardenya.

I el sentit de la serietat. Per més que anés a la seva, es podia aixecar a les dues o dinar a tres quarts de quinze, però tenia claríssim que havia de treballar per en Vergés

Treballs de restauració a Santa Bàrbara de Pruneres (1976).

perquè el pagava cada setmana.

Caceres

Que en Sala té afició per la caça és indubtable però també s'ha de dir que és un caçador bastant inofensiu, es dedica més a les pedres que a les bèsties. Una de les coses que se li han criticat era que alternava amb el governador franquista de l'època, en Victorino Anguera. Quan me n'explica els detalls, començo a entendre com es creen els fantasmes.

Castellfollit és un dels termes municipals més petits de l'Estat. El cas és que en un moment donat, l'Alcalde franquista d'aquí, en Leandro de cal ferrer (Pere Vilà) que és un bon amic meu, va decidir entregar el municipi a Sant Joan les Fonts a resultes d'un problema que hi va haver amb l'escola.

Resulta que La Florida, una entitat republicana i d'esquerres que feia d'escola s'estava ensorrant, tenia els sostres apuntalats i tot podia baixar. I com que el centre escolar era a Sant Joan, la solució passava per fondre els dos municipis. Perdíem el nom i tot, s'havia de dir La Roca de Sant Joan. Com a premi ens donaven 700.000 ptes. a Castellfollit i 700.000 més a Sant Joan, però com que el cap del Municipi era Sant Joan, nosaltres ens quedàvem sense res.

L'única arma que em quedava era la confiança del jovent. Els vaig reunir i vam fer una mena de plebiscit. Tothom va votar que no, fins i tot l'alcalde. Vam anar a Girona a parlar amb el governador..

"Yo ya entiendo, pero no hablo nunca en catalán"-va dir.

Li vam dir que no estàvem disposats a perdre el municipi perquè a ell li donés la gana. Va dir que ja s'ho pensaria.

Què necessitem per tenir escola, un terreny? Doncs ja el trobarem. Jo hi vaig posar 250.000 ptes. Tothom hi va col.laborar, fins i tot els jubilats.

Com que jo era amic d'en Pla -en Pla hi traficava amb tota aquesta gent-, li vaig demanar que en donés un cop de mà. Què collons passa amb això de Castellfollit? - li va dir.

Finalment tot es va arreglar. I un dia en Pla em va dir: Potser que en aquest home li ensenyau alguna cosa...!

De la mateixa manera que en Lluís Sacrest, que no és pas franquista, podia ensenyar una cosa d'Olot a l'Ajuntament, nosaltres podíem fer al mateix a Castellfollit. Ensenyar una cosa del poble jo ho podia pas fer perquè ja hi havia l'alcalde, ara si voleu que li ensenyi l'Alta Garrotxa -vaig dir-, organitzarem una cacera i la hi ensenyarem.

D'això se n'ha fet qui sap què, un drama d'aquests que fa pixar de riure.. I saps qui és que va dir que aquestes caceres eren actes polítics i tal, l'Armengol, com a venjança per un llibre que vaig editar a la Carme Sala.

El cas Puigdevall.

En Mingo Moli ja m'havia posat al cas del particular sistema de funcionament d'en Sala i jo tenia un especial interès a saber perquè s'havia enfadat amb en Narcís Puigdevall. *Més que enfadat, vam partir peres.*

Hi ha una part interessada en això. Sempre he dit que totes les coses es fan entre diverses persones. El llibre Caminant per l'Alta Garrotxa es va fer per iniciativa meva - vaig parlar amb en Vergés de Destino que em va dir que amb un tiratge tan curt ell no ho podia editar, però em va animar a tirar endavant-.

En Narcís Puigdevall era un noi que treballava al sindicat franquista, amb un senyor que es deia Albert Francès. Quan els del Partit socialista van venir i em van dir: Escolta que en Puigdevall treballava amb aquest, no en vaig fer ni cas. El dia que els de l'Associació Arqueològica el van fotre fora del magatzem - per gelosia, suposo, perquè en sabia un niu d'aquestes coses- jo vaig dimitir.

I vam començar a treballar junts amb una cosa que es va dir "El Romànic de l'Alta Garrotxa". Amb tot això vull dir que me l'aprecio i que sempre l'he defensat.

Quan L'Arcadi Vilanova em va dir que li volien fer un homenatge, li vaig dir: per què? -pesava molt el llibre Caminant per l'Alta Garrotxa- Home, que si tu ets un diputat i en Mel és un professional - em va dir. Vaig escriure 150 cartes a diverses personalitats perquè se sumessin a l'homenatge, però tornant d'Alemanya, em vaig trobar el Diari de Girona amb una entrevista on en Narcís venia a dir que ell era l'autor de tots els treballs que havíem fet junts i amb molta altra gent. Li vaig dir que rectificués, però em va dir que perquè ell tot allò no ho havia dit mai, que era cosa d'en Víctor Gay. I aquí es va acabar, no volia acabar sent un cornut i pagar el beure.

La pagoda

Sempre m'havia resultat xocant que un home que es diu defensor del patrimoni històric, acabés construint un esguerro com el de l'edifici conegut per la pagoda al bell mig del cingle de Castellfollit. És un assecador d'embotits col.locat en el punt estratègic per beneficiar-se del bo i millor dels quatre vents.

Abans de morir, el meu pare em va fer prometre que l'aterraria. I ho farem. Costa de creure, però enderrocar aquest parell de pisos val una milionada. Sóc un profà en arquitectura però reconec que he d'entonar un mea culpa. Però fixa't si ens en vam adonar aviat que el muntacàrregues no hi arriba.

L'arxiu d'en Sala és una meravella. Entusiasmat, m'ensenyava els seus tresors: muntanyes de llibre i papers. Pugem a la Pagoda, la vista és impressionant. La llum del capvespre ens agombola, mentre parlem de política. Està satisfet. Participar en la vertebració del país, saber que se li valora l'opinió, que se'l respecta, dóna infinites satisfaccions.

Lamenta que aquí ningú sigui massa conscient dels esforços que ha fet a Madrid.

De fer diners, res de res. La política m'ha tret del context industrial durant els millors anys de la meua vida.

Ho diu sense recança, en el fons se'l veu un home satisfet, feliç. I jo me n'alegro.

 Xavier Rusalleda

L'Era Macias

“ Pere Macias ha estat nomenat finalment conseller de Medi Ambient de la Generalitat. Era previsible. Feia molt de temps que ell mateix havia manifestat que li faria il·lusió anar a Barcelona. Què significa tot plegat? Una recompensa a l'esforç personal, un premi per les majories absolutes, un esgraó més en la seva carrera política?

De fet, no ens ha vingut gens de nou. Era una sortida anunciada. Amb aquest nomenament es posa punt i final a una llarga etapa de dotze anys que s'ha caracteritzat pel personalisme (no debades se li deia l'amo), per un model de gestió tecnocràtic -no pas per això brillant- i per una transformació física de la ciutat que potser d'aquí no gaires anys haurem de lamentar. La marca de la seva gestió ha estat l'oportunisme i la improvisació.

L'Isabel Brussosa haurà de jugar amb la dificultat de tenir les arques sota zero, però probablement serà i exercirà d'alcaldeessa amb més sentit comú del que ha estat habitual aquests darrers anys. ”

L'era Macias: El debat

**Jo no sóc una
persona de
debats, jo sóc
un home d'acció**

Jacint Xuclà

La renúncia de Pere Macias a l'Alcaldia d'Olot presentada en el Ple extraordinari del dissabte 15 de juny, arran del seu nomenament com a Conseller de la Generalitat, tancava un període llarg -que podríem qualificar de dens- de la vida local.

Han passat dotze anys des que Macias substituï Arcadi Calzada al capdavant del Consistori. Entre aquella data del 1984 i aquest juny del 96 hem travessat dos mandats sencers i dos d'incomplets, sempre amb el denominador comú de la majoria absoluta de la coalició CiU i, en aquest context, amb el segell d'un home que, en línies generals, - volent o perquè no va tenir més remei- ha actuat, aparentment, d'una manera molt personalista.

Per tant, no és un mal títol per aquest període el de l'Era Macias amb què s'ha batejat aquest debat.

El període que pretenem posar a discussió ara i aquí, deia abans, que ha estat dens i intens. Han passat moltes coses, d'índole diversa. Olot ha evolucionat. Segons com, costa molt de trobar els mateixos punts de referència que teníem l'any 1984. Mirar fotografies de quan Macias portava pocs mesos a l'alcaldia, resulta gairebé un exercici d'arqueologia.. En altres aspectes, en canvi, la ciutat no ha canviat pas tant.

Apuntem, per situar-nos en el temps, alguns, molt pocs, esdeveniments de l'anomenada *Era Macias*:

- Creixement urbanístic. Aquest és sens dubte l'aspecte o un dels aspectes pel qual s'haurà de recordar el període 1984-1996. Assenyalem d'entre tots els projectes, el dels carrers que conformen el vial Sud, que ha permès la creació d'un nou eix de creixement.

- Equipaments. Si d'aquí a uns mil.lennis, uns arqueòlegs desenterrassin la ciutat, trobarien moltes plaques d'inauguracions amb el nom de l'alcalde Pere Macias. A tall d'exemples i

corresponents a diversos àmbits, citarem les ampliacions de l'Hospital Sant Jaume, el Museu Comarcal de la Garrotxa, el Teatre Principal o Can Joanetes.

- La rehabilitació del barri vell. Durant els últims dotze anys s'ha anat treballant en aspectes parcials de la rehabilitació del barri vell, seguint les directrius dels plans especials de reforma interior. És una empresa de gran volada i, sobre el paper, de gran transcendència social.

- La plantilla municipal. L'Ajuntament és avui una de les primeres empreses de la Garrotxa en nombre d'empleats i contrasta amb les dimensions que tenia dotze anys enrere..

- A Pere Macias li va tocar torejar uns anys especialment difícils des del punt de vista econòmic. Va ser ell qui, arran

de la crisi i de la pèrdua de llocs de treball en el sector del tèxtil, es va enfrontar a una part dels ciutadans en una agra i polèmica picabaralla dialèctica.

No cal que m'extengui més. Han estat uns pocs exemples de dades concretes, extretes de l'*Era Macias*. Són dades que sobretot indiquen quantitat i que no han de denotar necessàriament qualitat.

Per altra banda, a l'hora de fer memòria, segurament recordarem moltes altres coses, positives i negatives per a la ciutat. Barrejant-ho tot potser en sortirà un balanç final, un balanç mediatitzat lògicament per la manca d'una perspectiva històrica suficient i per la percepció de cadascun de nosaltres.

Tot i aquestes limitacions, ho intentarem...

Ramon Esteban (moderador)

Fets destacables de la primera ronda d'intervencions

Jacint Xutclà va defensar lògicament la gestió d'en Pere Macias centrant-se en dos grans aspectes: Infraestructures bàsiques i Comunicacions.

Pere Macias ha fet molt per aquesta comarca. Centrant-nos en Olot n'hi ha dues de molt bàsiques: el vial Sant Jordi i el Vial Nord que ens ha de comunicar amb la futura variant de l'eix transversal.

Destacà la creació de sòl industrial i de sòl residencial i enumerà part dels equipaments que s'han inaugurat durant aquest període: Teatre, Hospici, Hospital, Can Joanetes, etc. *La indústria sempre ha estat el motor de l'economia olotina. En aquesta etapa s'ha creat molt de sòl industrial. Els polígons són el nostre orgull; són polígons ben fets, ben estructurats. Ha estructurat la ciutat de dalt a baix. Ha estat un home emprenedor que coneixia molt bé els temes d'organisme i ha impulsat la ciutat cap al futur.*

Domènec Moli obvià els fets per posar l'accent en les maneres de fer política.

L'alcalde Pere Macias ha fet coses bones i coses dolentes, això és inevitable. No vull parlar del que ha fet o del que ha deixat de fer (Som l'únic assentament humà de més de cent habitants que no té piscina pública). Si anessim a mirar allò que no ha fet també podríem omplir un foli tan gros com el de les coses que ha fet. M'interessa parlar sobretot de com ho ha fet. Ha intentat donar forma democràtica a uns fets totalment dictatorials. Jo avui, a l'any 1996, m'atreviria a dir que Olot des de l'any 40 fins al 96 ha viscut en una dictadura municipal, total i absoluta. I això jo crec que ha sigut un flac favor que ha fet en Pere a la democràcia.

Joaquim de Trincheria es reafirmà en els elogis que havia fet d'en Pere Macias al llarg de les últimes setmanes, però tot seguit començà a desgranar-ne els errors.

Macias més que un dictador és un home resolutiu a qui la majoria absoluta li ha permès torear-se l'oposició. Amb els temes d'urbanisme, gràcies a la seva preparació tècnica, quan nosaltres anàvem, ell tornava.

Pere Macias ha fet moltes coses, val a dir que ha viscut una època d'or que no es repetirà mai més, una època en què s'ha estirat més el braç que la màniga i que hi ha hagut un desgavell a tots els nivells de l'administració.

Els serveis socials de l'Ajuntament jo crec que poden ser mirall de molts altres llocs, en joventut es va fer un esforç reeixit. Pere Macias ha fet coses i ha estat un alcalde important i en parlarem molts anys. Ara bé, això no treu que hi hagi temes discutibles.

- L'avortament del projecte Hospici com a seu de la biblioteca.
- La fusió de la caritat i del geriàtric Sant Jaume a l'edifici de l'antic hotel Montsacopa.
- La infracció urbanística que es va cometre amb la reforma de Can Gou i la construcció de l'Hotel Riu.
- La falta de voluntat per resoldre el tema de l'Eix transversal (imputable sobretot a CiU)
- El desplaçament del centre de gravetat de la ciutat amb la ubicació de l'Ajuntament a Can Joanetes.
- L'espoliació de la ciutadania en nom del bé públic i els favoritismes cap a la gent del seu propi partit.

Albert Bramon, apel·lant al joc democràtic, va voler deixar clar que Macias tenia 9.000 vots al darrera i que en última instància era l'alcalde que havien triat els olotins.

Comparant Olot amb Vic i Girona va deixar constància també d'allò que hauria pogut ser i que ha acabat no sent la ciutat i es lamentà que dintre de la xarxa de nusos que

Jo avui, a l'any 1996, m'atreviria a dir que Olot des de l'any 40 fins al 96 ha viscut en una dictadura municipal, total i absoluta.

Domènec Moli

Fer d'alcalde no és una tasca del tot fàcil i li hem d'agrair aquests dotze anys de dedicació i crec que ara se'n va per la porta grossa.

J. de Trinchería

hauria de ser Catalunya, Olot n'ha quedat al marge..

Trets positius:

- Pere Macias ha treballat moltíssim. Intel·ligència pràctica i capacitat de manar.

- No és un exponent de la dreta pura i dura sinó que és sensible al principi del repartiment equitatiu dels béns públics.

- Recolzament a les entitats, independentment de la seva ideologia ((Fòrum, CIT, F.P.)

- Dinamisme i capacitat d'entendre el futur (Gas natural, p.e.)

Trets negatius:

- Ha actuat sense prioritats (Posà la pèrdua de l'Escola taller que ja havia estat concedida a Olot, com a exemple)

- No ha tingut mai equip darrere seu.

- No és una persona de diàleg.

- No té excessiva força i sempre s'ha adaptat a les circumstàncies.

- L'epítet *Pere Pedra* defineix perfectament l'ordre de les seves prioritats.

- Com a gestor no és pas un gestor modèlic.

- Ha acumulat molt de poder, cosa que ha acabat influint en les persones que l'havien de controlar.

Joan Barnadas va voler d'entrada desmitificar la importància d'un alcalde en base només al temps de permanència en el càrrec o en la quantitat d'accions empreses i posà més l'accent en la seva capacitat per incidir realment en la ciutat.

Afirmà que en realitat Pere Macias havia fagocitat les idees dels altres i que s'havia limitat a executar els grans projectes que havien dissenyat els seus predecessors.

Respecte a la seva capacitat de gestió, va qüestionar que hagués estat bona perquè, a part d'haver deixat l'Ajuntament empantenat econòmicament per molts anys, no havia enfrontat mai els problemes delicats, ni resolt els nyaps i qüestions no resoltes en el Pla General, al·ludint de retruc a una evident falta de planificació.

Criticà el fet que hagués construït una màquina funcional meravellosa perquè, tenint en compte que la ciutat no creix, és impossible de mantenir.

Destacà les seves qualitats com a polític i especialment la seva habilitat per robar les idees dels altres i lamentà el fet de no deixar un equip preparat i d'haver destruït per supèrbia els que havia tingut al seu costat.

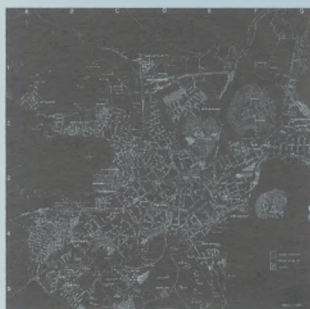
Ramon Fortet es preguntava quina havia estat l'actitud dels equips de govern municipals davant la transformació de la ciutat per causes exògenes. La quadrícula del nucli antic i la primera corona industrial que en Pere Macias va trobar l'any 84 es trobava en un procés de progressiva despoblació. Considerà que la resposta que s'havia donat era positiva en el plantejament però errònia quant a la seva execució pràctica.

Sobre la relació d'Olot amb la resta del territori va considerar que l'actitud de CiU havia estat un error descomunal ja que en el seu moment varen desestimar i defugir la batalla per tal d'aconseguir que l'Eix transversal passés per Olot. Haver canalitzat tots els esforços cap a la variant de Castellfollit o per arranjar la carretera de la vergonya en un moment en què calia afrontar el tema de la ubicació d'Olot en el mapa de Catalunya ens ha deixat, a la pràctica fora de la xarxa de ciutats de referència en tots els camps.

Joan Albesa estava realment inspirat, possiblement perquè la distància que li dona la seva condició d'exregidor li permet analitzar la situació amb equanimitat i sensatesa.

Es preguntava quants debats s'havien muntat a l'època Macias i constatava la falta de voluntat política per plantejar d'una manera oberta temes d'interès ciutadà, base indispensable per vertebrar la il·lusió cap al futur.

Continuant en la línia d'en Barnadas, va venir a dir que els grans temes de ciutat que passen per ser obra d'en Macias, en realitat corresponien a projectes concebuts pels seus predecessors. Albesa lamentà que CiU no hagués aprofitat la majoria política i social que ha tingut aquests anys per afrontar amb serietat els grans reptes de transformació de la ciutat. *Cap on es porten aquests dotze anys? Quin futur ens espera?* - es preguntava.

Va acabar la seva primera intervenció afirmant que el poder real no ha estat gaire més enllà d'on havia estat sempre, abans de la democràcia, fent una clara al·lusió al fet que CiU ha anat més de bracet dels poderosos que no pas del ciutadà corrent.

Jacint Xutclà, en un intent desesperat d'encaixar les embestides dels seus adversaris, va sortir en defensa de Pere Macias, negant que fos un dictador i afirmant que sempre s'havia deixat aconsellar pels polítics més veterans. Va acabar aquesta breu intervenció exalçant les virtuts de l'excalde com a gestor.

Em penso que la seva gestió és mereix un "sobresalient" - va dir.

La improvisació com a norma

Joan Capdevila, com a espectador, va dir que des de les instàncies del poder municipal s'ignorava el present. *Si no volen saber realment com és Olot, és impossible definir el futur* afirmà. Finalment, constatà una evident falta de pràctica i de maduresa política.

Joan Barnadas es va atrevir a definir CiU com l'essència de la indefinició. La clau de l'èxit és està situat al centre i no tenir una línia molt clara per evitar tota confrontació amb l'electorat.

Trinchería va dir que efectivament la improvisació havia estat la marca de fàbrica de CiU i va posar com a exemple la manca d'un Pla comarcal de zones industrials, el fet d'haver desapropiat el moment en què tot Olot estava aixecat per donar a la ciutat un tesitura determinada, una lectura urbanística homogènia. Va constatar també que en no saber que com som a la Garrotxa, en no saber què volem exactament i cap a on volem anar, s'acabava imposant la improvisació com a sistema normal de funcionament.

Trinchería va acabar aquest torn afirmant que estava meravellat del fet que l'electorat, sabent, per exemple, que per una decisió política de CiU, l'Eix transversal no passa per Olot, en futures eleccions no els hagués passat factura.

El Pla estratègic

Barnadas va dir que el Pla estratègic respon perfectament a la manera de fer de CiU.

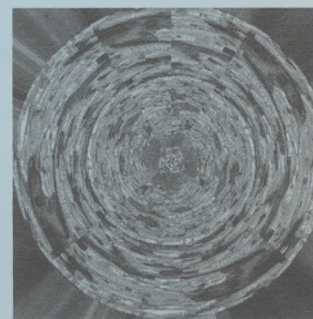
El Pla no diu res i ho diu tot. Per què? Perquè no s'enfadés ningú. Aquest Pla Estratègic no era pròpiament un Pla, era una suma de coses perquè tot quedés igual.

El problema general del país és que és més important mantenir-se en el càrrec 500 anys que no pas aportar alguna cosa a la societat. En Pere Macias ha governat pels de l'espardenya, però sobretot pels de la sabata fina.

Però el Pla estratègic es va elaborar entre tots els grups... - asseverà el moderador.

**Pere Macias,
contràriament a
allò que es
pensa, no
passarà a la
història perquè
els grans
projectes de la
ciutat no els ha
pensat ell,
simplement els
ha executat.**

Joan Barnadas

En **Moli** va dir que com era habitual, el Pla estratègic arribava tard. "En Pere no admet la realitat de la crisi, quan la crisi estava tancant fàbriques ell s'entossudia a afirmar que tot anava com una seda."

Joan Albesa afirmà que qualsevol municipi que fa un Pla estratègic no el fa tant per solucionar els problemes del passat sinó per afrontar el futur immediat i en aquest cas, s'ha endreçat en un calaix i punt. La segona vegada que se'n deu haver parlat deu ser ara, aquí.

El Pla General és el contracte de la ciutat amb el seu territori, si hi ha modificacions, ben vingudes siguin si són per millorar, però no pas per donar resposta a qüestions puntuals i individuals, sense una visió de conjunt. Si tinc una zona verda que fa mil i en requalifico 300, els altres set-cents et surten de franc. Si això és una tècnica que millora la ciutat, o una de dues, o no fa falta la zona verda.

La gent de la política i els ciutadans de carrer estem en diferents dimensions, però la majoria dels ciutadans donem per molt vàlida la tasca d'en Pere Macias.

Jaume Tané

Si tot això que es diu és veritat, si es troben tantes pegues a la seva gestió, com s'explica que CiU hagi guanyat tres vegades seguides per majoria absoluta? - pregunta el moderador.

Trinchería va entonar un mea culpa com oposició, reconeixent que en el seu conjunt tampoc no havien tingut les idees clares. Va posar com a exemple el cas de l'Eix transversal, afirmant que fins els socialistes en aquell moment també hi estaven en contra.

Barnadas va dir que el balanç definitiu es farà d'aquí a uns anys i que la Isabel serà probablement l'Aramburu II, perquè haurà de pagar els excessos d'en Pere Macias. La situació d'Olot en el mapa -afirmà-, no tant pel tema de carreteres, és poc clara, no s'ha sabut especialitzar en res, ni tan sols és la ciutat dels volcans. Abans tenia una solera que ara ha perdut. Era una ciutat de referència i ara ha caigut en picat. Ha anat perdent pes específic i això també està en l'haver d'en Pere Macias. El trencament del govern d'unitat va ser nefast per Olot.

La imatge més clara de la situació -deia en Bramon- ve donada pel sopar de comiat que se li va fer a l'Hospici, per la conferència que va fer a l'Ateneu o o per la seva darrera intervenció a la Fira del 1er de Maig parlant de l'Olot del futur; la gent s'ha acomodat a pujar a un determinat tren i a deixar-se portar. En Pere Macias és un reflex bastant fidel de la societat olotina.

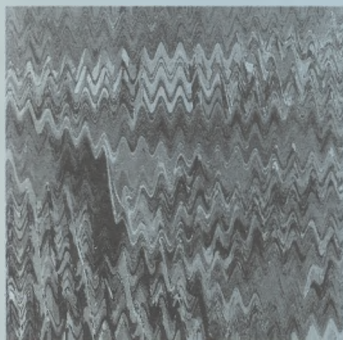
La gent -va dir, corroborant el que havia dit en Moli- ha de fer política, tothom s'hauria de mullar...

L'oposició

L'oposició ha estat a l'altura de les circumstàncies? - plantejà el moderador.

Un alcalde un cop ha guanyat ha de ser l'alcalde de tots, no només d'aquest 20% que l'ha votat - va dir en Moli.

Hi ha un enquistament de vot molt important - sentencià en Trinchería. Facis el que facis no te'n fan cas, per més que nosaltres moltes vegades no hàgim estat a l'altura. Com arribes al poble? A través del 440...? Si el llegeixen quatre gats...

Una vida dolcíssima

(by Pedro Carrizosa)

Doncs serien cap a les 13'30 h quan el gos cec se m'entrebancà deixant-me la cama dreta adolorida a l'alçada del genoll. Podria haver estat pitjor. El mateix però amb un lleig indigent amb un cullerot abonyegat demanant quatre rals per les cantonades, o un peó ploraner, o un negre tristori i empudegat vivint en un pis llogat amb un piló de «germans». Tots a la vegada, ploraners i empudegats. No, no, no... Només era un cop de gràcia fortuit i molest al genoll que va trencar el ritme de les nostres vacances, o siuigui, com que no parava de fer-me mal, cap a les 19'45 h, vam decidir anar a un hospital de pobres on ens va rebre una senyoreta molt simpàtica que parava de parlar per telèfon i un altre piló d'aprenents de ferit que pacientment formaven una cua patètica d'anomalies físiques diverses. Tot allò era meravellós ja que finalment vivia una autèntica aventura en el fons de la realitat més profunda sense passar per cap pantalla de televisió.

Allò era de veritat, els pobres que feien cua eren de veritat,

la infermera que parava de parlar per telèfon, passant d'alguna manera de tota aquella multitud, era de veritat. Quanta emoció vaig sentir en aquells moments!

Finalment, cap a les 20'10 em varen fer passar en el que en deien sala d'espera. Senyor, perdona'ls perquè no saben què fan! Com gosen dir que això és una sala d'espera?

Va ser terrible, terrible... Quanta soledat... envoltat de ... mig malalts que no sabien fer altra cosa que estar callats o quedar-se reprimidament atosigats; em faltava aire però una senyoreta molt amable va dir el meu nom i va fer el gest de seguir-la. Vam entrar en una espècie d'habitació on hi havia una taula amb rodes folrada de paper barat.

Em va dir amb una veu dolcíssima que es despullés de cintura en avall, la qual cosa em va anar molt bé perquè feia anys que una dona no m'ho demanava. Després em va suggerir que m'estirés sobre la taula empaperada i allí vaig suar i suar enmig de terribles

dolors, esperant i esperant.

Va venir un metge, em va palpà el genoll i em va dir que m'haurien de fer una radiografia, cosa que va significar esperar i esperar més i més.

Jo vaig començar a perdre l'oremus, això sí, de portes endins, perquè tots em feien molta por i no fos cas que a sobre d'esèrar em maltractessin. A més, hi havia tots els meus companys de viatge esperant també. Tot es resumia en l'espera. potser per això se'm van acudir de fer profundes reflexions:

- Els pobres esperen molt, o ser pobre és igual a esperar.

No poden tenir massa estil els pobres amb la roba perquè

perden molt de temps esperant, sense saber on.

- Als pobres si no deixes que s'esperin una mica, es perden i es tornen folls.

- Els pobres esperant són iguals que la fruita madurant.

20'46 h. Un senyor molt acostumat a tirar monòtonament, os igui, amb tota la

monotonia del món, em va demanar que el seguís descalç pel passadís. Ho vaig fer com vaig poder, amb la meva cama adolorida. Que consti que em feia mal la cama, eh!

Em va fer pujar damunt d'una taula com de vidre em sembla, em cantrà la cama protagonista de la història i me la va fotografiar. Vaig tornar un altre cop a la meva familiar estança on el paper de la taula ja era mig esparrecat per culpa de la meva suor. Em vaig estirar altre cop i torna a esperar, carregat de dubtes: Em quedaré sense vacances? Sortiré viu d'aquí? Tornaré a ser el mateix?

21'30 h. Entra altre cop el metge d'abans i em diu que havent vist la radiografia no hi troba cap mena de fractura visible, només un traumatisme fortíssim. Em receptà unes píndoles antiinflamatòries i m'engiponà una bena al genoll; vaig intentar ser agradable amb ell, però el metge es va tancar en banda, esperant suposo un altre pacient...

Vaig tenir un altre pensament, aquest cop profund i me'n vaig enrecordar d'una antiga pel·lícula.

El patró no és mort, se la campa con un gínjol i jo no vull tornar a trepiytjar mai més un hospital de pobres... Sóc tan delicat.... I vivim tan poc temps que l'espera em desespera, igual que al Camilo José Cela.

Pedro Carrizosa

Va lamentar efusivament que no hi hagués manera d'arribar a la gent i, per tant, la possibilitat de decantar el vot cap a altres opcions.

En **Moli** va insistir que la mateixa direcció del partit havia llençat la consigna d'ocupar tots els ressorts de la societat civil i pel que fa al control de les idees, afirmà amb contundència: *Una de les coses que es claríssima és la compra descarada de tots els mitjans de comunicació, no només aquí, sinó a tot Catalunya, començant pel Punt. Ara potser no hi ha el perill de la garrotada, però hi ha altres formes de pressió més subtils. A nivell de controvèrsia, aquí hi ha un silenci total.*

El problema -va dir en **Barnadas**- és més de fons. És sociològic. La gent, no saps ben bé perquè se sent identificada amb un partit i ho has de fer molt malament perquè essent d'uns es facin dels altres.

Va constatar que a la pràctica en un Ajuntament no hi ha debat ideològic i que la gent es mou per la màxima de més val boig conegut que savi per conèixer. I va acabar el torn reconeixent que l'esquerra tampoc no tenia una alternativa de ciutat diferent.

L'**Albesa** va dir que el debat anava per un camí que no el feia sentir còmode, en el sentit que no es tractava d'anar llençant retrets, sinó de partir d'una cosa tan elemental com el fet de sentir-se o no orgullós de la teva pròpia ciutat. I ell, lògicament, no se'n sent.

En **Ramon Fortet** afirmà que l'oposició s'havia trobat captiva del Pla General, la qual cosa va acabar frenant la possibilitat que hi hagués un debat en el temps.

Resumint, malgrat el decòrum que ha presidit tota la cerimònia de traspassos, el debat, com a mínim, va posar de manifest que la gestió d'en Pere Macias al front del consistori no ha estat tan brillant com es vol donar a entendre i que queden encara molts problemes per resoldre, sobretot, la necessitat de planificar amb més sentit comú i amb uns instruments més eficaços tot el futur de la ciutat.

Crònica no-oficial dels independents garrotxins

La indefinició és
l'essència de
Convergència.

Joan Barnadas

En Pere Macias i Arau ha plegat d'alcalde després d'una colla d'anys i, davant la subjectivitat de la història oficial, no hi ha cap dubte que haurà estat un gran alcalde però, com sempre, darrera els mites i els herois hi ha un munt de gent anònima que els ajudaren o que patiren les conseqüències dels seus actes i, fins i tot, que els fou usurpat bona part del protagonisme, gent que li deixaren la tasca feta perquè s'hi pogués lluir. Veurem quines condicions

de planificació, econòmiques i de treball d'equip trobarà la seva successora...

Potser el que més ens ha decebut ha estat el fet del seu conformisme, plegant-se a les conveniències de partit (recordem el cas de l'Eix Transversal) i a l'electoralisme fàcil. Hom creu que la gent que té moltes capacitats té molts més deures i més responsabilitats envers els altres que no pas fer "carrera política", com ha fet ell seguint les passes de l'Arcadi.

Darrera queden els canvis urbanístics que enriqueien els uns i arruïnaven els altres, els autèntics lluitadors de la ruptura que plegaren decebutos, els pagadors i damnificats dels seus mèrits, etc. També quedaran grans obres i edificis i els anys d'alcalde assolits gràcies en aquell gran error que va ser la CUE (invent que va polaritzar el vot de la gentsporuguida - potser pels comunistes?- envers CiU) i a la posterior renúncia de l'Arcadi Calzada, la qual cosa li va donar un poder absolut davant d'una oposició que realment no ha tornat a existir mai més. De fet, els historiadors oficials ens podran dir, fins i tot, que ha tingut el mèrit de no fer un hospital nou perquè l'actual és modèlic. Malgrat tot, li desitgem molta sort.

Jeroni Jurado

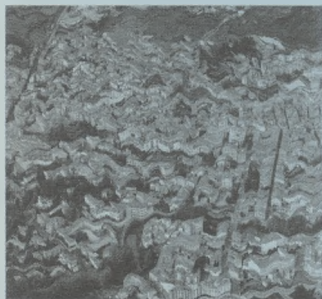
L'edat d'en Pedra, d'en Pere Pedra

Un dia en un dinar de família, un familiar meu m'explicaba que havia anat a tractar amb en Pere Macias per un determinat afer. Jo li vaig preguntar com l'hi havia anat i va contestar: "En Pere sempre fa igual et diu que si a tot i després fa el que vol". L'anecdota és reveladora.

Deixo la menció de les bondats del mandat d'en Pere Macias que sense cap dubte hi han sigut als seus apologetes i co-religionaris que no n'anem pas curts.

En Pere Macias és(i ha estat) un polític que sobretot sap maniobrar. Ha sabut sempre pactar amb qui havia de fer-ho, ha sabut quedar bé, ha tingut clar a qui no és podia enfrontar, ha sabut apropiat-se de idees d'altres quan li ha semblat, sempre sense dir-ho, ha sabut vendre be tot el que ha fet. Ha dominat l'escena política d'Olot durant molts anys aprofitant la seva professionalitat enfront de polítics no professionals, perquè hem sentit

lloar fins cansar-nos la preparació i capacitat de treball d'en Pere Macies com si en tingués molt més que els altres quan més que res ha estat en situació, legítima es clar, de fer-ne us. Ha sabut (o pogut?) plegar a temps. Ha menat, excepte en la seva estimada àrea d'urbanisme una política d'aquí caic allà m'aixeco.

Acabada l'era Macies no veig una ciutat, entesa com a col·lectiu de persones, il·lusionada, convençuda d'ella mateixa. Veig més inèrcia que empena. L'estancament de la vida pública, social i política, és un fet. El seu personalisme ha avorrit a més de deu. Darrera seu deixa un gran interrogant.

Xavier Planagumà

El trencament del govern d'unitat va ser nefast per Olot.

Joan Barnadas

Pere Macias, l'amo o el fill de l'amo?

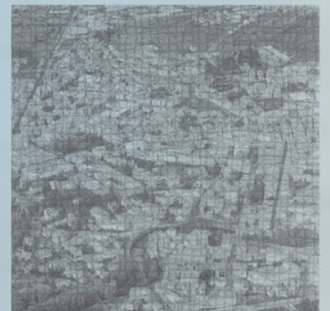

ls càrrecs electes són de mal exercir perquè et deus a un conjunt diluït de voluntats que tot sovint ni tan sols han considerat a fons el personatge escollit sinó que s'han deixat seduir per les sigles, pel temor o per la inèrcia. Un dels valors que se li suposen a un alcalde és la condició de migcampista, és més una qüestió de donar joc (a tot l'equip, que és el poble) més que marcar gols. Pere Macias ha sigut molt hàbil tractant amb la gent. Tenia la virtut d'aconseguir que tothom sortís del seu despatx amb la impressió d'haver arrencat un

sí a les seves reclamacions.

Diuen que la primera màxima que assumeix un polític és l'obligació de perpetuar-se en el càrrec. Malament, però és bastant exacte. Externament, un pot jugar amb el sentimentalisme -cosa que passa sovint- i parlar de l'amor a la ciutat, de l'orgull de representar-la, però tot això són gestos d'un cert regust populista. La veritat és bastant més crua. Què s'ha fet i com s'ha fet? Com pinta el nostre futur a Olot? Estem pagant i pagarem encara durant uns quants anys la nostra falta de cultura democràtica. No n'hi ha prou de remetre's als vots, al resultat de les urnes. La democràcia s'exerceix cada dia, no pas cada quatre anys, i això defineix un perfil dialogant, obert, una disposició a reconèixer els errors, a practicar l'autocrítica,

a ser de veritat el portaveu de tots. Des del poder es poden fer moltes trampes i se'n fan, a vegades sense malícia ni premeditació. Justament per això és perillós perquè s'acaben imposant inconscientment unes maneres de fer que no tenen res a veure amb el sentit de ciutat (igual que es parla de tenir sentit d'estat), ni amb la tolerància, el veritable respecte a la diferència, de criteri, d'opinió i d'acció.

Tot sovint sentim a dir frases a l'engròs, altisonants, per condemnar o per perdonar la gent important: tots els polítics són això o allò, tots fan igual, els altres també ho fan, etc. És un mal sistema perquè tothom acabi fent el que vulgui. Malgrat haver estat una pràctica corrent dels poderosos no em sembla ètic que qui s'instal·la en el poder gràcies als vots acabi fent clientelisme. I això aquí a Olot s'ha practicat com a norma. Manar, sovint, vol dir també dir prou de moltes coses. En Pere Macias s'ha destacat per una escassa brillantor en el terreny de les idees i per una notable capacitat de persuasió dissuasòria.

No em sembla gens banal el fet que s'acabés popularitzant l'expressió AMO per referir-se a l'alcalde. L'amo fa i desfà al seu aire, està per sobre del bé i del mal i això no em sembla pas una bona cosa.

Xavier Rusalleda

1 > 20

E

Un alcalde se'n va i arriba una alcaldessa. Canvien tant les coses? Em ve desesperança veure com una cosa d'aquestes produeix tan d'enrenou. Té un avantatge, però. La reacció ens deixa veure tant el que reacciona com perquè reacciona.

La substitució d'una persona dins d'un grup de 21 per una altra quan són aquests vint-i-un els qui determinen conjuntament les actuacions político-administratives locals no hauria de tenir cap importància. A més, quan el xicot se'n va per millorar i perquè vol, no l'han pas tret.

Si és que té importància, vol dir que els vint no hi pintaven res i que seguiran sense pintar-hi res. En aquesta època en què hi ha excedents de llicenciats i que tothom és prou responsable i assenyat com per portar la seva pròpia casa, és possible que entre els vint-i-un elegits per aquesta massa, només n'hi hagi un que sigui imprescindible? Quelcom put a Olot.

Joan Capdevila

Llàgrimes d'alcalde

F

eia temps que no voltava per Olot. Queda una mica lluny del meu circuit habitual de passejades dominicals. L'encàrrec en el contestador automàtic em va sorprendre, fins i tot vaig dubtar de la seva autenticitat: *Piiiiiii... Heu d'averiguar qui ha estat el que ha fet córrer que l'alcalde Macias es va tancar al seu despatx de Can Joanetes després de dimidir per fer una llarga plorera de més de cinc minuts. Comprendrà que per raons òbvies, no es pot fer un desmentit oficial, ni tan sols una confirmació extraoficial. El tornarem a trucar d'aquí a tres dies. CLIK!*

La primera impressió que et fa un encàrrec com aquest és la de fer un repàs en la memòria de tots aquells amics bromistes. A l'endemà però, tenia una transferència anònima

al meu compte corrent, prou substànciosa com per tapar providencialment el forat del cicle crònic de les meves economies i tornar la rialla a la meua cartera i, de passada, al director de la Caixa.

Així que, després d'omplir de benzina el dipòsit, vaig enfilar la carretera que mena a Olot sense demanar més aclariments. Algú volia saber qui era el xivato i jo li proporcionaria el nom.

El primer que cal fer amb un encàrrec com aquest és documentar-se. La meua experiència m'ha demostrat la inutilitat dels informes previs, dels gabinets d'estudis, de les autopistes de la comunicació i de tota aquesta parafernàlia moderna de la informació venuda a pes. Jo agafo la informació allà on flueix líquida en el seu estat natural, sense traves, intermediaris ni arancels partidistes: Primer de tot en la premsa comarcal, i segon, si fos necessari a les graderies dels camps de futbol municipals.

Vaig haver de fer cua a la Biblioteca Municipal. Allà, a peu dret, esperava el meu torn per poder fullejar el setmanari «La Comarca d'Olot» ja que davant meu, una munió de joves estudiants se la disputaven. M'entendreix aquest desig de saber, d'obtenir el coneixement, d'aprendre per part d'un jovent que alguns donen per inútils. Heus aquí que en aquest poble arraconat, es barallen per llegir un mitjà d'informació que, de ben segur, no parla de bits, CDs, pits o d'altres reclams habituals en les tècniques d'atracció visual. Un RASSC!!! estrepitós trencà el xiuxiueig. Una pàgina que es trenca, vaig pensar. Efectivament, els estudiants marxaven corrents perseguint el que s'emportava el full. Vaig arreplegar la revista de terra i amb un àgil cop de colze, em vaig fer un lloc al sofà. Vaig treure el meu bloc de notes i el vell Bic punta fina. Començava la meua feina.

Un ràpidíssim cop d'ull em posà en antecedents del sentir de la ciutat. Les cartes dels lectors eren prou reveladores d'un tarannà col·lectiu d'inquietud anímica. Les esqueles mortuòries formaven una intensa i constant activitat que anava prenent cos pàgina rera pàgina, cosolidant-se en una secció cohesionada que, com en d'altres publicacions, aviat superaria l'atractiu dels esports. Vaig prendre notes d'algunes notícies d'interès local que intuïa que tenien relació amb el cas. Un sopar-comiat, una crònica d'un Ple Municipal, un carrer que s'ha d'arranjar i que no es fa... i l'editorial. Aquí vaig fer un punt i a part. Alguna cosa en el meu cap em deia que havia de tornar enrera. Alguna cosa se m'escapava. Tornem a començar...

La revista vivia per fomentar el caràcter populista local. El sentiment populista formava, recolzava i ampliava el pensament majoritari. L'estat d'opinió majoritari havia instal·lat en el consistori a una majoria política que corresponia a la coalició CiU. Com es podia, doncs, combinar l'obediència i la submissió a la força política en el govern i un editorial (històricament: resum del pensament de la publicació) en el qual es posa en dubte la capacitat i la idoneïtat de la candidata que ha escollit aquest mateix partit? Alguna cosa s'amagava darrera d'aquelles paraules seques, dures, incomprensibles per venir d'on venien.

Hores després, davant d'un cafè intentava lligar caps. Per un cantó teníem el curiós sopar-comiat-homenatge a un jove que va triar la política com a projecte professional i que barrejant mèrits pròpis, demèrits aliens i quinquennis, pujà de categoria sent nomenat conseller.

**Si en Pere
Macias no
s'hagués
presentat,
l'alcalde d'Olot
seria l'Albert
Bramon.**

Jaume Tané

La «Comarca» parla de «Sopar Popular», colla d'amics, agraïment pels últims 12 anys, etc.,etc. Al camp de futbol deien que era un sopar d'obligat compliment, que s'havia de ser... Per l'altre, el setmanari local ataca i escampa dubtes sobre la substituta de l'alcalde del sopar i dels dotze anys en un canvi de línia radical i desconcertant i, finalment, el que els joves estudiants de la biblioteca volien era la pàgina d'esports amb les fotografies dels seus equips...

Després d'un segon cafè, ja ho veia més clar. De fet, tot era clar i diàfan ara. De tornada a casa vaig engegar el cassette en el peatge de l'autopista. Intentant fer una veu clara vaig començar a gravar el missatge per al meu anònim client: *Tots els alcaldes arriben en un moment o altre del seu mandat a creure que realment són el poder local, només prenen consciència que són una cèl.lula recanviable del sistema quan perden el seu despatx, que és el que realment controlen. Llavors sobrevé un excés de lucidesa: el poder pertany al sistema i ells només han posat la cara i com a acte suprem la firma al final d'uns pressupostos ja elaborats pels segles dels segles. Tot exalcalde aclaparat per aquesta perspectiva, experimenta una convulsió rítmica de les parpelles, provocant la secreció per part de la glàndula lacrimal de gotes de líquid incolor, que lubrifiquen i netegen la superfície de l'ull, inundant-lo i caient a terra.*

Els col.laboradors més propers de l'exalcalde senten els plors, a través de les parets de disseny i ho comenten com a fet anecdòtic i fins i tot patriòtic. El comentari arriba a l'orella vigilant de la premsa local, estendard de la influència i la formació d'opinió. En una situació

normal, no hagués esmerçat recursos en magnificar la plorera, però, com lloar les llàgrimes d'algú que ha estat escollit per dirigir el medi ambient de la nació? El millor és el que s'ha fet: distreure l'atenció. Un subtil arabesc lateral amb un sopar d'homenatge popular i carregar les tintes sobre la substituta de l'homenatjat. El nom del xivato és innecessari. PS. El número de compte és el mateix.ç

Àngel Parada

Olotisme a distància

olotisme és una actitud ètica de compromís cívic que pot exercir-se coherentment a milers de quilòmetres de la Garrotxa.

En Pere Macias, pels càrrecs que ha tingut, sap molt bé que la ciutat també se la pot servir des d'estructures de poder allunyades de l'acció municipal.

L'alta formació tècnica del conseller de Medi Ambient -enginyer de Camins- li ha permès consolidar amb poc temps i amb eficàcia unes infraestructures que deixen Olot preparada per al segle XXI.

És una llàstima que hagi quedat penjat el projecte de cablejar la ciutat, cosa que ens hauria permès avançar en una estratègia cultural i comunicacional de gran nivell.

Des del Departament de Medi Ambient, en Pere Macias pot acabar de donar, però, un impuls definitiu a projectes vinculats al Parc Natural de la Zona Volcànica, a la política de reciclatge dels residus municipals o a la recuperació del Fluvià, que millorarien la qualitat de vida d'Olot, amb el suport del nou equip de l'alcaldeessa Isabel Brussosa.

Com a experiència personal, puc dir que ha estat l'únic alcalde que he trobat receptiu i dialogant amb les meves propostes. Les **1es Jornades Internacionals de Vulcanologia**, per exemple, no s'haurien pogut celebrar sense el seu suport.

Crec que pot esdevenir un dels polítics nacionalistes de més futur si equilibra la seva formació tècnica amb un humanisme ambientalista i si dóna preferència a l'educació i la cultura en la seva acció de govern.

Santiago Vilanova

Periodista i director de GEA-Consultors ambientals

El Fluvià industrial

En Kim Domene ha obert el seu estudi a l'antiga fàbrica de Can Sabata, al barri de Rossinyol, a Lainya, ja saben. Pel que sé no és pas el primer artista que s'instal·la en aquells verals, com en Narcís Coderch, per exemple. En el programa de presentació ha fet servir un paràgraf de la meua guia d'Olot. No m'estranya gens que els artistes descobreixin ara un dels paisatges més interessants d'Olot i la seva rodalia. Fins ara, el riu, després de la seva època d'esplendor, que s'acabà pràcticament amb l'entrada del segle, ha viscut una existència anodina, descuidada, de claveguera a esquena de les cases. De mica en mica ens estem adonant de la importància de les restes que encara subsisteixen a les seves vores, les restes fabrils que foren el motor industrial de la ciutat, i que ara romanen, prou desfetes, a punt de la restauració, per a recuperar aquesta interesentíssima arqueologia industrial, aquests espais tan sorprenents a cavall entre la naturalesa més rotunda: l'aigua, els basalts, la vegetació... i les construccions fabrils que ens varen donar prou història.

Cal que prenguem consciència de la meravella que encara conservem, sovint desconeguda per a molts. Tot el trajecte del riu, un cop hem deixat la ciutat (aquest mereixeria un altre capítol), que s'inicia després de la font de Canet, amb les velles indústries de Can Gabarró, on abans, per cert, hi havia un pontet romànic que conservo en velles fotografies;

els paratges de Cal Xai, amb la font, i les columnates basàltiques, i restes industrials de prou interès. El paratge del Noc d'en Cols. Rarament, trobareu avui algú que sàpiga què era un noc, i l'origen del seu nom, tan lligat al tèxtil i a un tipus concret de tela, però almenys es delitarà amb l'impressionant doll de la font, una deu, cas excepcional, que movia per si sola una turbina. A partir d'aquí Can Sabata, amb el mecanisme que produïa l'energia per fer anar la fàbrica, a l'altra banda de riu, un giny d'enorme roda que amb un cable com el puny, traspassava les aigües. Aquí la zona és riquíssima per a descobrir-hi restes i artilugis industrials i rescloses i ponts, com aquell llevadís que s'endugué la riada. I encara podríem arribar-nos fins a Rossinyol i la seva magnífica resclosa i el gorg sota el pont. La feina descriptiva d'aquesta hipotètica guia del Fluvià industrial està per fer, però de fe que cal convidar la gent perquè s'hi arribi i ho admiri. Val la pena. Per no parlar, més enllà, de la zona industrial i fluvial de Sant Joan les Fonts, on l'espectacular construcció de la paperera del Molí Fondo està desapareixent. Potser caldrà que ens posem a la feina.

Jordi Pujiula

Sobre l'aprenentatge de segones llengües

A

vui dia el progrés tecnològic possibilita, i a l'ensem exigeix, una dinàmica de comunicació internacional més variada, intensa i efectiva. Aquesta exigència es manifesta especialment en la importància creixent que té el coneixement de segones llengües a nivell polític, econòmic i laboral. Es un fet evident que l'anglès s'està convertint actualment en la Lingua Franca internacional en camps tan diversos com són els de la ciència, la política, les telecomunicacions, etc.; però també altres idiomes, com ara el castellà, el francès, l'alemany, el rus, l'àrab, etc., tenen un pes específic considerable. També la major facilitat per a viatjar afavoreix les migracions humanes, les quals solen comportar la necessitat d'aprendre un altre idioma; en aquest cas, la llengua esdevé un mitjà d'integració. Així doncs, és comprensible que actualment es dediquin molts esforços i diners a l'aprenentatge de segones llengües i al desenvolupament de metodologies d'ensenyament eficients.

L'aprenentatge de la llengua materna és un procés lent i laboriós que es realitza paral·lelament al desenvolupament anatòmico-fisiològic i psíquic del nen. Aquest darrer factor està precisament molt correlacionat amb el llenguatge. En l'entorn familiar l'infant aprèn a distingir, conceptualitzar i pronunciar els mots amb els quals comença a verbalitzar el món que l'envolta. D'antuvi són paraules soltes, generalment substantius i adjectius; més endavant, l'assimilació de verbs, articles, pronoms, preposicions, etc., li permet estructurar frases i fa possible que les idees siguin més completes, coherents i precises. El nen aprèn a utilitzar un ampli ventall dels recursos de la seva llengua molt abans de saber què és la gramàtica i què són les categories gramaticals. Aquest procés s'efectua d'una manera automàtica, instintiva, ja que és l'instint allò que impulsa l'infant a emetre sons, a enriquir paulatinament

la seva capacitat fonètica i a associar, d'una forma cada ve-gada més matisada, els diversos sons a conceptes cada ve-gada més definits. La seva habilitat verbal progressa en la mesura que ho fa la seva capacitat d'abstracció i es consolida per mitjà de la repetició continuada dels mots i de les estructures de la llengua que va assimilant. Desenvolupa alhora les seves capacitats de recepció, comprensió i expressió a través de reiterats intents, de fracassos i d'èxits, condicionats pel seu desenvolupament psico-biològic. Mica en mica va descobrint el poder dinàmic de la paraula per a interactuar en un món que esdevé més complex a mesura que hi esdevé també el seu pensament, és a dir, el seu món interior simbòlic-verbal. El nen, igual que Adam al paradís, aprèn a nomenar les coses: de les més properes a les més distants, de les més tangibles a les més intangibles. També aprèn a relacionar-les, i el llenguatge és l'eina que li permet formalitzar simbòlicament aquestes relacions. Més endavant, a l'escola, i per mitjà de l'escriptura - simbolització verbal-gràfica de la simbolització verbal-acústica - descobrirà que el llenguatge és també un fet en si, el qual està regit per unes regles, unes lleis de funcionament intern, que poden ser estudiades. Aprèn a associar els diversos sons a les diverses grafies; a distingir síl·labes, paraules i oracions (més endavant també fonemes, morfemes i sintagmes); veurà que les paraules s'integren en categories gramaticals que tenen funcions específiques: designar objectes, fets o accions, determinar, relacionar, modificar, representar, etc.; descobrirà que hi ha unes regles per a ordenar les

oracions, per a la formació de plurals, per a derivar, per a conjuguar els verbs, etc.; arribarà a comprendre racionalment l'estructura lògica i les lleis internes de la seva llengua, les quals ell ja havia interioritzat per mitjà de la pràctica mimètica.

El sistema fònic humà possibilita una gamma molt àmplia de realitzacions fonètiques. Això ve demostrat per la gran varietat que

en presenta el conjunt de totes les llengües que es parlen en el món. Un nen és capaç d'arribar a aprendre, potencialment, qual-sevol d'aquestes llengües. Ara bé, en cadascuna d'elles només es fa servir un nombre més o menys limitat de les realitzacions fonètiques possibles, de la mateixa manera que cadascuna adopta unes estructures lògic-verbals concretes que la caracteritzen entre les altres llengües. Potser no fóra arriscat dir, a manera d'incís, que una determinada forma de 'pronunciar' el món sol anar associada a una determinada forma de 'racionalitzar-lo'. A mesura que un infant va aprenent la seva llengua va disminuint aquella potencialitat per a aprendre'n d'altres. La causa d'aquest fet és que el seu sistema fònic s'adapta, s'amotlla podríem dir, a una determinada mecànica dels músculs que intervenen en l'acte de la parla, a unes formes concretes d'emetre els sons verbals, amb exclusió dels sons que en la seva llengua materna no tenen utilitat i que, per tant, no són realitzats. En l'aspecte auditiu, el nen aprèn també a distingir els sons associats a continguts semàntics i a ignorar els que no són significants. Per altra banda, també aprèn a raonar servint-se d'un determinades estructures lògic-verbals, de tal manera que, arribat el moment, les estructures utilitzades en altres llengües se li fan estranyes i, fins i tot, alògiques. Per aquests motius, l'aprenentatge de segones llengües és gairebé sempre una tasca feixuga, car hom ha d'aprendre a utilitzar els músculs de la fonació d'una manera diferent, a percebre matisos fonètics fins aleshores ignorats i a estructurar el discurs del pensament segons uns altres patrons sintàctics. Quan el nen aprèn a parlar, desenvolupa la seva habilitat lingüística en la llengua materna a mesura que es desenvolupa la seva capacitat verbal, la qual està molt directament condicionada per la pròpia evolució psico-biològica. La seva curiositat instintiva l'incita constantment a aprendre i a practicar la llengua familiar. A l'adult, que ja té la capacitat verbal plenament desenvolupada i l'habilitat lingüística especialitzada, li és més difícil assimilar i utilitzar esquemes verbals diferents: els de la llengua pròpia tendeixen a interferir contínuament; i, per altra banda, en mancar-li la curiositat lingüística natural de la infància, ha de compensar-la amb un interès basat exclusivament en la voluntat (o la necessitat).

En base a les consideracions anteriors, pensem que en el futur, la dinàmica d'inter-nacionalització farà que la pedagogia de segones llengües assumeixi una sèrie de plantejaments que avui dia no són, o ho són només lleugerament, contemplats. Un d'ells creiem que serà la implantació a l'escola de l'assignatura de Fonètica (o pre-llengües), la qual tindria com a objectiu el de conservar la potencialitat - i desenvolupar la capacitat - de l'alumne per a captar i pronunciar una gamma com més extensa millor dels fonemes que la humanitat utilitza en les seves múltiples parles. Aquesta assignatura, prèvia a qualsevol estudi d'una segona llengua en concret, hauria de donar-se durant suficients cursos com per a assegurar-ne una bona assimilació. En els primers estadis no caldria que el nen associés els diversos sons o conjunts d'ells a determinats continguts semàntics. Es tractaria sobretot d'una gimnàstica oral i d'un afinament de la capacitat auditiva per a discriminar matisos fonètics. Aquesta pràctica possibilitaria que, a l'hora d'iniciar-se en l'aprenentatge d'una segona llengua en concret, el nen pogués familiaritzar-se sense gaire esforç amb el repertori acústic de la llengua en qüestió, car ja hauria après d'antuvi a distingir i a pronunciar qualsevol fonema que aquesta utilitzés; i això, no cal dir-ho, facilitaria enormement l'assimilació dels seus continguts lingüístics. Un factor important de l'assignatura serien, evidentment, els encadenaments fonemàtics i les modificacions sonores que poden comportar (emmudiments, sonoritzacions, neutralitzacions, assimilacions, etc.). Cal dir, no gens menys, que els estudis de Fonètica serien insuficients i incomplets si

no anessin complementats amb l'estudi del simbolisme gràfic que permet fixar les formes orals. Existeixen diversos sistemes de notació fonètica, però els nacionalismes lingüístics (o alfabètics en aquest cas) per una part, i per l'altra la manca d'unanimitat entre els especialistes a l'hora de determinar les formes gràfiques amb les quals poden ser representades les múltiples realitzacions fonètiques, impedeix l'adopció consensuada i la generalització d'un únic Alfabet Fonètic. Per tant, pensem que en el futur caldrà plantejar-se seriosament la implantació general d'un Alfabet Fonètic Internacional més o menys definitiu que inclogui, amb un

grafisme prou clar i racional, el ventall més complet possible de les diverses realitzacions fonètiques que presenten les llengües de la humanitat. Aquest AFI hauria de contemplar també, en el seu esquema notacional dels fonemes, variables com ara la llargada, el to, el timbre, etc. L'aprenentatge a les escoles, dins l'assignatura de Fonètica, d'aquest alfabet, hauria de tenir com a objectiu, per una banda, que l'estudiant pogués utilitzar-lo per a escriure la seva llengua tan fàcilment com utilitzaria el grafisme habitual d'aquesta. I per l'altra, que pogués llegir correctament qualsevol text d'un altre idioma escrit amb aquest AFI. La finalitat última o ideal fóra la seva implantació a escala mundial, cosa que significaria, a la llarga, la realització parcial d'un vell somni de la humanitat: la restitució de la situació lingüística prebàtica, encara que només en l'aspecte gràfic. Però si en aquest aspecte, teòricament convencional, s'aconseguís la unanimitat, hom hauria superat una important etapa en el camí cap a la plena comprensió entre els humans. D'una forma més immediata, la implantació de la Fonètica a l'escola permetria que l'estudiant dominés de bell antuvi dues habilitats lingüístiques en qualsevol segona llengua que, arribat el moment, estudiés: entendre i pronunciar. Ambdues habilitats generalment se suposen identificades amb les de comprendre i parlar, les quals, junt amb les de llegir i escriure, configurarien les quatre habilitats lingüístiques. Tanmateix, en un sentit etimològic més propi, entendre fa referència a la percepció físico-auditiva del so verbal, mentre que comprendre es refereix d'una manera més específica a la captació psico-semàntica. Pot ser que una persona, posem per cas, entengui perfectament un mot, que pugui distingir-ne els fonemes, i que pugui repetir-lo, i en canvi no saber què vol dir. Per altra banda, dues persones que parlen en la seva llengua materna comuna es comprenen perfectament sense que entenguin necessàriament tot el que es diuen mútuament, és a dir, sense que els calgui pronunciar amb el màxim de claredat i precisió (bé que un mínim sí que és necessari) perquè cadascuna pugui inferir les paraules de l'altre, i llur significat, del context general del discurs. Pel que fa a la dicotomia pronunciar-parlar, és obvi que el primer concepte té relació amb l'aspecte fonemàtic, mentre que el segon porta implícit

l'aspecte semàntic. Sigui com sigui, entendre i pronunciar són dues etapes ineludibles per a comprendre i parlar una segona llengua, etapes que serien superades amb més facilitat mercès als coneixements previs de fonètica general. La unificació alfabètica per mitjà de l'AFI facilitaria, al seu torn, la lectura i l'escriptura de qualsevol segona llengua, independentment del camp d'aplicació semàntic. En l'aspecte gràfic passa el mateix que en l'oral: una cosa és llegir o escriure i una altra saber què es llegeix o què s'escriu. Els estudis de Fonètica i el domini de l'AFI permetrien que l'estudiant no es trobés davant de formes de simbolització orals i gràfiques desconegudes i així, superat el nivell formal dels significadors, podria afrontar directament els altres nivells que configuren tota llengua: el sintàctic, el semàntic, el pragmàtic, el psico i el sociolingüístic. És prou evident que la unificació alfabètica no s'aconseguirà definitivament fins que el conjunt de la humanitat sigui conscient de la seva conveniència. Tanmateix, tampoc la generalització del Sistema Mètric Decimal s'assolí en un dia; i avui, en canvi, la seva inexistència se'ns fa impensable.

Un altre plantejament - analògic i complementari dels anteriors - pensem que serà la implantació a l'escola de l'assignatura que podríem anomenar Gramàtica Comparativa, és a dir, l'estudi comparat de les diverses formes d'estructuració i funcionament lògic-verbal de les llengües, o famílies de llengües, parlades per la humanitat. Aquest camp d'estudi hauria d'adoptar unes fórmules de simbolització clares, neutres i efectives, a la manera del simbolisme de la lògica, la matemàtica o la música, i fàcilment aplicables a qualsevol llengua parlada pels humans. Contemplaria la diversitat de les possibilitats d'ordenació de la frase, de les formes de derivació, de pronominalització, de relació, de subordinació, etc. I oferiria a l'alumne una gran flexibilitat i adaptabilitat comprensives a l'hora d'encarar-se amb la dinàmica interna de qualsevol segona llengua en concret.

Xavier Teixidor

La LLIBRERIA SALA us ofereix el servei del seu segon local:

L'ODISSEA
LLIBRES i COMPLEMENTES

*Diaris,
Revistes...*

C. Bofill i Mates, 1 (davant la residència Verge del Tura) - Tel. 27 24 49 - OLOT

Estiu Riu, la globalitat

a denominació d'*Estiu Riu* s'ha vinculat sempre a la campanya d'activitats d'estiu infantils i juvenils que organitza la Regidoria de Joventut i Esports del nostre Ajuntament i després d'onze anys l'*Estiu Riu* encara és viu però no ha quedat al marge dels canvis socials ni de la nostra pròpia administració.

Hom ja es pot imaginar que amb onze anys ha passat absolutament de tot. Hi ha hagut moments bons, molt bons, altres de mediocres i alguns puntuals de dolents, molt dolents. Però depassant les circumstàncies temporals hi ha hagut sempre uns vincles humans importants entre un col·lectiu de responsables (jo mateix), monitors i monitores, nens i nenes i pares.

Estiu rera estiu, el millor han estat les relacions que s'han establert entre les persones que hi hem participat. Aquestes relacions han permès enriquir els bagatges personals de cadascun de nosaltres. Personalment em dono per molt ben pagat, estic vertaderament enriquit d'aportacions que m'han fet els joves que han treballat a l'*Estiu Riu*. Ells i elles són, durant aquest onze anys, els que veritablement han fet possible que la nostra ciutat tingués imaginació, tingués el poder de ser per una vegada, una ciutat capdavantera, una

ciutat fins a cert punt divertida i amb una comunicació fluïda entre l'administració i els administrats.

Ara, per «exigències del guió» la història ha de canviar; per un costat hi ha una oferta molt més variada i competitiva que ens arriba des del món privat, l'administració (tota) està passant un mal moment econòmic i la nostra mateixa societat ens reclama coses noves, idees noves.

Davant d'això, l'administració canvia el seu paper, passa d'un intervencionisme directe, a una política liberal de potenciar la iniciativa civil. De manera fàcil podríem dir que, és la nostra mateixa comunitat la que ha de generar en el seu si les respostes oportunes a les diferents necessitats, i que l'administració ha de procurar que aquestes respostes existeixin i si es creu convenient recolzar-les fins on es pugui o, més ben dit, fins on arribin els diners.

L'*Estiu Riu* no és diferent, el nostre Ajuntament s'ha reservat una petita part de la seva organització (la que fa referència a les activitats dels més petits) i la resta s'ha conveniat amb diferents entitats locals. Això, juntament amb l'àmplia oferta ja existent que surt del món privat, en teoria ha de cobrir les necessitats de la nostra ciutat.

Penso que aquesta fórmula mixta ha de madurar, que cal analitzar els seus resultats al final de l'*Estiu*,

però sí que estic convençut que els nostres joves que, des de les diverses entitats locals han assumit l'organització de diferents activitats, mereixen el vot de confiança de tots nosaltres per poder demostrar la seva capacitat de portar a terme els compromisos adquirits.

Massa vegades hem dit que els joves això o els joves allò, que si no són capaços de fer... que si no saben el que volen... que si no tenen interès per res... Ara hi ha un grapat important de joves, de joves nostres, de la nostra ciutat, que des de l'anonimat (fer de monitor sempre, per desgràcia, ha esta anònim) que faran una tasca important, difícil, complicada, poc reconeguda, una tasca de sevei.

Jo se de què va la feina, i estic disposat a ser-hi pel que calgui, però ara ells estan sols davant del repte i ara és el moment que contribueixin des dels seus valors a la formació dels més menuts. Jove no hauria de ser sinònim de manca de responsabilitat. Podria ser sinònim de voluntat, il·lusió, solidaritat, d'igualtat, de respecte d'idees, de força, valors i qualitats que massa vegades oblidem els que ja no som tan joves... Es una bona oportunitat perquè Olot es torni una mica més jove. No la perdem...

Miquel Roca

Associació Astronòmica de la Garrotxa 10 anys mirant al cel

F

eia 10 anys que no passava pel nostre cel un cometa que cridés l'atenció, que fos protagonista dels informatius i que despertés un interès latent en molta gent per l'astronomia.

El cometa Hyakutake ha pogut ser observat amb facilitat per tothom, i des de l'Observatori de Batet l'Associació Astronòmica de la Garrotxa ha contribuït al fet que molta gent de la nostra comarca conegués aquest fenomen tan singular i interessant.

Quan el cometa Halley passava tímidament per sobre dels nostres caps, alguns amants del cel nocturn, carregats de telescopis, buscant ampliar l'horitzó i fugint dels llums de la vila ens vàrem trobar -per casualitat?- al mig d'un camp a Batet.

Ben abrigats i sense veure'ns massa bé les cares ens vàrem presentar i podem dir que va ser a partir d'aquell moment que existeix una associació astronòmica a la nostra comarca. Les trobades, tant d'observació com sobre els aspectes teòrics de l'astronomia van anar sovintejant alhora que

l'amistat entre nosaltres consolidava la nostra relació.

Carregar i descarregar telescopis, muntar-los i tornar-los a desmuntar, enfangar-nos els peus i passar molt fred eren uns bons motius per somniar amb un observatori. La notícia que l'Ajuntament d'Olot tenia previst arreglar la teulada de l'antiga rectoria de Batet va ser el detonant perquè preparéssim un projecte d'instal·lació d'una cúpula en aquest edifici..

Amb el recolzament de tots els centres educatius, proposàvem al nostre Ajuntament aquesta "variant" en la construcció del nou teulat de l'antiga rectoria de Batet. Tant l'alcalde d'aleshores, Sr. Macias, com el regidor Sr. Xuclà varen rebre amb interès la nostra proposta i al cap d'un temps, i amb molta alegria per la nostra part, ens assabentàvem que s'aprovava la construcció d'una cúpula de 4m. de diàmetre.

De l'aprovació a l'inauguració han passat uns quants anys, a nivell astronòmic un infinitèssim, a nivell humà i tenint en compte l'edat dels membres del grup, d'acabats de casar a pares de família, alguns fins i tot nombrosa !

El que és important però no és el temps, sinó les tasques, i entre aquestes voldria destacar els curssets que l'Associació ha anat organitzant, i que han permès a molts garrotxins ser una mica més coneixedors del nostre Univers i a l'Associació li ha permès ser coneguda i incrementar el nombre de socis, incorporant joves excel·lents que la potencien.

El darrer curs d'iniciació a l'astronomia organitzat conjuntament amb el Museu Comarcal de la Garrotxa es va clausurar el passat dia 21 de juny amb un èxit notable, tan pel nombre de participants com pel grau de satisfacció que aquests han manifestat, de manera que el proper mes de setembre n'organitzarem un altre.

Convidem a tothom a conèixer el firmament, no cal un cometa per començar, però si us en fa falta un per animar-vos, us puc dir que ja tenim localitzat el Hale-Bopp que promet ser tant o més brillant que el que va passar el dia del nostre desè aniversari.

Francesc Arbós

La nit americana

QUI VA MATAR GENE KELLY ?

Si hi ha un gènere cinematogràfic mort des de fa temps, aquest, sense cap mena de dubte, és el musical. És un mort ja tan enterrat, que ningú no s'ha adonat de la seva desaparició. I si algú n'ha experimentat l'absència, algú que podria fer alguna cosa, no ha fet res fins ara, ni té la intenció de fer-ho en el futur. No creiem en miracles i els morts, aquí, no ressuciten. El Western semblava un gènere mort, però només ho semblava, i per això, s'ha recuperat. El cinema fantàstic, en alguns dels seus aspectes, semblava també mort, però també només ho semblava, i per això, se'n torna a un cas evident de és un gènere tan van ser els darrers mar-lo? Herbert *from heaven* (1981) borough i *A Chorus* Frank Oz i *La botiga* (1987)? Potser no, més recents, qui els perdut la ingenuïtat talla i l'espectador més realisme. Allò ser creïble, com més riència viscuda millor estranys ramals com shows» i les «nisder») i sinó, ha de fer una comèdia, o ha de cions fortes i violen-però, no és res de tot cap d'aquestes impressions. Com encaixa dins de l'actual oferta cinematogràfica? Molt senzill: no encaixa. Els productors no hi creuen perquè al seu darrera hi ha el públic que tampoc no hi creu. Qui s'atreveix? James L. Brooks que en volia fer un i que al final va haver de retallar tots els números musicals?

fer. El musical és defunció. Per què acabat? Quins intents per reanir-Ross i *Pennies* ? Richard Attenline (1985) ? *dels horrors* però si n'hi ha de recorda? S'ha davant de la pancada vegada vol que passa ha de hi hagi d'expe-(d'aquí sorgeixen els «reality sagues de porriure, ha de ser provocar sensates. Un musical, això ni produeix

Paradoxa: Per què funcionen tan bé els musicals al teatre? Podríem fer la pregunta a l'Àngels Gonyalons o anar a Londres i demanar-ho a la gent que es mata buscant entrades per als nombrosos musicals que allà es representen. És que el cinema, pel fet de ser una expressió artística més realista que el teatre, ja no pot donar cabuda a la màgia del musical?

El públic s'ha tornat escèptic i, sobretot, l'americà. Massa guerra del Vietnam, massa Kennedy assassinat, massa Watergate, massa Sida, massa racisme i intolerància, massa guerra dels Balcans . . . Qui s'arrisca a gastar-se els diners en fer cantar i ballar algú a la pantalla? Llàstima. El musical és un cadàver. Ens hem de conformar veient ballar John Travolta i Uma Thurman a *Pulp Fiction*. La resta és record. Llàstima.

Miquel Barti

LA LLISTA DE . . .

JOAN JOSEP MAYANS

(professor de l'I. B. Montsacopa)

- *LA FIERA DE MI NIÑA* de Howard Hawks (1938)
- *REBECA* d'Alfred Hitchcock (1940)
- *CASABLANCA* de Michael Curtiz (1943)
- *¡QUE BELLO ES VIVIR!* de Frank Capra (1946)
- *EL HOMBRE TRANQUILO* de John Ford (1952)
- *LAWRENCE DE ARABIA* de David Lean (1962)
- *2001: UNA ODISEA EN EL ESPACIO* de Stanley Kubrick (1968)
- *MUERTE EN VENECIA* de Luchino Visconti (1970)
- *MANHATTAN* de Woody Allen (1979)
- *E.T. EL EXTRATERRESTRE* de Steven Spielberg (1982)

SHORT CUTS

* El Cine-club tanca les portes aquesta temporada amb una mitjana de 82 espectadors per sessió. Les dues pel·lícules més vistes són *Before the rain* amb 138 espectadors i *Blue in the face* amb 120. I les dues amb menys assistència són *La carnaza* amb només 47 espectadors i *El pueblo de los malditos* amb 53.

* No és veritat que el cinema Núria no sigui puntual en l'inici de les seves sessions. El que passa és que la gent no sap interpretar els seus horaris. Només cal afegir un quart més a l'hora indicada.

* Com cada estiu, arriben les primeres calors i les sales de cinema es buiden de gent. La calor i el cinema no són gaire amics. I això no és cap conte d'estiu.

* Felicitats a l'equip de *¡Qué grande es el cine!*, tant pel seu programa com per la meravellosa revista que editen, *Nickel Odeon*. Feia temps que desitjàvem que sortís una revista de cinema com aquesta. Ja ho sabeu cada dilluns al vespre a TV2 i cada trimestre a les llibreries i quioscs.

* Possible canvi de butaques al cinema Gridó?

VEUS DISTANTS

«*Todos somos personajes de una película que se pone en la sala de proyección privada de Dios.*»
(*STARDUST MEMORIES*, Woody Allen, 1980)

La cantant calba

La cantant calba

(*Cantatrice Chauve* 1950)

d'Eugène Ionesco

Trad. Bonaventura Vallespinosa.

Producció del Teatre Humil.

Actors: Josep Jou, Dolors Picazo, Rosa Vilanova, Jaume

Busquet, Ariadna Martínez, Enric Masó.

Direcció: Joan Fluvià

He de confessar que quan en Joan Fluvià em va dir que el seu Teatre Humil preparava la Cantant Calba vaig quedar

realment sorprès. Quin sentiment tenia, avui, 46 anys després de la seva estrena, enfrontar-se amb l'obra més emblemàtica del teatre de l'absurd?.

Hi havia diverses raons que ho desaconsellaven:

Primera, durant anys el teatre de l'absurd ha estat la "bèstia negra" sobre la qual hem carregat per explicar la manca de públic als teatres. Hem sentit a dir molt sovint que la dictadura va estroncar fatalment la incipient tradició teatral a Catalunya i que, per aquelles coses dels parèntesis històrics, la represa de l'activitat teatral de la mà dels Grups de Teatre Independent, va descol·locar l'espectador fent-lo saltar de "l'Auca del Senyor Esteve" a "Tot Esperant Godot", amb el consegüents problemes de digestió.

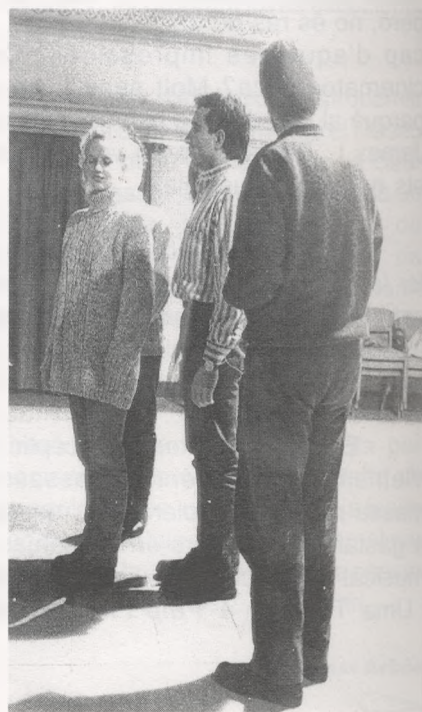
Segona, el mateix Ionesco, des de 1970, amb l'obra "Jeux de massacre", semblava abandonar decididament la tècnica de l'anti-teatre i proposava una experiència neoclàssica. Possiblement, l'autor

veia que la força iconoclasta que el 1950 podia tenir "La cantant calba" s'hauria anat desdibuixant. Calia canviar el crit de ràbia contra l'absurditat de la II Guerra Mundial i fonamentar-lo filosòficament.

Tercera, la ironia és un del registres més difícils d'aconseguir per a un actor. A "La Cantant Calba" no únicament s'ha de dir una frase irònicament, cal mantenir el registre temperat durant tota l'obra.

Quarta, sense voler ofendre ningú, Olot no és Barcelona. El públic olotí és especialment sensible a les propostes que, aparentment, posen en evidència la seva capacitat intel·lectual. Tots hem sentit a dir més d'un cop la frase: "no he entès res, deu ser per a ments privilegiades" proferida, amb aire despreciatiu, per algun espectador amb la mosca al nas. En fi, totes aquestes raons i potser alguna altra, auguraven un naufragi més que segur d'una empresa que, com és habitual en el Teatre Humil, havia costat uns dos anys de preparació.

Doncs bé, de tot això res. La direcció, que podria qualificar com a mil·limètrica, en cap moment resta frescor a la interpretació dels actors. Aconsegueix un bon ritme,

sense alts ni baixos, i manté la tensió dramàtica durant tota la funció, implicant l'espectador com a còmplice de la realitat absurda que Ionesco va saber urdir magistralment. Tanmateix, un sol detall queda, al meu gust, poc explicitat: *La Cantant Calba* és una obra cíclica, és a dir, s'acaba amb la mateixa escena que ha començat. En la versió del Teatre Humil el fet queda només dibuixat per uns papers que, en acabar l'obra, queden a terra en la mateixa posició que estan en la primera escena. Un detall massa subtil que s'escapa fins i tot a l'espectador que ja coneix el text. De cap manera això desmereix el treball de direcció d'en Joan Fluvià, al contrari, aquesta petita llicència i l'escenografia, austera però dignament pràctica, demostren que ha sabut perdre la por a un text i a un autor mítics.

El director ha confabulat els actors a l'entorn del projecte, es nota que han treballat a fons el text i això els dóna una gran seguretat, saben el que diuen i, per tant, ho diuen bé.

Malgrat que, sovint, les companyies amateurs estan subjectes a l'atzar de les baixes i les incorporacions, l'elenc d'actors és força nivellat. El pes de l'obra el porten els que tenen més ofici i que posen l'accent en la dicció del text. Especialment remarcable és la interpretació d'en Josep Jou i la Rosa Vilanova, que aconsegueixen crear uns personatges quasi onírics, ben replicats per en Jaume Busquet i la Dolors Picazo, la qual, malgrat els anys d'inactivitat, no desentona en absolut. Els personatges del bomber i la criada, interpretats per l'Enric Masó i l'Ariadna Martínez accentuen més el moviment, però surten ben parats del contrast en servir de contrapunt a les dues parelles.

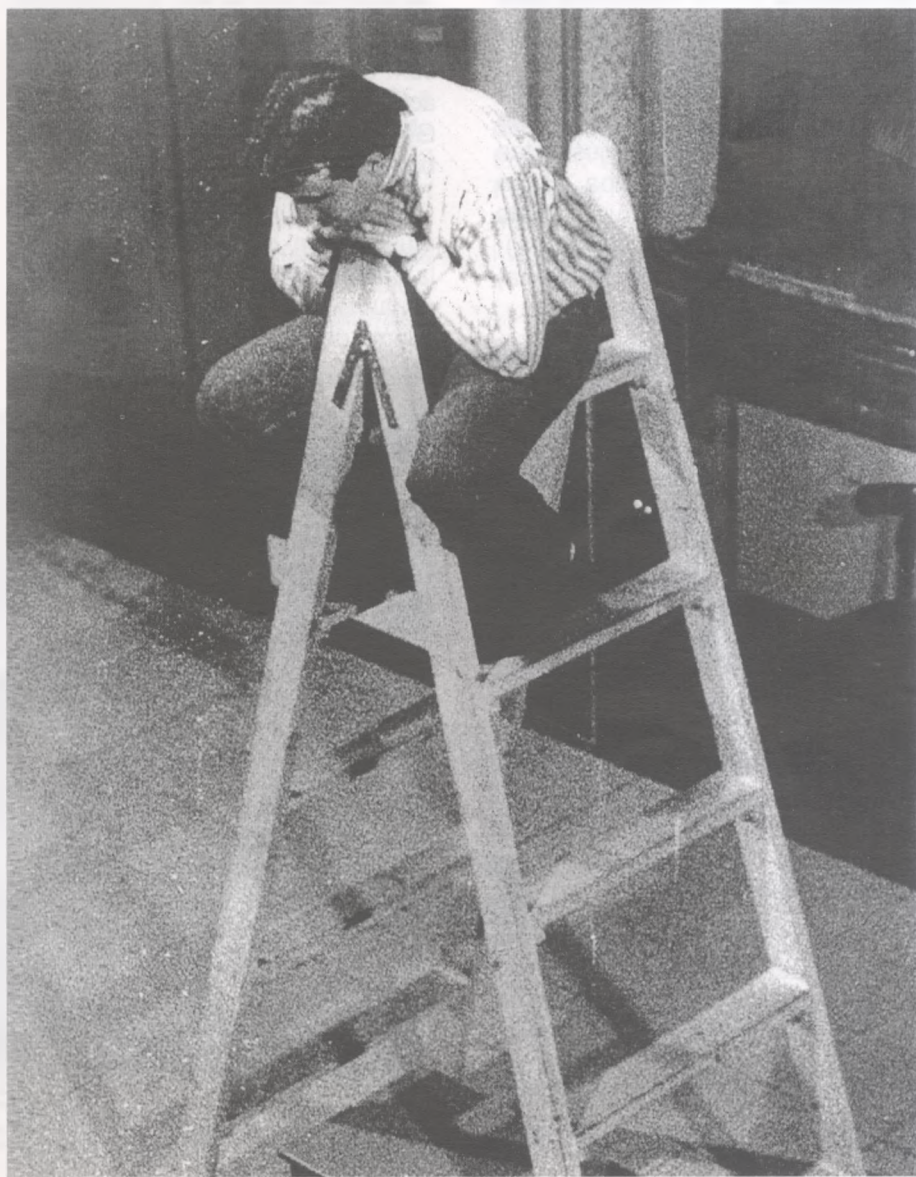
Tot plegat fa que el públic disfruti amb un text, intencionadament incomprendible, fins a comprendre la veritable ironia, el revulsiu que Ionesco volia transmetre. Aquesta va ser una

altra agradable sorpresa, potser, per fi, el públic ha fet una més de les llargues travessies del desert que teníem pendents.

La feina de crític teatral a comarques, degut a les inevitables vinculacions amb els criticats, és sovint força delicada amb una certa propensió a la benevolència. En aquest cas ha estat ben senzill. Veritablement l'obra es mereix un notable alt, com ho demostra el fet que hagi estat la guanyadora de la Mostra de Teatre de l'Agrupació.

En fi, enhorabona al Teatre Humil i una recomanació per a tots aquells que encara no l'hagin vist, per les festes del Tura, no se la perdin.

Pep Fargas

Vè Cornamusam

Associació de Cultura popular de la Garrotxa *El Til.ler* celebrarà a Olot, els dies 5 i 6 de juliol, la 5a edició del Cornamusam, el Festival Internacional de la Cornamusa. Com és sabut, aquest festival va néixer amb la voluntat de ser el punt de trobada dels sacaires o tocadors de sac de gemecs catalans i a la vegada poder conèixer i escoltar cornamuses d'altres nacionalitats.

Aquest festival monogràfic, des d'uns inicis modestos, s'ha caracteritzat per la rigorositat dels seus plantejaments i la seva progressiva consolidació. En quatre anys, vint-i-cinc cornamusaires han passat per Olot i hem pogut gaudir de la música de formacions i músics tan destacats com la Ciapa Rusa (Piemont), Perlinpinpin Fòlc (Gascunya), Cempes (Galícia), Xeremiers de Sa Calatrava (Mallorca) o Liam O'Flynn (Irlanda).

En general la programació del V Cornamusam pren per model l'esquema que es va consolidar a l'edició anterior, tot corregint, però, certs aspectes i ampliant alguns dels actes. La novetat més destacable és la presentació de la Cabreta, la bestiola del Cornamusam, que passarà a enriquir el bestiar folklòric local i que té per objectiu potenciar els actes al carrer del festival. Recordem que ara fa tres anys, *El Til.ler* va renunciar per principis a abusar de la faràndula local traient-la fora del seu context habitual i, com era d'esperar, les cercaviles del Cornamusam se'n van ressentir notablement: menys públic, menys mainada, més seriositat...

L'elecció de la Cabreta com a bèstia fantàstica del Cornamusam no és del tot arbitrària. La pell del sac de gemecs i de moltes cornamuses és tradicionalment de cabra. El terme "gaita" (Galícia, Astúries) o "gadje" (exlugoslàvia, Bulgària) ve del gòtic

"gait" (cabra). I en certs llocs, la denominació de la nostra cornamusa era la de "cabreta".

La Cabreta ha estat realitzada pels artistes Tavi Algueró i Àngel Rigall. El sac que "toca" la bestiola és obra del constructor de sacs de gemecs Xavier Orriols, de Vilanova i la Geltrú.

La Cabreta ballarà al peu de les escales de l'església de Sant Esteve. Al llarg del seu trajecte, fins a la plaça Rector Ferrer, estarà acompanyada per una Marxa de to solemne composta per Joan Josep Mayans, del grup *Til.ler*. El ball de la Cabreta, pròpiament dit, serà un aire de jota que entre els papers de Joan Amades constava com un ball dels gegants d'Olot. En aquest primer ball de la Cabreta, l'Àngel Girona, exgeganter, en serà el ballador.

Per a la interpretació de les músiques, el dia de la seva estrena, la Cabreta comptarà amb les seccions de tarotes i percussió del grup *So Nat* (Camp de Tarragona) i un conjunt de

nou sacaires reunits expressament per a l'ocasió. La Roser Olivé, de *So Nat*, dirigirà aquesta formació.

Una altra novetat del festival d'enguany és que la Cabreta, a la cercavila que es farà després de la seva presentació, anirà acompanyada per alguns membres de la faràndula olotina: el Drac, el Pollastre, el Conill, el Porc i el Xai, l'Àliga Nova i el Gat. Aquesta serà una cercavila extraordinària ja que en el futur no es podrà tornar a repetir. La tradició local permet els "apadrinaments" i aquesta és la raó per la qual podrem veure totes aquestes bèsties per darrera vegada reunides amb motiu d'un Cornamusam. Per a aquesta ocasió tan especial la faràndula comptarà amb l'acompanyament musical de *So Nat*, *Bufalodre*, *L'Home del Sac*, *Mitja Cobla del Farfanya*, *Músics de Safeu*, *Traüt de Tarí* i la *Cobla de Quartans de la Vilanova*.

Una altra novetat destacable del V Cornamusam és el canvi d'escenari de les "tocades" del divendres que de

the tannahill weavers

Can Xalegre passaran a fer-se al pati de l'Hospici. L'aglomeració de públic a Can Xalegre durant la darrera edició ho fa inevitable. És d'esperar, però, que el caliu del Cornamusam continuarà omplint d'actuacions espontànies -a tall de festival "off"- els hostals cèntrics d'Olot. D'altra banda, també és novetat que les "tocades" de divendres, enguany interpretades per Bufalodre (Valls) i L'Home del Sac (Sabadell), acabin en un ball. Traüt de Tari (Cambrils) en seran els responsables.

Pel que fa al concert i al ball del dissabte, plat fort del Cornamusam, aquest any comptarem amb la presència de *Los Texedor* (Astúries), *The Tannahill Weavers* (Escòcia) i *Clau de Lluna* (La Garrotxa).

Els germans Texedor Mier, d'Avilés, són uns fidels continuadors de la viva tradició de la gaita asturiana. José Manuel, el germà gran, va tenir per mestre el gran Xiacu Amieva. Javier, que també toca l'acordió diatònic, va aprendre a tocar la gaita del seu germà i Eva Maria, la petita de la família, completa la formació de Los Texedor amb la percussió.

Amb deu anys interpretant música tradicional asturiana, Los Texedor han participat en importants festivals com *Saint Charrier* (França), *Grosmflein* (Àustria), *Casale-Monferrato* (Itàlia), *Quimper* (Bretanya), "*Cornamuses d'Europa*" de *Morvan* (França), Festival Intercèltic de *Lorient* (Bretanya)... José Manuel va guanyar a *Lorient* el prestigiós trofeu *MaCallan* els anys 1990 i 1993 i Javier el va guanyar el 1994. Actualment dirigeixen una escola de música tradicional a Avilés i donen cursos a diferents llocs d'Astúries. També dirigeixen la banda de gaites *Tabladar* d'Avilés. Amb Los Texedor, el Cornamusam acollirà per primera vegada la rica i particular tradició de la gaita asturiana.

De la mà dels *Tannahill Weavers*, el Festival també permetrà per primera vegada sentir el so de les cornamuses escoceses. Els *Weavers* (teixidors) estan considerats unànimement com un dels principals grups de la música tradicional escocesa. Nascuts a inicis dels anys setanta en una sessió improvisada a *Paisley*, una ciutat situada a l'oest de *Glasgow*, l'any 1976 van enregistrar el seu primer disc. Actualment ja en tenen editats una dotzena i compten amb l'experiència de nombroses gires per tot Europa, el Canadà i els Estats Units. Els concerts dels *Tannahill Weavers* són famosos per la seva força -algun crític els ha comparat amb un concert de rock- i per la dosi de bon humor amb què són conduïts pel seu líder, *Roy Gullane*. Aquest és la veu principal del grup, toca la guitarra, el banjo i la mandolina i juntament amb *Phil Smile* que també canta, toca la flauta travessera de fusta, els whistles i el bodhran són els dos únics membres fundadors del grup que queden a la formació actual. Les Wilson

toca el bouzouki i els teclats. Ha format part de diferents grups de folk i té una bona veu. *John Martin* és un dels millors violinistes d'Escòcia, antic membre d'aquella formació legendària, ja impossible de recuperar, que fou *Ossian*. És un músic d'estudi molt sol·licitat i ha participat en diferents produccions de teatre, cinema i televisió. Per últim, *Duncan Nicholson* (Highland bagpipes, Scottish small pipes i whistles) és la darrera incorporació del grup i un excel·lent cornamusaire. Tot plegat, els *Tannahill Weavers* continuen essent el grup de referència de la música tradicional escocesa.

Per acabar, després del concert, el grup garrotxí *Clau de Lluna* es farà càrrec del ball que cada any tanca el festival. Aquest grup, amb molta experiència en el camp de la música popular, és una de les poques formacions catalanes que ha estat capaç de trobar la fórmula correcta de combinar ball i música tradicional ben feta. Enric Canada a la percussió, Pep Coca al contrabaix i veu, Pere-Pau Jiménez al sac de gemecs, acordió diatònic i veu, Cesc Sans al flabiol i tamborí, viola de roda, gralla i veu i Francesc "Panxito" Tomàs al violí, mandolina, mandola, guitarra barroca i veu en són els components.

Amb *Clau de Lluna* acabarà un Cornamusam ple de bones propostes i novetats. Tan de bo que el temps i una bona resposta de públic ho arrodoneixin.

Pep Berga

D R A C
 L L I B R E S   ·   J O C S
 PASSEIG D'EN BLAY, 61 : 17800 OLOT · TEL. /FAX 26 10 30

L'estiu a ciutat

Guia de suggeriments "alternestius"

Per a tots aquells que ja esteu farts de les plagues estiuenques, a saber:

Salmonel.la diarreica.

Mosquits nocturns.

Quarentons, també nocturns, exercint de "rodriguez".

Televisors d'alta tecnologia so "sensurraun" aplicat al celobert.

Asfalt model "pizza quatre formatges".

Cartells "tancatpervacances"

Turistes preguntant "onesselvolcà?"

Copets amicals a l'espallla cremada pel sol.

Hem elaborat una guia de suggeriments, a l'abast de tothom, per fer més suportable el mal tràngol i també, per què no dir-ho, per no quedar en evidència a l'hora d'explicar, entrat el setembre, les excel.lències viscudes durant l'estiu:

Ruta financera

Per cap diner gaudireu d'una temperatura hivernal. Es tracta d'entrar a totes i cada una de les sucursals bancàries de la ciutat, i fer una pregunta tipus "A quant cotitza el Dòlar?". No us enredeu amb preguntes més complexes, podríeu començar a notar simp-tomes de congelació. Es convenient passar una estoneta al cancell, jugant amb el caixer automàtic o amb la càmera de vídeo, per aclimatar-vos a la temperatura interior.

L'itinerari clàssic comença just a l'oficina de "La Caixa" del nus de la Rodona a 1/4 de 9 del matí. Seguiu l'avinguda de Girona - 4 sucursals més - i arribareu al punt més emblemàtic de la ruta: el carrer Nou - 10 o 15 sucursals algunes amb música ambiental i servei

de premsa -. Si encara no en teniu prou, podeu seguir pel carrer Sant Rafel, últimament poc prolífic - 1 sucursal -, i acabeu al Firal -5 sucursals-. Els més aventurers podeu provar altres itineraris, - barri de Pequin, Pla de Dalt -, però les distàncies entre bancs són més llargues i el cos suporta malament els canvis bruscs de temperatura.

Camió Cuba

Una oportunitat única de remullar-vos els peus i fins a mitja cama, a les hores de més calor. Situeu-vos, estratègicament, a les voreres laterals del Firalet a 2/4 de 4 de la tarda. Es convenient anar provist de xanquetes i tovallola. Ideal per a persones propenses a les varices.

Balconada Clàssica

Per a nostàlgics i amants de la tradició. Indumentària indispensable: Samarreta "Imperi", calçotets "Cañamas" blancs, i mocador al cap "quatre nusos". Col.loqueu una cadira estintolada a la barana, seieu i poseu els peus en remull en una palangana de plàstic. Podeu completar l'estampa ventallant-vos amb un pai-pai.

Pluja artificial

Aprofiteu la proliferació de giratoris pel trànsit desestimant els anuncis de mitjons "punto blanco". Recomanem especialment els dos giratoris de la Solfa, el de Les Cols, i el volcanet del vial Sant Jordi, proper al Parc Espunya. Preneu el vestit de bany i estireu-vos sobre la gespa. A 2/4 de 8 en punt del matí sereu obsequiats amb una magnífica remullada del sistema de reg per aspersió que farà que oblideu les calorades nocturnes.

Refrigerat de baixos

Alguns i algunes, a les calorades generals hi afegeixen rescalfaments parcials d'algunes zones erògenes. També per aquests l'atzar els somriu. Cal col.locar-se exactament sota els porxos del

passeig de Barcelona davant mateix d'una pizzeria. Tot seguit, notareu un corrent d'aire ascendent, força 3.4, que us deixarà absolutament ventilats els baixos. Aquelles que vulguin emular la mítica Marylin Monroe els caldrà anar provistes d'un vestit blanc de faldilla vaporosa i, naturalment, portar les calces netes.

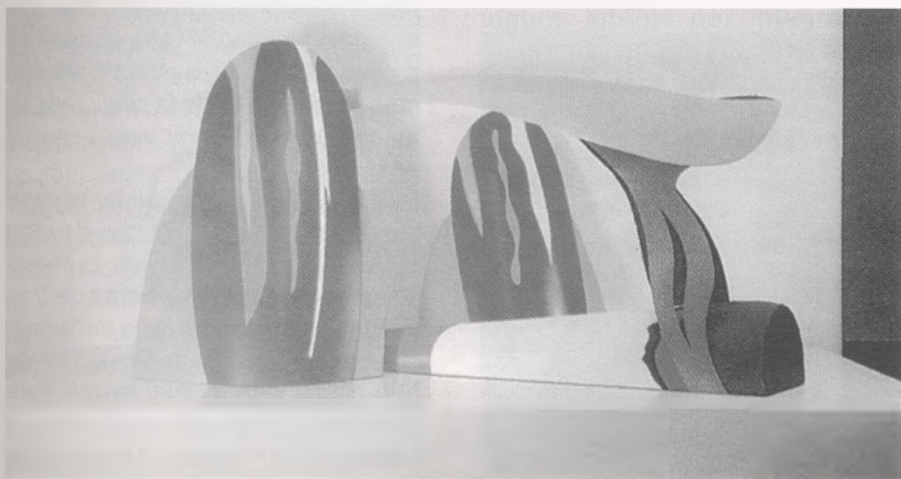
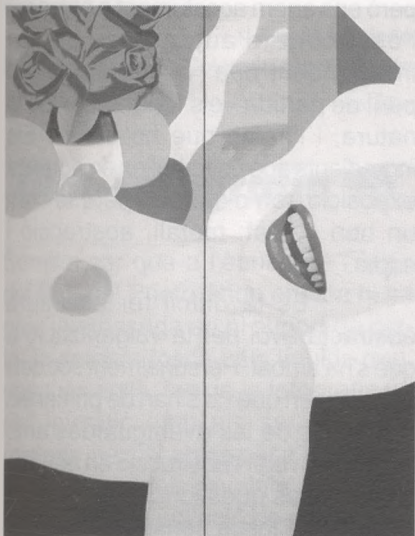
Hidromassatge Brillauto

Tots els suggeriments anteriors, són absolutament gratuïts. Ara bé, aquells que gaudeixin d'una economia sanejada poden accedir a un barat sistema d'hidromassatge. Es aconsellable, per tal d'estalviar, carregar el cotxe amb tota la família. La benzinera de Les Tries ofereix el servei de rentat de cotxes automàtic. Compriu la fitxa del programa econòmic -300 pts.- i obriu ben bé totes les finestres del cotxe. Si voleu impressionar les amistats amb pentinats brillantina, compreu el programa d'encerat i abrillantat, una mica més car -500 pts.- Bon estiu!

Pepe Fajás

Decòrum: Tres exposicions a comentari

A

l Palau de la Virreina de la rambla barcelonina es pot veure del 3 al 30 de juny la primera retrospectiva a

Europa de l'artista americà Tom Wesselmann. Quasibé cent obres presentades d'una manera didàctica, i que alhora sap col.locar aquest fragment de la nostra història contemporània en un lloc apte per ser mirat sense les apretades que ens imposa la moda. Per tant se'n desprèn de l'exposició, al meu entendre, no pas fer una reflexió crítica de l'artista, o una introducció al moviment al qual s'inscriu «el pop art» (aspectes prou ben tractats i amb una àmplia bibliografia), sinó constatar que l'avantguarda encara té vigència avui. Les obres que van de l'any 56 fins al 95, semblen voler dir això mateix. El compromís de Wesselmann amb la pintura (segons explica el tríptic informatiu de La Virreina) neix per l'afició a la figuració i als temes tradicionals, és a dir, el nu, la natura morta, el paisatge, interiors... «Dit en plata», el que normalment estem acostumats a veure en les galeries de casa, o a pintar pels nostres clients que així ens ho demanen. En l'obra de Wesselmann el valor està en saber veure què pot haver-hi de nou en la figuració per esdevenir viva en el present i atenta als problemes d'avui.

El mateix artista diu: « Vaig partir de zero ». Orientant-se en la història de l'art, resseguí el llegat de Matisse. Al meu parer la idea «a mamar», no és altra que l'art de representar no està lligat a ensenyar tot el que se sap sinó en el que es mostra. Ans al contrari, la llibertat de l'artista rau en plasmar del que veu, solament el que és capaç de necessitar. Tot el que a l'obra de Matisse és novetat, instrument i possibilitat, es converteix en Wesselmann en visions per a la paradoxa (la tensió de l'erotisme dels seus «nus americans, o la distorsió dels objectes quotidians dels seus interiors) en atenció a l'època que vivim. El «collage» i la composició a plans lliures, invents de les avantguardes de primers de segle, són ara utilitzats amb menys optimisme vers el nou recurs, però amb més soltura alhora de retratar un món. Com es pot veure en la retrospectiva, ben aviat es passa del petit collage, a les obres de gran format precursors de la idea d'instal.lació, on Wesselmann posa en joc la plàstica. Els seus enquadraments són d'una potència cinematogràfica, sempre atents al mínim detall que ja no té el problema de com representar-se, alhora que aconsegueix fer notar la diferència plàstica de llenguatges com la pintura o la fotografia en ares d'aconseguir una millor anàlisi del que ens envolta. Crec que el muntatge fet a mà té unes particularitats pel fet de trobar-se cara a cara davant del mitjà emissor quan encara aquest està indissociat del nostre propi treball manual i de les experiències que d'això se'n desprenen, que fa que perdi la virtualitat que a voltes adquireixen les imatges mecàniques - tv, publicitat, decoració -que consumim.

Sens dubte és l'obra d'un mestre i un exemple per als artistes joves o no tan joves en el moment, que sempre arriba, de plantejar-se el sentit del treball que s'està fent.

A la tribuna del diari El Punt

del 24 de juny l'escriptora Carme Guasch feia una reflexió sobre el decòrum. El tema m'interessa particularment per la càrrega de regla de gust i comportament que suposa, i pel tractament que es dona a l'article a partir d'una experiència personal. He seleccionat aquest paràgraf que és dels que fan pensar: «Fins que una malaltia traïdora - i quina malaltia no ho és? - ens enclota en un llit d'hospital, i mentre ens posen un braçat de plàstic al canyell, descobrim que tot pudor resulta còmicament grotesc. Cal mostrar-ho tot als ulls de la ciència, fins hi tot les vísceres que mai ningú no ha vist; heus aquí com, per fi, ens hem després, si us plau per força, d'aquella esclavitud a la decència i el decòrum.» Aquesta mena d'ansia i necessitat de

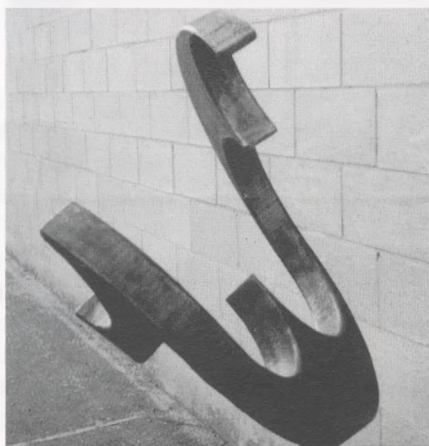
fusta o el tapís, o la reproducció d'una pintura dins d'una altra. Del retrat se n'ha dit que pateix la competència de la fotografia; però no és així, pels criteris de gust establert? Aquesta qüestió és present en l'obra d'aquesta jove pintora. I no pas (al meu parer) per cap elecció de l'artista, sinó per manca. Per altre costat «l'exercici pictòric» (com ho anomena el seu crític Francesc Miralles) té quelcom d'agosarat, jove i fresc. En aquest punt em serveix de referència la crítica esmentada, ja que també per a mi és el millor aspecte de l'exposició. Faig meva també la reflexió de Rilke: «l'artista ha de defugir els temes massa tractats». I no pas perquè sí, l'obligació de l'artista modern està en obrir camins. Al cap i a la fi, el retrat ha estat la lluita per copsar el talent (l'humor) del retratat, o el que és el mateix en termes més moderns, el seu compromís o la seva manca.

De les escultures de la Sala Oberta del museu d'Olot, una primera observació: n'hi ha massa per un espai tan petit! Se'ns presenta una mena de currículum de dos artistes amb prou obra, sense cap altra idea expositiva que la simple superposició de peces.

fer presents les coses, fa a l'artista..."

A tants quilòmetres com els que hi ha de la ciutat a la vila de províncies, amb tot el que té de bo i de menys bo, dues exposicions que no poden passar sense ressenya: Granyer-Ochoa a La Sala Oberta del Museu d'Olot i Rita Martorell a La Sant Lluç Galeria d'Art Arcadi Calzada. Aquesta darrera s'enfronta al gènere del retrat amb l'encert d'incorporar noves tècniques visuals en la seva factura. No solament hi ha pintura sobre la tela, sinó també muntatge: utilització de suports matèrics com la

La reflexió de la Carme Guasch és atinada en aquesta exposició. No es pot negar una dosi de voluntat avantgardista en aquestes escultures abstractes. Però tampoc no ens passa desapercebut un amanerament confiat en l'ofici productiu. L'escultura sempre ha estat un art al costat de l'arquitectura. Costa, però ens anem acostumant a entendre l'escultura d'autor com un art independent que necessita com a punt de partida «els fenòmens» de la natura, i l'home que ho pateix. Els ingredients que es treballen en aquesta exposició són d'entrada perquè surti un bon cuinat: metall, abstracció i espai.

Es fa difícil fer escultura abstracta avui per la vulgarització a què s'ha arribat. Personalment sóc dels que pensen que no s'han de primar les recerques de les avantguardes amb la fi de convertir l'abstracció en gènere. Una raó: les qüestions estan encara obertes i la tasca sense fer.

Jordi Revira

Celrà en acció

Sota aquest títol genèric, el proppassat 22 de juny es va celebrar pels espais i carrers d'aquesta localitat del gironès, l'anomenada "revista caminada", perllongació i a la vegada renaixença d'aquelles "revistes parlades" a què ens tenien acostumats l'Esther Xargay i en Carles Hac Mor.

És impossible, en tan poc espai, fer una ressenya de totes les accions/actuacions que es varen desenvolupar al llarg de quasi 6 hores pels diferents escenaris de la vila, no tan sols per la quantitat d'artistes que s'hi apuntaren sinó per l'alta qualitat de moltes d'elles que, a hores d'ara, vist amb perspectiva, em fa sentir radicalment orgullós d'haver viscut en viu i en directe.

Difícilment es podrà oblidar la complexitat planera del *Solstici de mitja nit*, de Carles Torres Pagès, la poesia visceral d'*Una nana eixorca* de Pep Fargas i Anna Manel.la, la força quasi animal de *Listen*, de Rosa Sunyer, o la delicadesa d'instal.lacions com *Molta roba i poc sabó*, de Carlets, A *l'encalç*, de Triangle, o *Discontinues*

constants damunt contínues, de Joan Vinyes. Travessant el Pas de zebra de Kim Domene i abans que Clara Garí i Josep M. Berenguer ens diguessin adéu granotant en Hors d'ouvres, Dolors Bosch ens havia donat la clau d'aquesta trobada en la immensurable mesura: tot és mesurable quan els sentits i els sentiments es mantenen desperts.

Eugeni Prieto

Col.lectiu memé Detrás

Olot-Fotografia 96

Sembla ser que a l'època de l'APS, del CD i del Photo Shop encara hi ha gent interessada en el suport de plata, la cambra fosca i els líquids que, desguàs enllà, fan de la fotografia un ritu iniciàtic amb els seus codis i misteris inexplicables per a la majoria dels usuaris dels revelats en 1 hora amb àlbum i ampliació de regal.

A nivell popular, aquí s'acaben els coneixements de fotografia divulgats per les botigues especialitzades i els cursos per fascicles. Al Centre Catòlic d'Olot, hi ha l'oportunitat de millorar aquest nivell relacionant-se aficionats i professionals d'una manera lliure dins l'ampli ventall del fòrum fotogràfic.

Amb aquest substrat adobat, un dia apareix el «cunyadíssim» i, aprofitant el parentiu, les vacances, allò de «Com a Olot, enlloc» i el suport desinteressat - per fer país- dels fotògrafs i professionals d'Olot i de l'Escola de Belles Arts, proposa de fer l'OLOT-Fotografia 94 amb la il·lusió de ser-hi tots. Hi va haver els estira-i-arronsa lògics entre locals i visitants, reticències per part del Consistori per por que el pressupost no és disparés, com ha passat en altres mostres. O que fos massa minso, com va resultar ser. Cops de colze per sortir a la foto i fer currículum i alguna projecció personal d'escalada cultural d'algun inepte asèptic i dual amb barretina oportunista.

Tot i aquest embolic, homologable a qualsevol activitat arreu del país, el resultat fou que a Olot es va veure, es va fer i es va parlar de fotografia durant més de quinze dies, i això és bo, tot i els regusts i paladars variats. Aquest any torna a fer-se el fòrum de fotografia amb quatre apartats molt clars:

- La gent d'Olot i els fotògrafs es comprometen a dinamitzar uns espais.

- S'organitzen exposicions d'autors forans.

- Hi ha un recorregut OFF per bars i locals per a autors menys classificables.

- L'Escola de Belles Arts aporta, a canvi de quasi res, l'edifici i el voluntarisme del personal - per fer país- a l'organització que ve dirigida per la UPC de Terrassa on han hagut d'inscriure's els interessats a fer els tallers.

Ja tornem a tenir uns ingredients que tot i ser bons poden cuinar-se malament. I a partir d'aquestes experiències se n'haurà d'aprendre perquè el proper Olot-Fotografia 98 sigui un encert professional, cultural i didàctic, aprofitant les diverses sensibilitats dels participants.

Cal organitzar amb temps un bon guió, tenint en compte un sistema de finançament que no es carregui a les butxaques dels contribuents. I que ningú vulgui polaritzar el protagonisme per damunt dels altres.

No hem d'oblidar que la cultura és una aposta a llarg termini i que per comunicar amb una bonafotografia s'ha de valorar la llum i l'ombra.

 Photo Show

Fira de Sant Lluc 1996: Una aposta de futur

Aquest any per primer cop en la seva història, la Fira de Sant Lluc es presenta com un bloc compacte d'activitats amb l'objectiu essencial de promocionar la ciutat d'Olot en el seu conjunt.

D'uns anys cap aquí ja s'havien fet alguns intents per integrar els elements més representatius de l'activitat agrària, comercial, industrial i artística dintre del recinte firal de l'antiga estació que acull el que tots coneixem com a Fira de Sant Lluc: El Saló monogràfic d'Art, el Saló de turisme, etc. Avui però us volem fer avinent la voluntat de trobar el punt just d'equilibri per tal que aquesta Fira sigui l'autèntic aparador de la comarca cap enfora. I per això encetem una via d'integració i de col·laboració sobre la base de dos pilars que es complementen perfectament: el comerç i

la cultura, la Fira i el Fòrum, sense deixar de banda cap altre sector, ans el contrari, la idea és que tot allò que al capdavant li ha donat caràcter (el bestiar i la Fira del dibuix, especialment) s'integri plenament en una mateixa estratègia de promoció i d'organització. Tots hem de fer l'esforç de posar-la al dia, de renovar-la perquè no sigui tan sols fruit del compliment d'una tradició, sinó una eina eficaç de transformació, de modernització i dinamització de tot el teixit productiu de la Garrotxa.

Aquest combinat Fira-Fòrum pot ésser enormement productiu. Ja no hi ha cap esdeveniment comercial, congressual, acadèmic o no, que prescindeixi dels reclams lúdics i culturals. Paral·lelament als Jocs Olímpics, se celebrava l'Olimpiada cultural. Aquesta setmana, a Barcelona, arran del Congrés internacional d'Arquitectura, seran tan importants les sessions de treball com les exposicions, l'experiència dansa-arquitectura, el teatre o la presentació de la Pedrera reformada que acaben de fer Comediants.

Tota la ciutat ha de ser fira, no només una parcel·la acotada pels estands comercials, cal deixar-se admirar, cal deixar-se conèixer. És en un ambient distès on sovint es fan els negocis i, en aquest cas, les propostes del Fòrum de Teatre s'acoblen perfectament als interessos de fons de la Fira de Sant Lluc.

Resumint, voldríem destacar tres aspectes essencials d'aquesta nova etapa:

1. El caràcter globalitzador i integrador de la Fira.
2. El caràcter de complementarietat dels sectors productius tradicionals i la cultura.
3. L'optimització de recursos econòmics, publicitaris i d'infraestructura.

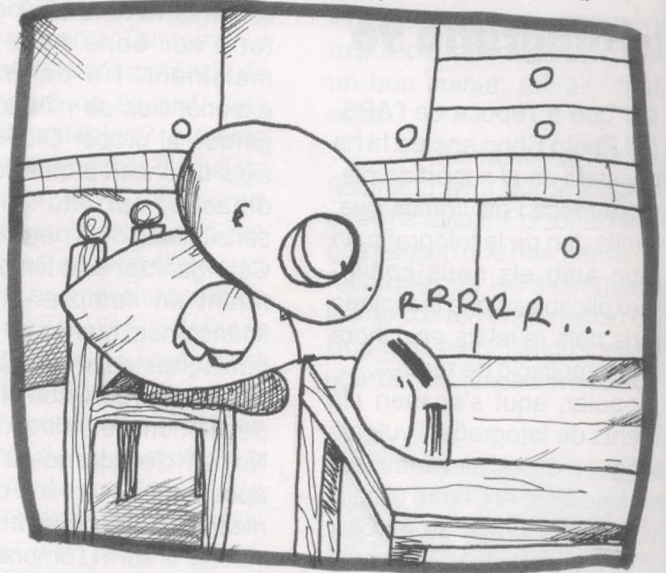
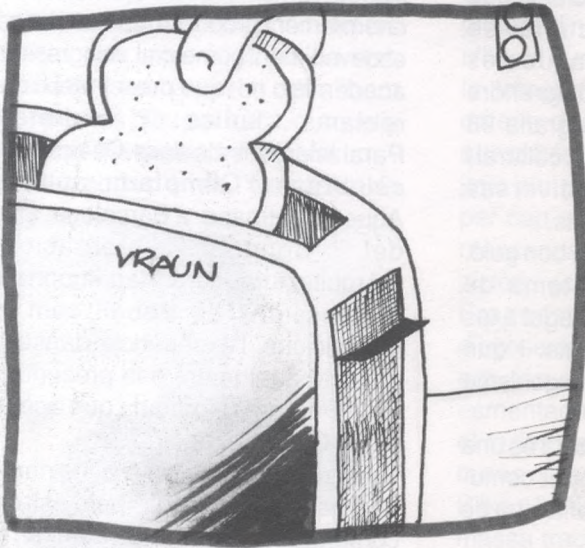
Darrera d'aquesta iniciativa d'interrelació, hi ha també l'interès d'anar recol·locant de la millor manera possible tots aquells esdeveniments que donen caràcter a la Comarca: el folklore, la cuina, l'artesanía, etc.

Tard o d'hora, l'Octubre a Olot ha d'acabar sent una llarga successió de propostes que facin d'aquesta comarca el punt de referència ineludible per a tot Catalunya a la tardor.

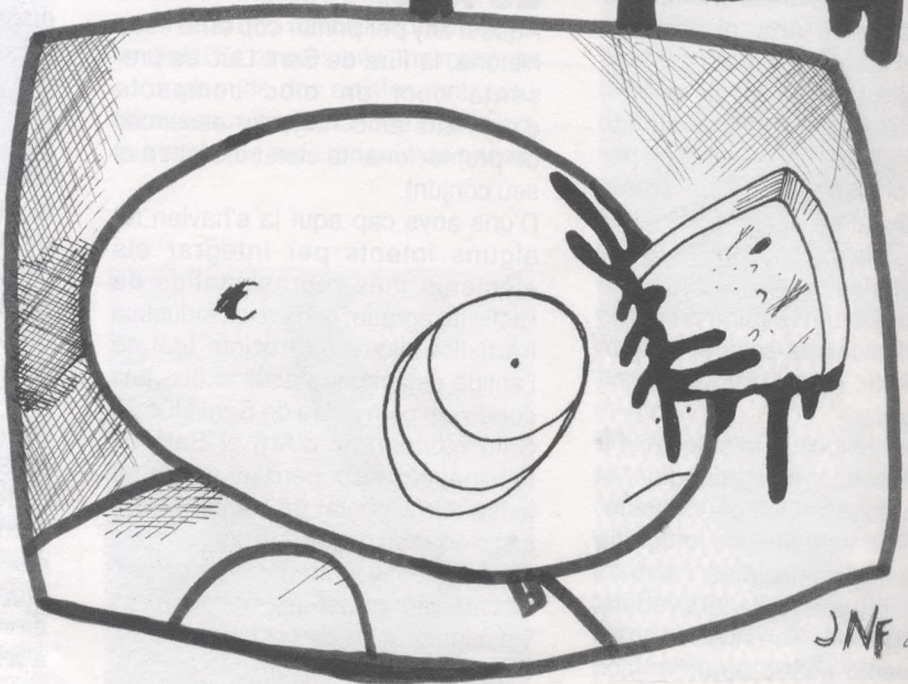
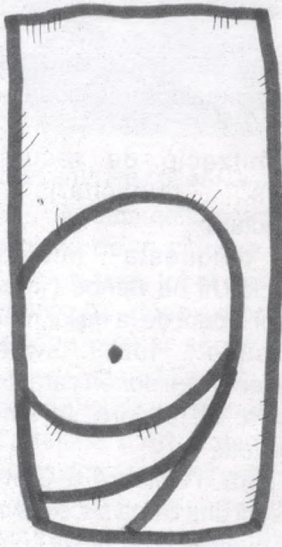

Sr. INSOMNI

SENSE COMENTARIS

CLACK!!!

Un estiu de lectura

A

Ara ha arribat l'hora. És temps de llegir, de passejar i de badar. No fan bon cinema, i la programació televisiva és, si fos possible, encara més dolenta. Ve bé estar a la fresca, amb un bon llibre. Si fins i tot els polítics es dediquen a llegir en aquesta època! —o això diuen.... Les raons que argüim a l'hivern, no ens serveixen a l'estiu: ara tenim temps, ja hem cobrat la paga doble —són tan cars, els llibres!— i fa prou calor per no tenir ganes de sortir de casa. Aquí us presentem alguns suggeriments perquè pugueu passar l'estona d'una manera agradable. És una tria a l'atzar, no necessàriament de novetats, sinó que hem pretès trobar obres que poguessin representar interessos diversos, com ens consta que són els dels nostres lectors. Que vagi de gust...

Alpe d'Huez

J. García Sánchez

Ara que ja tornem a tenir el Tour aquí, durant el mes de juliol, què pot ser millor que fer una etapa de muntanya mítica, pujant la *Croix de Fer*, escalant el *Galibier* i fer el cim del terrorífic *Alpe d'Huez*, de la mà de Javier García Sánchez com a escriptor, però també des del punt de vista del metge de l'equip que coneix com ningú què passa pel cap del corredor quan aquest està decidit a fer una gesta èpica, a intentar resumir la seva vida de ciclista professional en una sola etapa de *le grande boucle*, a posar punt i final a milers de quilòmetres de sofriment amb dignitat, amb una dignitat que potser només pot entendre qui es deixa convèncer de la necessitat de buscar desesperadament un darrer intent d'assolir la satisfacció personal, encara que sigui a còpia d'un esforç titànic i que ens condueixi a un final rigorosament incert.

Aquest és un llibre per als aficionats al ciclisme, indubtablement, però també per als romàntics, per als amants de les gestes heroiques, per als apassionats de la vida...

El llibre del porc

Jaume Fàbrega

El conegut periodista gastrònom, es dedica a la recerca sobre l'art del menjar, i ara li ha tocat al porc. Qui llegeixi

aquest llibre, arribarà a saber tot el que es pot saber i més sobre aquesta bèstia: orígens, tipologia de productes, zones històriques i geogràfiques."La cultura dels embotits i d'altres conserves a base de carn de porc es confon, pràcticament, amb la història de la humanitat". Mai no hauríem dit que donés per a tant.

Notícia de un secuestro

Gabriel García Márquez

Aquest llibre, que a hores d'ara és el més visible als aparadors de les llibreries, és una obra diferent, especial, sobretot pel context en què s'ha escrit. Té trets de novel·la negra, i també de reportatge periodístic. Hi trobem l'estil característic de l'autor, que, tot i allunyar-se de l'habitual realisme màgic a què ens té acostumats, sembla que no es pugui estar d'introduir alguns dels elements que es repeteixen en la seva obra.

Joan Brossa: les sabates són més que un pedestal

Isidre Vallès

Aquest llibre és important perquè diu les coses pel seu nom. El poeta Brossa, el de les espardenyas eternes i de l'estudi fet un fàstic, és un d'aquells personatges que, per massa fidels a ells mateixos, resulten incòmodes a l'establishment, i a vegades poden ser poc comprensibles per al gran públic. Aquesta obra ajuda a interpretar els seus poemes, visuals i objectuals, i així contribueix, d'una banda, al reconeixement públic que se li deu, i de l'altra, a la divulgació d'una obra compromesa i original.

Lo raro es vivir

Carmen Martín Gaité

L'autora és especialista a posar títols i primeres frases: "Hay veces en que lo normal pasa a extraordinario así por las buenas y lo notamos sin saber cómo". L'obra, en definitiva, es resumeix en aquesta línia i mitja. La quotidianitat, la rutina diària, es transforma no se sap com, d'una manera que ens sembla absurda, a patir d'una sola nota discordant. L'acció a voltes es precipita, i ens arrossega, però més endavant s'atura i enceta una reflexió sobre la mort o la memòria. Amb tot això, se'ns fa curta, i aquest és l'únic retret.

**Lluís Bagué
Meius Ferrés**

Libres de Batet

Actualitat de les Beques Ciutat d'Olot

Beca de Ciències Socials i Humanes 1996

L'Ajuntament d'Olot, per mitjà de l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot i el Museu Comarcal de la Garrotxa convoca una nova edició de la Beca de Ciències Socials i Humanes, dotada amb 500.000 pessetes, amb l'objectiu de fomentar la recerca en el camp de les ciències socials i humanes en l'àmbit territorial de la comarca de la Garrotxa. El jurat està format per Margarida Casacuberta, Miquel Casademont, Joan Nogué, Ernest Luch i Sigrid Werning.

Els candidats hauran de trametre a la Secretaria de la Beca, abans del 31 d'octubre, les dades personals i el curriculum vitae i un projecte de treball (d'un mínim de cinc folis i un màxim de deu) on es presentin els objectius que es volen aconseguir així com les fonts, la bibliografia i la metodologia que s'utilitzaran. El veredict del Jurat es farà públic el mes de desembre d'enguany.

Aquesta és la tercera convocatòria de la Beca des que l'Arxiu Històric Comarcal i el Museu Comarcal en van assumir la gestió. Recordem que en l'edició de 1994 el guanyador fou Xavier Puigvert i Gurt amb el treball La reconstrucció de la vila d'Olot després dels terratrèmols (1428-1433), en curs de publicació, i que l'any passat la beca va recaure en Jacint Creus i Boixaderas pel treball El pare Juanola i els inicis de

la colonització a Guinea Equatorial (1835-1900).

Els interessats en concórrer a aquesta Beca poden sol·licitar-ne les bases o més informació a l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot (carrer Antoni Llopis, 5; tel. 27 91 31).

Beca especial Joan Deu i Ros

D'altra banda, l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot i el Museu Comarcal de la Garrotxa han assumit també la gestió de la beca especial convocada per l'Ajuntament d'Olot dedicada enguany a Joan Deu i Ros.

En efecte, el Ple de l'Ajuntament d'Olot, en sessió tinguda el 21 de desembre de 1995, va aprovar per unanimitat dedicar la beca específica de l'edició de 1996 de les Beques Ciutat d'Olot a l'estudi de la figura de l'alcalde Joan Deu i Ros. L'acord prenia en consideració una part de la moció presentada pel grup municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya en la qual es reclamava el reconeixement institucional del qui fou alcalde d'Olot en diferents moments del Sexenni Revolucionari (1868-1874). Joan Deu i Ros és encara avui un personatge controvertit entre alguns sectors de la ciutadania i la historiografia olotines, segurament perquè mai no ha estat objecte d'un estudi aprofundit que oferís una visió allunyada dels tòpics i mites que han envoltat tradicionalment la seva figura.

La beca està dotada amb 200.000 pessetes. Les condicions, els terminis per a presentar els projectes, la data del veredict i el jurat són els mateixos que regeixen la Beca de Ciències Socials i Humanes.

Aquesta és la sisena ocasió, si no anem errats, en què l'Ajuntament d'Olot convoca una beca especial per a l'estudi d'un aspecte, un fenomen o una personalitat de la ciutat. L'última vegada va ser l'any 1992, quan dedicà una beca a Ramon Amadeu, amb motiu de la Mostra Internacional de Pessebrisme. La beca, finalment, no es va atorgar.

Beques especials convocades per l'Ajuntament d'Olot

- 1988. **L'ús del català a Olot**
Joan Pujolar
- 1989. **Els neorurals com a factor d'equilibri territorial de la Garrotxa**
Santi Martínez
- 1990. **El foment de l'agroturisme a la Garrotxa**
Margarida Castañer
i Concepció Camps
- 1991. **Joan Pere Fontanella**
Josep Lluís Palos
i Ramon Ragués
- 1992. **Ramon Amadeu i Grau**
[no atorgada]

Novetats bibliogràfiques

Monografies

CODERCH i QUINTÀ, Narcís, *Narcís Coderch: Aigua: Instal·lació*, Girona: Ajuntament de Girona, 1996, 15 p.
Catàleg de l'exposició de l'artista olotí realitzada a les Sales Municipals d'Exposició de Girona el mes de febrer i març d'enguany. Text de Carme Ortiz.

Construcció i urbanització a Olot: 1995, Olot: Ajuntament d'Olot. Foment i Urbanisme, 1996, 82 p.

Resum estadístic de l'evolució de la població, l'activitat urbanística municipal, les llicències d'obres atorgades i l'obra pública realitzades a Olot durant el 1995.

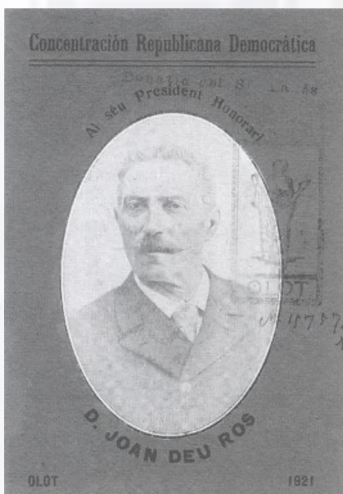
XIX Embardissada: Sant Pau de Segúries, Santuari del Remei, Castell de Creixenturri, els Castelletes, Santa Maria de Bolòs, Coll de la Bau, el Sitjar, Sant Pau de Segúries, Olot: Centre Excursionista Olot, 1996, 26 p.

Guia de l'edició d'enguany d'aquesta popular excursió. Conté textos de Joaquim Agustí, Ramon Llongarriu, Albert Martínez, Joan Ramon Tornés i Xavier Viñas, a més d'un mapa del recorregut.

Escola Llar «Lluís M. Mestras i Martí»: 25 aniversari, Olot: Escola Llar «Lluís M. Mestras i Martí», 1996, 24 p.
Opuscle commemoratiu dels vint-i-cinc anys de la creació de l'escola.

Goigs: Sant Miquel d'Olot a Sant Miquel del Mont, Olot: Penya Gats de Sant Miquel, 1996, 5 f.

Reedició en facsímil de dos goigs en honor de Nostra Senyora de l'Esperança, dos en honor de Sant Miquel del Mont i un cinquè en honor de l'arcàngel Sant Miquel, aquest darrer amb lletra de Joan Casulà.

Teatre

Grec 96

Inaugurat per Molière amb **L'avar**, dirigida per S. Belbel (del 25 de juny al 5 de juliol),

continua amb obres internacionals com ara **Murx den Europäer**, de Christoph Marthaler, del 27 al 29 de juny,

Richard III de Shakespeare, dirigida per Matthias Langhoff, i el **Tartuf**, un altre Molière, a càrrec del Teatre Nacional de Bulgària (del 9 a l'11 de juliol).

Altres propostes més arriscades, al Teatre Condal: els **Entremeses**, de Cervantes, a càrrec del teatro de la Abadía (del 26 de juny al 14 de juliol)

o Ur Teatro amb la seva versió contemporània de **Romeu i Julieta** (del 17 de juliol al 4 d'agost)

Exposicions

Del 21 de juny al 28 de juliol, **Fotopres'96**, a la Fundació la Caixa, de Barcelona.

Del 17 de maig al 15 de novembre, L'esplendor de la **pintura del Barroc**, al Museu Nacional d'Art de Barcelona.

Fins al 28 de juliol, **Craigie Horsfield. La ciutat de la gent**, a la Fundació Antoni Tàpies, de Barcelona

Música

Rock i Pop

Juliol i agost, música a la Plaça de Braus d'Olot amb grups com ara **Not Tallis, Root Generator, Blue Tuesday...** (la cua del drac).

Del 5 al 7 de juliol, **Eurorockees**, a Belfort (França) Amb **Presidents of the USA, Pati Smith, Lou Reed...**

Del 12 al 14 de juliol, **Doctor Music Festival**, a Escalarre (Lleida). Actuen **David Bowie, Iggy Pop, Lou Reed...** al mig de la vall d'Àneu.

18 de juliol, **Luz** al Velòdrom d'Horta de Barcelona. Contudent.

De l'1 al 4 d'agost, **Benicàssim 96**, a Benicàssim (Castelló) El Reading espanyol, amb més de 30 grups.

Del 23 al 25 d'agost, **Reading, a Reading, Berks, Anglaterra**. Mític

Folk

5 i 6 de juliol, **Cornamusam**, Festival Internacional de la Cornamusa, a Olot, al Pati de l'Hospici. **Debut de la Cabreta del Cornamusam**. L'estrella, **The Tannahill Weavers**, un dels primers grups de música tradicional escocesa.

Última setmana de juliol, **Festival Internacional de Música Popular i Tradicional**, a Vilanova i la Geltrú, amb **Oskorri, la Ciappa Rusa, i molts altres grups**.

4 de juliol, **Milladoiro**, al Port Vell de Barcelona. Gallecs de tota la vida.

21 de juliol, **Cançons i complantes del Comte Arnau**, a Sant Joan de les Abadesses, per Rafael Subirachs i Gisela Bellsolà

Clàssica

Juliol i agost, Música als jardins de la biblioteca, a Olot (La cua del drac).

Dies 8, 15 i 22 de juliol, **Un segle de lied català**, al convent de Sant Agustí de Barcelona.

Del 16 de juliol al 24 d'agost, **Cursos internacionals d'interpretació musical**, amb professors com **Jaume Aragall**. Torroella de Montgrí.

CAN CARBASSERES
Es una antiga fleca especialitzada en l'elaboració del tortell i la coca de llardons típics d'Olot
Sant Rafael, 5 - Tel. (972) 26 08 59
OLOT (la Garrotxa)

BATAFIA RUSSET
MUSA FUNDADA l'any 1903

Can JapoT
CANISSERIA - BARRUTERIA
Elaboració pròpia d'embotits
c/ Roser, 5 - Tel. 26 10 61
17800 OLOT (Girona)

Ben bé d'Olot!

LES PRESES

PISCINA MUNICIPAL

Obert cada dia

Horari de la piscina:

de 10 de matí a 8 del vespre

- . *Mini- Golf*
- . *Banyades nocturnes*
- . *Bar*
- . *Plats combinats*
- . *Curset de natació*

ACTIVITATS "LES PRESES A LA FRESCA"

5 de juliol	10 vespre	Piscina	Campionat Mini-Golf
6 de juliol	10 vespre	Piscina	III Campionat nocturn Botifarra
12 de juliol	10 vespre	Piscina	Cinema a la fresca
13 de juliol	2/4 d'11 nit	Piscina	Marboleny (estrena espectacle)
19 de juliol	8 vespre	Pista de tennis	Nit de frontó
20 de juliol	2/4 d'11 nit	Piscina	Festa sisè aniversari
26 de juliol	9 vespre	Piscina	Exposició de pintures
27 de juliol	2/4 d'11	Piscina	Música en viu
2 d'agost	9 vespre	Piscina	Exposició de pintures
3 d'agost	2/4 d'11 nit	Piscina	Música en viu
9 d'agost	10 vespre	Piscina	Campionat de Mini-Golf
10 d'agost	10 vespre	Piscina	IV Campionat nocturn Botifarra
14 d'agost	10 vespre	Piscina	Marboleny (coreografia)
16 d'agost	9 vespre	Piscina	Exposició de pintures
17 d'agost	7 vespre	Les Preses	VI Pujada en BTT a Xenacs
23 d'agost	9 vespre	Piscina	Cinema a la fresca
24 d'agost	10 vespre	Capisa	Festival de Música i Dansa
25 d'agost	12 migdia	Pl. Major	Festival de Música i Dansa
30 d'agost	9 vespre	Piscina	Cinema a la fresca
31 d'agost	10 vespre	Piscina	Karaoke

Tel. 69 20 94

ÀREA RECREATIVA DE XENACS

. Obert cada dia

. Horari:

de 10 del matí a la posta del sol

OFERTES:

- . *Punt d'informació /bar*
- . *Àrea de picnic*
- . *Activitats infantils*
- . *Camins senyalitzats*
- . *Camí d'aventura*
- . *Ecomuseu*
- . *Plaça carbonera*
- . *Mirador de la zona volcànica de la Garrotxa*

Tel. 19 50 87

OFICINA DE TURISME:

69 20 20

Foto: Alvar Serradell

Amb la col.laboració de:

 RÀDIO OLOT
98.1 FM

Escolta'ns, s'ho val.